

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ**

**ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ – ΣΧΟΛΕΙΟΥ & ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΙΣ
ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ**

Δέσποινα Μαρίνου

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως
μέρους των απαιτήσεων για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην Οικονομική της
Εκπαίδευσης και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων

Πειραιάς, Ιούλιος 2024

UNIVERSITY OF PIRAEUS

DEPARTMENT OF ECONOMICS MASTER PROGRAM

**IN ECONOMICS IN EDUCATION AND MANAGEMENT OF
EDUCATIONAL UNITS**

**FAMILY AND SCHOOL RELATIONSHIPS AND HOW THEY
AFFECT SCHOOL PERFORMANCE**

By DESPOINA MARINOU

Master Thesis submitted to the Department of Economics of the University of Piraeus in partial fulfillment
of the requirements for the degree of Master of Arts in Economics in Education and Management of
Educational Units

Piraeus, Greece, July 2024

Αφιερωμένο

*Στα παιδιά μου και στο σύζυγό μου, καθώς και σε όλους τους
αγαπημένους μου ανθρώπους, που μου συμπαραστάθηκαν
και με υποστήριζαν στην επίτευξη των στόχων μου και με
τη βοήθεια του Θεού.*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η εκπόνηση της διπλωματικής διατριβής πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Οικονομικά της Εκπαίδευσης και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων» του Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε όλους τους ανθρώπους και τους καθηγητές οι οποίοι με ενέπνευσαν να διευρύνω τους ορίζοντες και τις γνώσεις μου, μου έδωσαν τα ερεθίσματα να γίνω καλύτερος άνθρωπος και με στήριξαν σε όλα τα βήματα της εκπαιδευτικής και ακαδημαϊκής μου πορείας. Θα ήθελα να ευχαριστήσω ξεχωριστά τον επιβλέποντα καθηγητή μου και Διευθυντή του Προγράμματος κ. Μιχαήλ Χλέτσο για την αμέριστη υποστήριξη και αρωγή του, αλλά και την πολύτιμη καθοδήγησή του για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συμμετέχοντες οι οποίοι συνέβαλαν καταλυτικά στα αποτελέσματα αυτής της έρευνας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Λέξεις - Κλειδιά: οικογένεια, μαθητικές επιδόσεις, εκπαιδευτικά αποτελέσματα, μάθηση, εκπαιδευτικοί, μαθητές, συνεργασία, γονεϊκή συμμετοχή, γονεϊκή εμπλοκή

Οι σχέσεις μεταξύ σχολείου και οικογένειας παίζουν κρίσιμο ρόλο στην ακαδημαϊκή επιτυχία των μαθητών. Η συνεργασία και η επικοινωνία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών δημιουργούν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον που ενισχύει τη μάθηση. Η ενεργή συμμετοχή των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία, όπως η παρακολούθηση της προόδου των παιδιών, η παροχή βοήθειας στις εργασίες και η συμμετοχή σε σχολικές δραστηριότητες, συμβάλλει στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών και στη βελτίωση των επιδόσεών τους.

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να κατανοήσει το πως η επικοινωνία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών επηρεάζουν την μαθησιακή πορεία και επιτυχία των παιδιών, να αναλύσει τους παράγοντες που διευκολύνουν ή δυσχεραίνουν τη δημιουργία αποτελεσματικών σχέσεων, να εξετάσει τις στρατηγικές και τις πρακτικές που μπορούν να εφαρμοστούν για την ενίσχυση αυτής της συνεργασίας και να καταγράψει τις απόψεις και εμπειρίες γονέων, μαθητών και εκπαιδευτικών.

Ο στόχος αυτός υλοποιήθηκε μέσω μιας ποσοτικής έρευνας με δύο ερωτηματολόγια, η οποία ανέδειξε τις αντιλήψεις τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και των γονέων. Τα ευρήματα επιβεβαίωσαν μία θετική εικόνα για την σημασία του ρόλου που διαδραματίζουν οι σχέσεις των εκπαιδευτικών με τους γονείς και κηδεμόνες στα μαθησιακά αποτελέσματα των παιδιών.

ABSTRACT

Key words: Family, student performance, educational outcomes, learning, teachers, students, collaboration, parental involvement

School-family relationships play a critical role in students' academic success. Collaboration and communication between parents and teachers create a supportive environment that enhances learning. Active parental involvement in the educational process, such as monitoring children's progress, helping with homework and participating in school activities, helps to boost students' self-confidence and improve their performance.

The aims of this paper is to understand how communication between parents and teachers affect the learning process and academic success of children, to analyze the factors that facilitate or hinder the creation of effective relationships, to examine the strategies and practices that can be applied to strengthening this cooperation and to record the opinions and experiences of parents, students and teachers.

This objective was based through quantitative research with two questionnaires, which highlighted the perceptions of both teachers and parents. The findings confirmed a positive picture of the importance of the role played by teachers' relationships with parents and guardians in children's learning outcomes.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	i
Abstract	ii
Κατάλογος Πινάκων (εκπαιδευτικών).....	vi
Κατάλογος γραφημάτων (εκπαιδευτικών).....	viii
Κατάλογος Πινάκων (γονέων).....	x
Κατάλογος γραφημάτων (γονέων).....	xii
Εισαγωγή	xii

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
Δέσποινα Μαρίνου	1
Πειραιάς, Ιούλιος 2024.....	1
IN ECONOMICS IN EDUCATION AND MANAGEMENT OF EDUCATIONAL UNITS	2
By DESPOINA MARINOU	2
Piraeus, Greece, July 2024.....	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	i
ABSTRACT.....	ii
Κατάλογος Πινάκων A	x
Αφορά τους εκπαιδευτικούς	x
Κατάλογος Γραφημάτων A (Αφορά τους εκπαιδευτικούς)	xii
Κατάλογος Πινάκων B (Αφορά τους γονείς & κηδεμόνες)	xiv
Κατάλογος Γραφημάτων B (Αφορά τους γονείς & κηδεμόνες)	xvi
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	1
1.1. Αποσαφήνιση των όρων «σχολείο» και «οικογένεια»	1
1.2. Τι εννοούμε με τον όρο «σχολικές επιδόσεις»	2
1.3. Πως καθορίζονται οι σχέσεις σχολείου – οικογένειας	3
1.4. Ο ρόλος του σχολείου	5
1.5. Γονεϊκή συμμετοχή – εμπλοκή και μοντέλα	6
1.6. Ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας	8
1.7. Προσδιοριστικοί παράγοντες σχολικών επιδόσεων	10
1.8. Διαχρονική εξέλιξη των σχέσεων μεταξύ σχολείου – οικογένειας	12
1.9. Βιβλιογραφικές αναφορές και έρευνες σε Ελλάδα και εξωτερικό	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°	19
2.1.1. Οικοδομώντας σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ εκπαιδευτικού και γονέα και η σημασία της	22
2.1.2. Εμπόδια στη συνεργασία Δασκάλου – Γονέα	24
2.2. Αποτελεσματικότητα συνεργασίας σχολείου και οικογένειας στην εκπαιδευτική διαδικασία	26
2.2.1. Η γονεϊκή εμπλοκή τελικά έχει μόνο θετικά αποτελέσματα?	28
2.3. Οι σχέσεις-συνεργασία μεταξύ Γονέων και Σχολείου (μοντέλα) και πως επηρεάζουν τις Σχολικές Επιδόσεις	30

2.3,1. Σημαντικές βιβλιογραφικές αναφορές εστιασμένων ερευνών στα αποτελέσματα ακαδημαϊκών επιδόσεων, αναφορικά με τις σχέσεις σχολείου – οικογένειας.....	34
2.4. Στρατηγικές οικοδόμησης αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ οικογένειας και σχολείου	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°	41
3.1. Σκοπός και στόχοι της έρευνας.....	41
3.2. Μεθοδολογία της έρευνας	41
3.3. Το δείγμα της έρευνας	42
3.3.1. Συμμετέχοντες :	43
3.4. Το εργαλείο συλλογής των δεδομένων	45
3.5. Αξιοπιστία της έρευνας	45
3.6. Περιορισμοί της έρευνας.....	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°	47
4.1. Αποτελέσματα της έρευνας	47
4.2: Ανάλυση Δεδομένων	47
4.2.1 Ανάλυση δεδομένων ερωτηματολογίου των εκπαιδευτικών	47
Γράφημα 4.2.1 : Φύλο εκπαιδευτικών	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.1: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του Φύλου.....	48
ΓΡΑΦΗΜΑ 4.2.2 : Ηλικιακή ομάδα εκπαιδευτικών	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.2: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τις Ηλικιακές ομάδες	49
Γράφημα 4.2.3 : Μορφωτικό επίπεδο εκπαιδευτικών.....	50
Πίνακας 4.2.3: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του επιπέδου σπουδών	50
Γράφημα 4.2.4 : Δημόσιος ή ιδιωτικός χώρος εκπαίδευσης	51
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.4: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τη μορφή του οργανισμού εργασίας στην εκπαίδευση	51
Γράφημα 4.2.5 : Βαθμίδα εκπαίδευσης των ερωτηθέντων	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.5: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την Βαθμίδα εκπαίδευσης που εργάζονται οι εκπαιδευτικοί	52
Γράφημα 4.2.6 : Χρόνια Προϋπηρεσίας στην εκπαίδευση	53
Γράφημα 4.2.7 : Σχέσεις εκπαιδευτικών με γονείς μαθητών.....	54
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.7: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τις Σχέσεις εκπαιδευτικών με γονείς μαθητών	55
Γράφημα 4.2.8 : Η Εμπλοκή γονέων στη σχολική ζωή μπορεί να λύσει προβλήματα ;	56
Γράφημα 4.2.9 : Οι γονείς πρέπει να αφιερώνουν χρόνο βοηθώντας τα παιδιά με τη μελέτη στο σπίτι;	57

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.9 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το εάν οι γονείς πρέπει να αφιερώνουν χρόνο βοηθώντας τα παιδιά με τη μελέτη στο σπίτι;	58
Γράφημα 4.2.10 : Κατά την άποψή σας η πλειοψηφία των γονέων έχει χρόνο ή διαθέτει και την επιθυμία / θέληση να βοηθήσει τα παιδιά τους με τη σχολική μελέτη;	59
Γράφημα 4.2.11 : Άποψη των εκπαιδευτικών για το πως κρίνουν οι γονείς την ενημέρωση του σχολείου για την εκπαιδευτική διαδικασία.	60
Πίνακας 4.2.11 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την άποψη των εκπαιδευτικών το πως κρίνουν οι γονείς την ενημέρωση του σχολείου για την εκπαιδευτική διαδικασία.	61
Γράφημα 4.2.12 : Άποψη των εκπαιδευτικών για το εάν θεωρούν ότι οι πλειοψηφία των γονέων πιστεύει πως δεν είναι απαραίτητο το επικοινωνούν με τους δασκάλους, εκτός και αν υπάρχει σοβαρό πρόβλημα.	61
Πίνακας 4.2.12 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα της άποψης των εκπαιδευτικών για το εάν θεωρούν ότι η πλειοψηφία των γονέων πιστεύει πως δεν είναι απαραίτητο να επικοινωνούν με τους δασκάλους, εκτός και αν υπάρχει σοβαρό πρόβλημα.	62
Γράφημα 4.2.13 :Χρειάζεται ο εκπαιδευτικός ή και ο Διευθυντής/ντρια να ενθαρρύνουν τους γονείς να συμμετέχουν περισσότερο στις δράσεις του σχολείου?... ..	63
Πίνακας 4.2.13 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το εάν ο εκπαιδευτικός και ο Διευθυντής πρέπει να ενθαρρύνουν τους γονείς να συμμετέχουν στις δράσεις του σχολείου	64
Γράφημα 4.2.14:Εμπλοκή γονέων συντελεί σε βελτίωση σχολικών επιδόσεων	65
Πίνακας 4.2.14: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το εάν η εμπλοκή των γονέων μπορεί τελικά να συντελέσει στη βελτίωση των σχολικών επιδόσεων... ..	65
Γράφημα 4.2.15: Τελικά η εμπλοκή γονέων βοηθάει ένα σχολείο να γίνει «καλύτερο»?	66
Πίνακας 4.2.15 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το εάν η εμπλοκή γονέων βοηθάει ένα σχολείο να γίνει «καλύτερο»?	67
Γράφημα 4.2.16.....	67
Επικοινωνία των εκπαιδευτικών με γονείς: γίνεται τις περισσότερες φορές για αναφορά προβλημάτων ή μη αποδεκτής συμπεριφοράς?	67
Πίνακας 4.2.16 Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την ερώτηση που αφορά τους εκπαιδευτικούς: οι περισσότερες φορές επικοινωνίας με γονείς, είναι για να αναφέρουν πρόβλημα ή κακή συμπεριφορά.....	68
Γράφημα 4.2.17 : Υπάρχει ή όχι Επικοινωνία γονέων με τους εκπαιδευτικούς για να ζητήσουν συμβουλές, σε ότι αφορά τον αποτελεσματικότερο τρόπο βοήθειας των παιδιών στο σπίτι, αλλά και ψυχαγωγίας τους.....	69
Πίνακας 4.2.17 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την "Επικοινωνία γονέων με εκπαιδευτικούς για να ζητήσουν συμβουλές, σε ότι αφορά τον αποτελεσματικότερο τρόπο βοήθειας των παιδιών στο σπίτι, αλλά και ψυχαγωγίας τους.....	70

Πίνακας 4.2.18: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την "ξεκάθαρη εικόνα" των γονέων, για τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και γενικά για ότι γίνεται στο σχολείο.	71
4.2.2 Ανάλυση δεδομένων ερωτηματολογίου των γονέων	72
Γράφημα 4.3.1. : Φύλο γονέων	73
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.1: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του Φύλου Γονέων	73
Γράφημα 4.3.2. : Ηλικία γονέων.....	74
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.2: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τις Ηλικιακές ομάδες	74
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.3: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του μορφωτικού επιπέδου	75
Γράφημα 4.3.4. : Σχολείο φοίτησης των παιδιών	76
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.4: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τη μορφή του οργανισμού φοίτησης.....	77
Γράφημα 4.3.5 : Οικογενειακή κατάσταση	77
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.5: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την οικογενειακή κατάσταση	78
Γράφημα 4.3.6 : Σύνολο παιδιών στην οικογένειας	78
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.6: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το σύνολο των παιδιών στην οικογένεια	79
Γράφημα 4.3.7 : Συχνότητα επίσκεψης των γονέων στο σχολείο των παιδιών τους	80
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.7: Απόλυτη και σχετική συχνότητα επίσκεψης των γονέων στο σχολείο των παιδιών τους	80
Γράφημα 4.3.8 : Χαρακτηρισμός της σχέσης των γονέων με το δάσκαλο/α της τάξης.	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.8: Απόλυτη και σχετική συχνότητα της σχέσης των γονέων με το δάσκαλο/δασκάλα των παιδιών τους	82
Γράφημα 4.3.9 : Συχνότητα ενημέρωσης του σχολείου για την πρόοδο των μαθητών.....	83
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.9: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την ενημέρωση των γονέων για την πρόοδο των παιδιών από το σχολείο.	83
Γράφημα 4.3.10 : Συχνότητα βοήθειας των παιδιών στις εργασίες στο σπίτι	84
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.10: Απόλυτη και σχετική συχνότητα της βοήθειας γονέων με τις εργασίες στο σπίτι.....	85
Γράφημα 4.3.11 : Παρακολούθηση δράσης/γιορτής σχολείου	85
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.12: Απόλυτη και σχετική συχνότητα της άποψης γονέων για το πόσο μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους να πετύχουν καλύτερες μαθητικές επιδόσεις.	87
Γράφημα 4.3.13 : Βαθμός επίτευξης υποστήριξης των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, τόσο σε επίπεδο γνωστικό, όσο και ψυχολογικό -κατά την άποψη των γονέων.	87

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.13: Απόλυτη και σχετική συχνότητα της άποψης γονέων για το πόσο υποστηρίζουν οι εκπαιδευτικοί του σχολείου, τόσο σε επίπεδο γνωστικό, όσο και ψυχολογικό	88
Γράφημα 4.3.14 : Βαθμός ευχαρίστησης κατά την επίσκεψη στο σχολείο του παιδιού μου.....	89
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.14: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του βαθμού ευχαρίστησης κατά την επίσκεψη στο σχολείο του παιδιού μου.....	90
Γράφημα 4.3.15 : Βαθμός συμφωνίας σχετικά με τη θέση : «Επικοινωνώ και ανταλλάσσω απόψεις με άλλους γονείς πάνω σε εκπαιδευτικά θέματα.....	91
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.15: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του βαθμού συμφωνίας σχετικά με την επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων πάνω σε εκπαιδευτικά θέματα.	91
Γράφημα 4.3.16 Νόμιμα δικαιώματα και υποχρεώσεις των γονέων σε σχέση με το σχολείο [ποιες πληροφορίες και πότε πρέπει να ζητηθούν, αιτήσεις και βεβαιώσεις, δικαιολογητικά απουσιών και άλλα επίσημα έγγραφα που οφείλουν να προσκομίσουν ή να ζητήσουν από τη διεύθυνση του σχολείου κλπ . Πόσο καλά τα γνωρίζουν οι γονείς	92
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.16: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το πόσο καλά γνωρίζουν οι γονείς τα νόμιμα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με το σχολείο.....	93
Γράφημα 4.3.17: Συχνότητα συζήτησης με το δάσκαλο της τάξης για τις επιδόσεις του παιδιού και τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει.....	94
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.17: Απόλυτη και σχετική συχνότητα συζήτησης με το δάσκαλο της τάξης για τις επιδόσεις του παιδιού και τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει	94
Γράφημα 4.3.18: Απουσίες του παιδιού τον τελευταίο χρόνο	95
Γράφημα 4.3.19: Μέσος όρος απουσιών.....	96
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.19: Απόλυτη και σχετική συχνότητα μέσου όρου απουσιών .	96
Γράφημα 4.3.20:Πόσο άβολα αισθάνομαι όταν ενημερώνομαι από το διευθυντή/ντρια του σχολείου.	97
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.20: : Απόλυτη και σχετική συχνότητα σχετικά με το πόσο άβολα αισθάνομαι όταν μιλώ με το διευθυντή/ντρια του σχολείου	98
Γράφημα 4.3.21: Πόσο καλά γνωρίζω την εκπαιδευτική διαδικασία και τις δράσεις που πραγματοποιούνται στην τάξη και γενικότερα στο σχολείο	99
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.21: : Απόλυτη και σχετική συχνότητα σχετικά με το πόσο καλά γνωρίζω την εκπαιδευτική διαδικασία και τις δράσεις του σχολείου.....	99
Γράφημα 4.3.22: Πόσο μπορώ να προσφέρω βοήθεια στο παιδί μου με εργασίες στο σπίτι	100
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.22: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το κατά πόσο μπορώ να παρέχω βοήθεια σπίτι στις εργασίες του παιδιού μου	100
Γράφημα 4.3.23: Πόσο ανταποκρίνεται το σχολείο στη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών, αλλά και στην ενημέρωση των γονέων.....	101

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.23: : Απόλυτη και σχετική συχνότητα σχετικά με το πόσο ανταποκρίνεται το σχολείο στη βελτίωση των επιδόσεων των παιδιών, αλλά και στην ενημέρωση των γονέων	102
Γράφημα 4.3.24: Προτάσεις βελτίωσης επικοινωνίας του σχολείου. Υπάρχουν ή όχι	103
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.24: : Απόλυτη και σχετική συχνότητα σχετικά με το πόσο θα μπορούσαν να συμβάλλουν με προτάσεις βελτίωσης επικοινωνίας από το σχολείο, οι γονείς.....	103
4.4. Συμπεράσματα – συζήτηση.....	104
4.5. Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες	106
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	107
Ελληνόγλωσση:.....	107
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία	110
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	115
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α (εκπαιδευτικοί)	115
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Β (γονείς).....	119

Κατάλογος Πινάκων Α

Αφορά τους εκπαιδευτικούς

Πίνακας 4.2.1: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το φύλο	48
Πίνακας 4.2.2: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για τις ηλικιακές ομάδες	49
Πίνακας 4.2.3: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το επίπεδο σπουδών	50
Πίνακας 4.2.4: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για τη μορφή εργασίας στην εκπαίδευση	51
Πίνακας 4.2.5: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για τη βαθμίδα εκπαίδευσης	52
Πίνακας 4.2.6: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για τα χρόνια προϋπηρεσίας	53
Πίνακας 4.2.7: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για τις σχέσεις εκπαιδευτικών με τους γονείς	55
Πίνακας 4.2.8: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για την ερώτηση εάν η εμπλοκή των γονέων στη σχολική ζωή μπορεί να λύσει προβλήματα	56
Πίνακας 4.2.9: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το εάν οι γονείς αφιερώνουν χρόνο βοηθώντας τα παιδιά τους στο σπίτι	58
Πίνακας 4.2.10: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για την ερώτηση εάν η πλειοψηφία των γονέων έχει χρόνο ή διαθέτει και την επιθυμία/θέληση να βοηθάει τα παιδιά του με τη σχολική μελέτη	59
Πίνακας 4.2.11: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για την άποψη των εκπαιδευτικών του πως κρίνουν οι γονείς την ενημέρωση του σχολείου για την εκπαιδευτική διαδικασία σχολείων	61
Πίνακας 4.2.12: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το της άποψης των εκπαιδευτικών για το εάν θεωρούν ότι η πλειοψηφία των γονέων πιστεύει πως δεν είναι απαραίτητο να επικοινωνούν με τους δασκάλους, εκτός και αν υπάρχει σοβαρό πρόβλημα	62
Πίνακας 4.2.13: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το εάν εκπαιδευτικός και Διευθυντής πρέπει να ενθαρρύνουν τους γονείς να συμμετέχουν στις δράσεις του σχολείου	64

Πίνακας 4.2.14: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το εάν η εμπλοκή των γονέων μπορεί τελικά να συντελέσει στη βελτίωση των σχολικών επιδόσεων	65
Πίνακας 4.2.15: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το εάν η εμπλοκή των γονέων βοηθάει ένα σχολείο να γίνει «καλύτερο»	67
Πίνακας 4.2.16: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα που αφορά τη γνώμη των εκπαιδευτικών για την ερώτηση εάν οι περισσότερες φορές που επικοινωνούν με τους γονείς είναι για να αναφέρουν πρόβλημα ή «κακή» συμπεριφορά	68
Πίνακας 4.2.17: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το κατά πόσο επικοινωνούν οι γονείς με τους εκπαιδευτικούς για να ζητήσουν συμβουλές σε ότι αφορά την αποτελεσματικότερη βοήθεια των παιδιών στη μελέτη στο σπίτι, αλλά και στη ψυχαγωγία τους	70
Πίνακας 4.2.18: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το πόσο "ξεκάθαρη" είναι η εικόνα των γονέων, για τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και γενικά για ότι γίνεται στο σχολείο	72

Κατάλογος Γραφημάτων Α (Αφορά τους εκπαιδευτικούς)

Γράφημα 4.2.1: Φύλο	48
Γράφημα 4.2.2: Ηλικιακές ομάδες	49
Γράφημα 4.2.3: Επίπεδο σπουδών	50
Γράφημα 4.2.4: Η μορφή εργασίας στην εκπαίδευση	51
Γράφημα 4.2.5: Βαθμίδα εκπαίδευσης που εργάζονται	52
Γράφημα 4.2.6: Χρόνια προϋπηρεσίας	53
Γράφημα 4.2.7: Σχέσεις εκπαιδευτικών με τους γονείς	54
Γράφημα 4.2.8: Μπορεί η εμπλοκή των γονέων στη σχολική ζωή να λύσει προβλήματα?	56
Γράφημα 4.2.9: Οι γονείς αφιερώνουν χρόνο βοηθώντας τα παιδιά τους στο σπίτι..	57
Γράφημα 4.2.10: Η πλειοψηφία των γονέων έχει χρόνο ή διαθέτει και την επιθυμία /θέληση να βοηθάει τα παιδιά του με τη σχολική μελέτη	59
Γράφημα 4.2.11: Άποψη των εκπαιδευτικών του πως κρίνουν οι γονείς την ενημέρωση του σχολείου για την εκπαιδευτική διαδικασία σχολείων	60
Γράφημα 4.2.12: Άποψη των εκπαιδευτικών για το εάν θεωρούν ότι η πλειοψηφία των γονέων πιστεύει πως δεν είναι απαραίτητο να επικοινωνούν με τους δασκάλους, εκτός και αν υπάρχει σοβαρό πρόβλημα.	62
Γράφημα 4.2.13: Εκπαιδευτικός και Διευθυντής πρέπει να ενθαρρύνουν τους γονείς να συμμετέχουν στις δράσεις του σχολείου?	63
Γράφημα 4.2.14: Η εμπλοκή των γονέων μπορεί τελικά να συντελέσει στη βελτίωση των σχολικών επιδόσεων	65
Γράφημα 4.2.15: Η εμπλοκή των γονέων βοηθάει τελικά ένα σχολείο να γίνει «καλύτερο»?	66
Γράφημα 4.2.16: Οι περισσότερες φορές που επικοινωνούν με τους γονείς είναι για να αναφέρουν πρόβλημα ή «κακή» συμπεριφορά	68

Γράφημα 4.2.17: Πόσο επικοινωνούν οι γονείς με τους εκπαιδευτικούς για να ζητήσουν συμβουλές σε ότι αφορά την αποτελεσματικότερη βοήθεια των παιδιών στη μελέτη στο σπίτι, αλλά και στη ψυχαγωγία τους 69

Γράφημα 4.2.18: Πόσο "ξεκάθαρη" είναι η εικόνα των γονέων, για τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και γενικά για ότι γίνεται στο σχολείο 71

Κατάλογος Πινάκων Β (Αφορά τους γονείς & κηδεμόνες)

Πίνακας 4.3.1: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το Φύλο των γονέων	73
Πίνακας 4.3.2: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για τις ηλικιακές ομάδες	74
Πίνακας 4.3.3: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το μορφωτικό επίπεδο	75
Πίνακας 4.3.4: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για τη μορφή οργανισμού φοίτησης	76
Πίνακας 4.3.5: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για την οικογενειακή κατάσταση	77
Πίνακας 4.3.6: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το σύνολο των παιδιών στην οικογένεια	78
Πίνακας 4.3.7: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για τις επισκέψεις των γονέων στο σχολείο	80
Πίνακας 4.3.8: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για τις σχέσεις γονέων με το δάσκαλο/δασκάλα των παιδιών	81
Πίνακας 4.3.9: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα της ενημέρωσης των γονέων για την πρόοδο των παιδιών στο σχολείο	83
Πίνακας 4.3.10: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για τη βοήθεια των γονέων με τις εργασίες στο σπίτι	84
Πίνακας 4.3.11: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για την παρακολούθηση δράσης ή γιορτής του σχολείου	85
Πίνακας 4.3.12: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα της άποψης των γονέων για το πόσο μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους να πετύχουν καλύτερες επιδόσεις	86
Πίνακας 4.3.13: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα της άποψης των γονέων για το πόσο υποστηρίζουν οι εκπαιδευτικοί του σχολείου τα παιδιά, τόσο σε επίπεδο γνωστικό, όσο και ψυχολογικό	87
Πίνακας 4.3.14: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του βαθμού ευχαρίστησης των γονέων κατά την επίσκεψη στο σχολείο του παιδιού του	89

Πίνακας 4.3.15: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για βαθμό συμφωνίας σχετικά με την επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων πάνω σε εκπαιδευτικά θέματα	90
Πίνακας 4.3.16: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το πόσο καλά γνωρίζουν οι γονείς τα νόμιμα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με το σχολείο	92
Πίνακας 4.3.17: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα συζήτησης με το δάσκαλο της τάξης για τις επιδόσεις του παιδιού και τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει	93
Πίνακας 4.3.18: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα των απουσιών τον τελευταίο χρόνο	94
Πίνακας 4.3.19: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα του μέσου όρου των απουσιών γενικά	96
Πίνακας 4.3.20: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το πόσο άβολα αισθάνεται όταν μιλάει με το Διευθυντή/ντρια του σχολείου	97
Πίνακας 4.3.21: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα του πόσο καλά γνωρίζει την εκπαιδευτική διαδικασία και τις δράσεις του σχολείου	98
Πίνακας 4.3.22: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το πόσο μπορεί να προσφέρει βοήθεια στο σπίτι με τις εργασίες του παιδιού του	99
Πίνακας 4.3.23: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα σχετικά με το πόσο ανταποκρίνεται το σχολείο στη βελτίωση των επιδόσεων των παιδιών, αλλά και στην ενημέρωση των γονέων	101
Πίνακας 4.3.24: Απόλυτη και Σχετική Συχνότητα για το πόσο θα μπορούσε να συμβάλλει με προτάσεις βελτίωσης επικοινωνίας του σχολείου προς τους γονείς ...	102

Κατάλογος Γραφημάτων Β (Αφορά τους γονείς & κηδεμόνες)

Γράφημα 4.3.1: Φύλο των γονέων	73
Γράφημα 4.3.2: Ηλικιακές ομάδες	74
Γράφημα 4.3.3: Μορφωτικό επίπεδο	75
Γράφημα 4.3.4: Μορφή οργανισμού φοίτησης των παιδιών.....	76
Γράφημα 4.3.5: Οικογενειακή κατάσταση	77
Γράφημα 4.3.6: Σύνολο των παιδιών στην οικογένεια	78
Γράφημα 4.3.7: Επισκέψεις των γονέων στο σχολείο	79
Γράφημα 4.3.8: Σχέσεις γονέων με το δάσκαλο/δασκάλα των παιδιών	81
Γράφημα 4.3.9: Ενημέρωσης των γονέων για την πρόοδο των παιδιών στο σχολείο	82
Γράφημα 4.3.10: Βοήθεια των γονέων με τις εργασίες στο σπίτι	83
Γράφημα 4.3.11: Παρακολούθηση δράσης ή γιορτής του σχολείου	84
Γράφημα 4.3.12: Άποψη των γονέων για το πόσο μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους να πετύχουν καλύτερες επιδόσεις	85
Γράφημα 4.3.13: Άποψη των γονέων για το πόσο υποστηρίζουν οι εκπαιδευτικοί του σχολείου τα παιδιά, τόσο σε επίπεδο γνωστικό, όσο και ψυχολογικό	87
Γράφημα 4.3.14: Βαθμός ευχαρίστησης των γονέων κατά την επίσκεψη στο σχολείο του παιδιού του	88
Γράφημα 4.3.15: Βαθμός συμφωνίας σχετικά με την επικοινωνία μεταξύ τους και ανταλλαγή απόψεων πάνω σε εκπαιδευτικά θέματα	90
Γράφημα 4.3.16: Πόσο καλά γνωρίζουν οι γονείς τα νόμιμα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με το σχολείο	91
Γράφημα 4.3.17: Συζήτηση με το δάσκαλο της τάξης για τις επιδόσεις του παιδιού και τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει	93
Γράφημα 4.3.18: Απουσίες τον τελευταίο χρόνο	94

Γράφημα 4.3.19: Μέσος όρος των απουσιών γενικά	95
Γράφημα 4.3.20: Εάν και πόσο άβολα αισθάνεται ο γονέας, όταν μιλά με το Διευθυντή/ντρια του σχολείου	96
Γράφημα 4.3.21: Πόσο καλά γνωρίζει την εκπαιδευτική διαδικασία και τις δράσεις του σχολείου	98
Γράφημα 4.3.22: Πόσο μπορεί να προσφέρει βοήθεια στο σπίτι με τις εργασίες του παιδιού του	99
Γράφημα 4.3.23: Πόσο ανταποκρίνεται το σχολείο στη βελτίωση των επιδόσεων των παιδιών, αλλά και στην ενημέρωση των γονέων	100
Γράφημα 4.3.24: Πόσο θα μπορούσε ο γονέας να συμβάλλει με προτάσεις βελτίωσης επικοινωνίας του σχολείου προς τους γονείς	102

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το σχολείο έχει εξέχοντα ρόλο στη σύγχρονη κοινωνία διότι παρέχει τα εφόδια για την ανάπτυξη και προετοιμασία των νέων και την ενσωμάτωσή τους σε αυτήν. Σε πολλές περιπτώσεις θα τολμούσαμε να πούμε ότι είναι καθοριστικής σημασίας πλέον, μιας και οι σχέσεις αλλά και ο θεσμός της ίδιας της οικογένειας περνάει μια κρίση.

Οι σχέσεις σχολείου οικογένειας αποτελούν κρίσιμο σημείο σε ότι αφορά στην εκπαίδευση και ευημερία των μαθητών. Οι γονείς έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται για την πορεία και την πρόοδο των παιδιών τους και οι δάσκαλοι να καταφέρνουν να αντλούν πληροφορίες από την οικογένεια και να μοιραστούν αξίες, στόχους και προσδοκίες. Σε περιπτώσεις που προκύπτουν θέματα συμπεριφοράς, η προσέγγιση στην από κοινού αντιμετώπισή τους οδηγεί στην εξεύρεση συνεκτικών λύσεων. Η συνεργασία σχολείου οικογένειας εξάλλου αποτελεί απαραίτητο συστατικό για την συνολική ανάπτυξη των παιδιών, καθώς και για την ψυχολογική τους υποστήριξη.

Δεν ήταν όμως πάντα αυτονόητη η συνεργασία και η περιορισμένη επικοινωνία που υπήρχε, αφορούσε μόνο στα τυπικά (παράδοση βαθμολογιών, τυπική ενημέρωση, απουσίες κ.λ.π.). Το σχολείο κρατούσε «κλειστές» τις πόρτες του και δικαίωμα ρόλου στην εκπαιδευτική διαδικασία, είχε μόνο ο εκπαιδευτικός, Ο ίδιος ακόμη και σήμερα όμως είναι πιθανό να διατηρεί αμφιβολίες για τις προθέσεις των γονέων, είτε να αισθάνεται ανασφάλεια για τη θέση του. Δυσκολίες βέβαια υπάρχουν και από την πλευρά της οικογένειας όπως η έλλειψη χρόνου, οι αντιλήψεις για τη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση των παιδιών τους και οι αμφιβολίες ή η άγνοια σχετικά με τις γνώσεις τους και τις μεθόδους που θα μπορούσαν να εμπλακούν στη μάθηση.

Λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες, την οικογενειακή και οικονομική κρίση, αλλά και την τεχνολογική εξέλιξη μπορεί κάποιος εύκολα να καταλάβει ότι η συμμετοχική και η αгаστή συνεργασία σχολείου και οικογένειας είναι προς συμφέρον των μαθητών και όλης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Δεν ισχύει όμως και στην πραγματικότητα αυτό, αφού τις περισσότερες φορές καταλήγει σε συγκρούσεις και προβλήματα μεταξύ εκπαιδευτικών – γονέων, εκπαιδευτικών – διευθυνσης σχολείου ή και γονέων – διευθυνσης σχολείου και άλλοτε να ξεπερνούν τα όρια του σχολείου και να φτάνουν σε υψηλότερα κλιμάκια. Αυτός είναι κι ένας από

τους λόγους που οι σχέσεις σχολείου – οικογένειας αποτελεί πεδίο μεγάλου ερευνητικού ενδιαφέροντος. Η ανάλυση των παραγόντων που συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι μία εξαιρετικά δύσκολη και πολύπλοκη διεργασία, καθώς έχουμε να αντιμετωπίσουμε από πλευράς γονέων, διαφορετικά κοινωνικο-οικονομικά και μορφωτικά επίπεδα, διαφορετικές προσδοκίες για το μέλλον των παιδιών τους και από την πλευρά του σχολείου διαφορετικές στάσεις και αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και παράγοντες που αφορούν στην πολιτική διαχείρισης και επικοινωνίας, που υιοθετείται από την διεύθυνση του οργανισμού. Στην Ελλάδα η συμμετοχή και η εμπλοκή των γονέων και κηδεμόνων περιορίζεται στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ στην Δευτεροβάθμια εξασθενεί και τείνει να γίνει πολύ περιορισμένη. Παρόλο που η επιθυμία για εκπαίδευση στη χώρα μας είναι αρκετά ανεπτυγμένη και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε κοινωνικό επίπεδο διακρίνεται μία πτωτική πορεία στο ενδιαφέρον της οικογένειας για ακαδημαϊκές επιδόσεις, εναποθέτοντας την ευθύνη σε εκπαιδευτικούς και εξωσχολικούς οργανισμούς. Αξιοσημείωτο είναι ότι η πλειοψηφία των οικογενειών δεν ανταποκρίνονται στις προσκλήσεις και στις παροτρύνσεις του σχολείου για ενεργό συμμετοχή τους στη «ζωή» του μαθητή/μαθήτριας, ούτε και σε εξωδιδασκτικές δράσεις και πρωτοβουλίες.

Μέσα από αυτήν την εργασία θέλουμε να διερευνήσουμε το ρόλο που διαδραματίζει η γονεϊκή εμπλοκή στην βελτίωση των μαθητικών επιδόσεων και στην ανάπτυξη ψυχο-συναισθηματικών δεξιοτήτων τους, στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας της εκπαίδευσης. Επιχειρείται ακόμη η διερεύνηση και η ανάλυση της γονικής συμμετοχής - εμπλοκής στη δημιουργία κινήτρων και αποτελεσμάτων σε ότι αφορά τη μάθηση και τις επιδόσεις στο σχολείο. Το «χτίσιμο» των σχέσεων μεταξύ σχολείου και οικογένειας πρέπει να είναι αμφίδρομη διαδικασία και αυτό εξαρτάται τόσο από την επικοινωνία και το μοντέλο διοίκησης του σχολείου, όσο και από τη δεκτικότητα των γονέων οι οποίοι μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους να καλλιεργήσουν θετικές σχέσεις με το δάσκαλό τους αλλά και να διαμορφώσουν τις κατάλληλες αλληλεπιδράσεις με τους εκπαιδευτικούς (Hoover -Dempsey and Sandler model).

Το σχολείο σήμερα οφείλει να είναι «ανοικτό» στην κοινωνία και γενικότερα σε συνεργασίες, διότι μόνο έτσι μπορεί κάποιος να αφουγκραστεί τα θέματα της εκπαιδευτικής κοινότητας και να αναζητήσει ενδεδειγμένους τρόπους επικοινωνίας και συμμετοχής, ενώ ταυτόχρονα σοβαρά προβλήματα μπορεί να αντιμετωπιστούν με

επιτυχία. Σε χώρες του εξωτερικού φαίνεται ότι δημόσια σχολεία που εξυπηρετούν μαθητές από οικογένειες χαμηλότερων εισοδημάτων (Jeynes 2005,2007) η υποστήριξη των γονέων στη μάθηση, συνδέεται με τη συστηματική φοίτηση, τα αυξημένα κίνητρα μάθησης, ισχυρή αυτοεκτίμηση και υψηλότερες βαθμολογίες (Gonzales-De Hass, Willems, & Doan Holbein, 2005, Kreider, Caspe, Kennedy, & Weiss, 2007; Sheldon, 2007; Tan & Goldberg, 2009; Topor, Keane, Shelton, & Cal-kins, 2010).

Η εργασία είναι δομημένη σε δύο (2) μέρη. Το πρώτο μέρος αποτελείται από το Θεωρητικό πλαίσιο που εκτείνεται σε επίσης δύο (2) κεφάλαια και το δεύτερο μέρος, όπου παρουσιάζεται η εμπειρική έρευνα και μελέτη.

Αναλυτικότερα : στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αρχικά μία αποσαφήνιση των όρων του σχολείου και της οικογένειας, η σημασία του ορισμού των «σχολικών επιδόσεων», με ποιο τρόπο καθορίζονται οι σχέσεις οικογένειας – σχολείου, ο ρόλος που διαδραματίζει το σχολείο, οι τύποι που ξεχωρίζουν και τα πεδία συνεισφοράς του. Παρουσιάζεται ο αντίκτυπος της γονεϊκής συμμετοχής – εμπλοκής στο σχολείο, ενώ γίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο του διευθυντή- ηγέτη της σχολικής μονάδας. Στη συνέχεια γίνεται μία ανάλυση των προσδιοριστικών παραγόντων των μαθησιακών επιδόσεων και της διαχρονικής εξέλιξης των σχέσεων σχολείου – οικογένειας και τέλος παραθέτοντας μελέτες που έχουν γίνει σε Ελλάδα και εξωτερικό, σχετικά με τη συμμετοχή και εμπλοκή των γονέων στα σχολικά δρώμενα και το αποτύπωμα αυτής της εμπλοκής στις σχολικές επιδόσεις σημειώνονται οι σχετικές βιβλιογραφικές αναφορές. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναπτύσσονται τα θέματα της συνεργασίας μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών, της λήψης αποφάσεων για την εκπαίδευση των παιδιών, παράλληλα με την προσπάθεια που γίνεται για την εξήγηση του όρου αποτελεσματικότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Επισημαίνονται ακόμη τα οφέλη που προκύπτουν από αυτήν τη συνεργατική σχέση για όλους τους εμπλεκόμενους ξεχωριστά, καταλήγοντας σε περιγραφή πρακτικών ενίσχυσης του κλίματος εμπιστοσύνης και γενικότερα της ποιότητας των σχέσεων.

Τέλος στο 3^ο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην προβληματική της έρευνας και τους λόγους που κρίθηκε αναγκαία η διεξαγωγή της, σε σχέση πάντα με τους προσωπικούς προβληματισμούς και επιδιώξεις. Αναφέρονται αναλυτικά τα ερευνητικά ερωτήματα και γίνεται μία περιγραφή της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της στατιστικής επεξεργασίας και σχολιάζονται τα

ευρήματα αναφορικά με την υπάρχουσα βιβλιογραφία. Επιχειρείται μια επεξήγηση των ευρημάτων με αναφορά σε τυχόν περιορισμούς και προτάσεις για μελλοντικές έρευνες. Συνοψίζοντας παραθέτονται τα συμπεράσματα και γίνονται προτάσεις για ενδεχόμενη εφαρμογή στην πράξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1. Αποσαφήνιση των όρων «σχολείο» και «οικογένεια»

Το σχολείο είναι ένας οργανισμός που αποτελείται από μία σύνθεση μελών που περιλαμβάνει μαθητές, εκπαιδευτικούς, βοηθητικό προσωπικό, διοίκηση, γονείς και κηδεμόνες και άλλους εμπλεκόμενους της ευρύτερης τοπικής κοινωνίας. Γενικότερα με την έννοια «σχολείο» σήμερα, εννοούμε τις εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις όπου τα παιδιά παρακολουθούν μαθήματα, αποκτούν γνώσεις, συμμετέχουν σε δραστηριότητες και αναπτύσσουν δεξιότητες, υπό την επίβλεψη των εκπαιδευτικών.

Στη χώρα μας οι δύο βαθμίδες εκπαίδευσης, που αφορούν το σχολείο διακρίνονται σε Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια και συγκεκριμένα : Νηπιαγωγείο, Δημοτικό και Γυμνάσιο, Λύκειο.

Βασική επιδίωξη ενός σχολείου είναι η παροχή εκπαίδευσης με ικανοποιητικά μαθησιακά αποτελέσματα και η παροχή ενός δημιουργικού περιβάλλοντος, όπου οι μαθητές θα μπορούν να αναπτυχθούν τόσο σαν πολίτες, όσο και σαν προσωπικότητες.

Η διαρκής προσπάθεια της κοινωνίας για γνώση και εκπαίδευση αντικατοπτρίζουν την ανάγκη ύπαρξης ενός αποτελεσματικού σχολείου, εφόσον μέσω αυτού θα υπάρξει πρόοδος, ευημερία, ανάπτυξη και βελτίωση του βιοτικού της επιπέδου. Η σχολική μονάδα λειτουργεί σαν ένα ανοιχτό σύστημα, το οποίο δέχεται επιρροές από το εξωτερικό περιβάλλον και το ίδιο ασκεί τη δική του πάνω σε αυτό. Με το γρήγορο ρυθμό που μεταβάλλονται οι κοινωνικές ανάγκες, λόγω των πολιτικών, οικονομικών και πολιτισμικών επιδράσεων δημιουργούνται τάσεις και προϋποθέσεις, που επηρεάζουν τα εκπαιδευτικά συστήματα, τα οποία «πιέζονται» να εντείνουν τις προσπάθειές τους να τις καλύψουν.

Η έννοια του όρου οικογένεια συνιστά έναν βασικό κοινωνικό θεσμό, ο οποίος παρέχει στήριξη, αγάπη, φροντίδα και καθοδήγηση στα μέλη της. Το σύνολο των ανθρώπων που την αποτελούν μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους με δεσμούς αίματος, γάμου ή άλλες νομικές και κοινωνικές συμφωνίες. Ο ρόλος της οικογένειας είναι καθοριστικός για την ψυχική και διανοητική ανάπτυξη των παιδιών, για την κοινωνικοποίησή τους και για την ακαδημαϊκή τους πρόοδο (Γιαννικόπουλος 1991, Ντινίδου 2013).

Μέσα όμως από τις ραγδαίες αλλαγές και τις ευρύτατες ανακατατάξεις, παρατηρείται και η όξυνση διαφόρων κοινωνικών προβλημάτων, όπως μεγάλος αριθμός διαζυγίων, ύπαρξη μονογονεϊκών ή εκτεταμένων οικογενειών, γεννήσεις εκτός γάμου, ελεύθερες συμβιώσεις κ.ά., λόγοι οι οποίοι οδηγούν στη διεύρυνση του θεσμού και στη δημιουργία νέων οικογενειακών δομών.

Οι σχέσεις των δύο πρωταγωνιστών οικογένεια και σχολείο, εξαρτώνται από τις αντιλήψεις και τις αξίες, ενώ σε ότι έχει σχέση με την εκπαίδευση του παιδιού εξαρτάται από τις μεταξύ τους αλληλεπιδράσεις και τους στόχους των δύο πλευρών, γεγονός που καθορίζει τη σύγκλιση και το περιεχόμενο της συνεργασίας τους.

1.2. Τι εννοούμε με τον όρο «σχολικές επιδόσεις»

Η μάθηση αποτελεί μία σύνθετη διαδικασία η οποία ξεκινά από την ημέρα της γέννησής μας και οι γονείς έχουν εξέχουσα θέση σε αυτήν εφόσον χρίζονται ως οι πρώτοι δάσκαλοι και πρότυπα. Ακολουθώντας αυτοί θα πρέπει να υποστηρίξουν την εκπαίδευση του παιδιού τους, που μεταφράζεται σε δέσμευση πόρων, οι οποίοι θα διατεθούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην πορεία της εκπαιδευτικής εξέλιξής τους.

Σαν σχολική επίδοση αναφέρεται η απόδοση και η αξιολόγηση ενός μαθητή στα πλαίσια ενός εκπαιδευτικού συστήματος, ενώ παράλληλα εννοείται και ο βαθμός ανταπόκρισής του στις απαιτήσεις των μαθημάτων και της εκτέλεσης των εργασιών του. Στο ίδιο πλαίσιο λαμβάνονται υπόψη τα ακαδημαϊκά αποτελέσματα, η συμμετοχή σε δραστηριότητες, η συμπεριφορά και η συνεργασία. Το συγκεκριμένο θέμα απασχολούσε πάντα τους ειδικούς, τους εκπαιδευτικούς και όλους τους εμπλεκόμενους στη μαθησιακή διαδικασία, δεδομένου ότι ο αντίκτυπός της αντανακλάται και στη μετέπειτα κοινωνική ζωή ενός ατόμου. Το σχολείο εκτός από παροχή γνώσεων μέσα από τα προγράμματά του, συντελεί στη διαπαιδαγώγηση, την κοινωνικοποίηση και την ανάπτυξη ικανοτήτων, διαμορφώνοντας την προσωπικότητα του μαθητή και στον εφοδιασμό του με δεξιότητες για την ένταξη και την πρόοδό του στην κοινωνία.

Η σχολική επίδοση έχει πολλές διαστάσεις μερικές από τις οποίες είναι: i) η οργάνωση του χρόνου μελέτης και δραστηριοτήτων, ii) η λειτουργία της οικογένειας με τους κανόνες, τις αξίες και το ενδιαφέρον της, iii) το κοινωνικό και μορφωτικό επίπεδο των

γονέων, iv) το υγιές οικογενειακό περιβάλλον και η ψυχολογική υποστήριξη και v) η σωστή ψυχαγωγία ή ανάπτυξη ενδιαφερόντων και θετικών στάσεων ζωής.

Όλα τα παραπάνω έχουν συντελέσει όπως είναι φυσικό, στις εκάστοτε κυβερνήσεις οι οποίες έχουν προσπαθήσει να δώσουν το «στίγμα» τους προτείνοντας και υιοθετώντας τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των εκπαιδευτικών πολιτικών. Συνοψίζοντας όταν μιλάμε για σχολική επίδοση πέρα από την έννοια της μαθητικής αξιολόγησης αριθμητικά και περιγραφικά, συνήθως αναφερόμαστε στο αποτέλεσμα ενός πλήθους παραγόντων όπως : το σχολικό κλίμα, η διοίκηση της σχολικής μονάδας, οι υλικοτεχνικές και κτιριακές υποδομές, οι σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων και γενικότερα διάφοροι ενδοσχολικοί και εξωγενείς παράγοντες που επηρεάζουν τη σχολική κοινότητα.

1.3. Πως καθορίζονται οι σχέσεις σχολείου – οικογένειας

Οι σχέσεις μεταξύ των δύο μερών στην εκπαίδευση είναι ιδιαίτερα σημαντικές και οι τρόποι με τους οποίους καθορίζονται αυτές ποικίλλουν και εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες. Οι κοινωνικο-οικονομικοί, οι ψυχο-συναισθηματικοί και οι πολιτισμικοί παράγοντες, οι προκαταλήψεις, οι αντιλήψεις των γονέων και των εκπαιδευτικών, οι διάφοροι κοινωνικοί περιορισμοί, αλλά και ποικίλα πρακτικά ζητήματα είναι κάποιοι από τους λόγους που μπορούν να καθορίσουν την ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ τους. Η πορεία στις σχέσεις αυτές μπορεί να είναι δύσβατη, με πολλά εμπόδια και επιφυλάξεις, όμως ο καθορισμός τους προέρχεται κυρίως από την θέση του σχολείου που οριοθετεί και «επιβάλλεται» με τη δική του κουλτούρα, επηρεάζοντας θετικά τη συνεργασία και τις μορφές επικοινωνίας και τελικά την επιτυχία.

Η θεσμοθέτηση αυτών των σχέσεων εξάλλου, όπως και της εκπαίδευσης είναι κάτι που υφίσταται από παλιά και στην πορεία του χρόνου οι κυβερνήσεις προσπαθούν, να δημιουργήσουν κίνητρα και προϋποθέσεις προς τη βελτίωση τους αλλά και τη συνεργασία των δύο εμπλεκόμενων πλευρών. Αιτία όλης αυτής της προσοχής δεν είναι άλλη από τον εντοπισμό της κρισιμότητας της αλληλεπίδρασης σχολείου - οικογένειας αναφορικά με την εκπαίδευση και την ευημερία των μαθητών. Οι γονείς έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται για την πορεία και την πρόοδο των παιδιών τους και οι δάσκαλοι να αντλούν πληροφορίες από την οικογένεια και να έχουν τη δυνατότητα να

μοιραστούν αξίες, στόχους και προσδοκίες. Σε περιπτώσεις που προκύπτουν θέματα συμπεριφοράς εξάλλου, η προσέγγιση στην από κοινού αντιμετώπισή τους οδηγεί στην εξεύρεση συνεκτικών λύσεων. Η συνεργασία σχολείου οικογένειας κρίνεται καίρια για την συνολική ανάπτυξη και εκπαίδευση των παιδιών ταυτόχρονα με μία αμφίδρομη ανταλλαγή πληροφόρησης για την ψυχολογική τους υποστήριξη. Από την άλλη πλευρά το σχολείο θα πρέπει να ενθαρρύνει την εμπλοκή της οικογένειας στη μαθησιακή διαδικασία, δεδομένου ότι αυτή έχει τον κυρίαρχο ρόλο στη ζωή ενός παιδιού. Εκτός των θετικών επιπτώσεων στους μαθητές μέσα από αυτή τη συνεργασία ωφελείται και ο εκπαιδευτικός ο οποίος βελτιώνει το εκπαιδευτικό του έργο, λειτουργώντας μέσα σε κλίμα εμπιστοσύνης και κατανόησης και γενικότερα ευνοείται η εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας. Σε αντίθετη περίπτωση, όπου δηλαδή υπάρχει καχυποψία και απροθυμία συνεργασίας από το ένα ή και τα δύο εμπλεκόμενα μέρη παρατηρούνται συχνές συγκρούσεις οι οποίες δημιουργούν εντάσεις δυσχεραίνοντας τη μάθηση και την ψυχο-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών. Η διαχείριση τέτοιων συγκρούσεων οφείλει να είναι άμεση και αποτελεσματική γιατί διαφορετικά κινδυνεύει να διαταραχθεί το σχολικό κλίμα και ίσως όλο το παιδαγωγικό «οικοδόμημα», που με τόσο κόπο χτίζεται καθημερινά.

Κατά το Εξελικτικό μοντέλο των Martin, Ranson & Tall 1997 για τις σχέσεις της οικογένειας – σχολείου, που προέκυψε έπειτα από έρευνα για την ποιότητα της εκπαίδευσης στην Αγγλία, αναδεικνύονται αυτές ως σημαντικός παράγοντας επίτευξης εκπαιδευτικού έργου. Σύμφωνα με το μοντέλο αυτό διακρίνουμε τέσσερα στάδια ανάπτυξης αυτών των σχέσεων, όπου η οικογένεια δεν έχει απλά έναν παθητικό ρόλο και προωθείται η συνεργασία και των δύο πλευρών. Τα στάδια ανάπτυξης είναι :

- α) **Στάδιο εξάρτησης** : εδώ οι γονείς είναι παθητικοί δέκτες, αποκομμένοι από το σχολείο.
- β) **Στάδιο της συνδρομής** : οι εκπαιδευτικοί αρχίζουν να αναζητούν τη συνδρομή των γονέων και σταδιακά επιδοκιμάζονται οι απόψεις τους.
- γ) **Το στάδιο της Αλληλεπίδρασης** : εδώ υπάρχει ουσιαστική ανάμειξη γονέων στο σχολικό περιβάλλον, που ενθαρρύνεται με την ιδιαίτερη συνεισφορά στις εκπαιδευτικές διεργασίες.
- δ) **Το στάδιο της Συνεργασίας** : σε αυτό το στάδιο υπάρχει έντονη αλληλεπίδραση με τον σχεδιασμό και την οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας να γίνονται από κοινού.

Στη χώρα μας φαίνεται ότι η συνεργασία σχολείου – οικογένειας, φτάνει μέχρι και το δεύτερο στάδιο (Συμεού 2002) και δεν μπορεί να προχωρήσει σε μεγαλύτερο βαθμό εμπλοκής.

1.4. Ο ρόλος του σχολείου

Το σχολείο μαζί με τους εκπαιδευτικούς του, παίζουν τον καθοριστικό ρόλο στην επιτυχία των εκπαιδευτικών διαδικασιών και είναι αυτοί που προσδιορίζουν τους στόχους για να εφαρμόζονται, οι κατάλληλες στρατηγικές και πολιτικές και για να οριοθετούνται τα επίπεδα επικοινωνίας με γονείς και κοινότητα.

Η μελέτη όλων αυτών έχει οδηγήσει στο διαχωρισμό τεσσάρων τύπων σχολείων (Μυλωνάκου-Κεκέ 2009), ανάλογα με τον τρόπο που αντιμετωπίζει τις οικογένειες των μαθητών.

Α) Το σχολείο «Φρούριο» : με βάση τη λογική της προστασίας και περιφρούρησης της λειτουργίας του από οποιαδήποτε «εξωτερική» παρέμβαση. Η διεύθυνση αποφασίζει για όλα, ενώ οι συναντήσεις κι η επικοινωνία περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα.

Β) Το σχολείο των προκαθορισμένων – ελεγχόμενων προσκλήσεων: Οι αποφάσεις λαμβάνονται από το σχολείο, το οποίο επιδιώκει να κατευθύνει το ρόλο της ίδιας της οικογένειας στην εκπαίδευση των παιδιών της. Οι γονείς καλούνται να ενεργήσουν σύμφωνα με τις οδηγίες και τις πληροφορίες που παρέχει το σχολείο και με συγκεκριμένο τρόπο.

Γ) Το σχολείο «ανοιχτό στην οικογένεια»: Σε αυτήν την κατηγορία βασική πεποίθηση είναι η δυνατότητα της κάθε οικογένειας να προσφέρει και να συνεισφέρει με αξιόλογες ιδέες μέσα από το πρίσμα της βελτίωσης της μαθησιακής λειτουργίας.

Δ) Το σχολείο προσανατολισμένο στη συνεργασία με την οικογένεια και την κοινότητα: Σύμφωνα με αυτό εντοπίζεται η από κοινού προσπάθεια για βέλτιστα μαθησιακά αποτελέσματα, τη δημιουργία υψηλών προδιαγραφών εκπαίδευσης με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των πόρων που διαθέτουν κοινότητα, γονείς και εκπαιδευτικοί.

Μιλώντας για το ρόλο του σχολείου εξάλλου δεν θα μπορούσε να μην γίνει αναφορά στη συνεισφορά του στα εξής:

- 1) **Εκπαίδευση και ακαδημαϊκή ανάπτυξη.** Μέσα από τα εκπαιδευτικά προγράμματα σπουδών και τις διάφορες μορφές αξιολόγησης συνεισφέρουν στην ακαδημαϊκή ανάπτυξη των μαθητών.
- 2) **Κοινωνικές δεξιότητες και συνεργασία.** Το σχολείο προάγει τις κοινωνικές δεξιότητες όπως η επικοινωνία, η συνεργασία και η κατανόηση
- 3) **Ανάπτυξη κριτικής σκέψης και δημιουργικότητας.** Ενθαρρύνει τους μαθητές να αναπτύξουν τη δημιουργικότητά τους, την κριτική σκέψη τους και να επιλύουν προβλήματα.
- 4) **Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη.** Παρέχει το περιβάλλον όπου οι μαθητές μπορούν να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους, την αυτοεκτίμησή τους, ενώ σε κάποια σχολεία προσφέρονται υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης και αντιμετώπισης συμπεριφορών.

Το σχολείο είναι ένας οργανισμός που μαθαίνει και αναγάγει την έννοια της μάθησης σε μία διαδικασία συλλογικής και σκόπιμης επιδίωξης (Sarason 1990) και οι εκπαιδευτικοί του, είναι οι υπεύθυνοι για την ποιότητα της διδασκαλίας και φυσικά για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων των μαθητών τους.

1.5. Γονεϊκή συμμετοχή – εμπλοκή και μοντέλα

Οι γονείς δεν είναι αδιάφοροι και απλά θεατές. Θέλουν να είναι σίγουροι ότι τα παιδιά τους προετοιμάζονται με εκπαιδευτικές υπηρεσίες υψηλού επιπέδου και θέλουν να γνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα συνδέονται με εκπαιδευτικούς και διοίκηση (Epstein et al.2009). Αυτοί είναι άλλωστε οι πρώτοι παιδαγωγοί στα παιδιά τους και διατηρούν το ρόλο σε όλη τους τη ζωή. Δεν εξετάζεται το πόσο ουσιαστική πτυχή στην εκπαίδευση αποτελεί η συμμετοχή των γονέων, αλλά το πως τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα δημιουργήσουν ένα σύστημα προώθησης και ενθάρρυνσης αυτής της συνεργασίας.

Ο Jeynes (2005) έχει χρησιμοποιήσει έναν ορισμό για την γονεϊκή εμπλοκή, ώστε να μπορέσει να υποστηρίξει την ανάλυση των μελετών του. Έτσι ονομάζει την γονεϊκή εμπλοκή, *γονική συμμετοχή* στη μαθησιακή πρόοδο και εμπειρία των παιδιών τους, που έχει να κάνει με τη συμμετοχή τους τόσο μέσα στο σχολείο, όσο και στο σπίτι του κάθε παιδιού. Στην πραγματικότητα ο όρος δεν σημαίνει το ίδιο για όλους τους γονείς. Για παράδειγμα για κάποιους σημαίνει η διαφύλαξη της ασφάλειας των παιδιών τους και η μεταφορά τους από και προς στο σχολείο.

Η συμμετοχή όμως απαιτεί την ουσιαστική επαφή με το προσωπικό του σχολείου, όπως να παρακολουθούν τις συγκεντρώσεις, να συναντούν τους εκπαιδευτικούς, να υποστηρίζουν τις σχολικές δράσεις και εκδηλώσεις και να προσφέρουν εθελοντική εργασία.

Ο προσδιορισμός και η εφαρμογή ενός αποτελεσματικού μοντέλου γονεϊκής εμπλοκής αποτελεί ένα βασικό συστατικό της αύξησης των επιδόσεων των μαθητών.

Ο Δρ. Joyce Epstein υποστηρίζει τη σημασία της γονεϊκής εμπλοκής και προσδιορίζει τους λόγους για τους οποίους αυτή θα πρέπει να ξεπερνά τα όρια του σχολείου και του σπιτιού και ταυτόχρονα να προκαλεί σε μία συνεργασία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας (Wright 2009). Ο ίδιος (J.Epstein) αφήνει να εννοηθεί ότι οι γονείς οι οποίοι είναι ενημερωμένοι και αφοσιωμένοι στην εκπαίδευση των παιδιών τους επηρεάζουν θετικά την στάση και την ακαδημαϊκή εξέλιξη τους. Η έλλειψη συμμετοχής της οικογένειας είναι ανασταλτικός παράγοντας στην εκπαιδευτική εξέλιξη και επιτυχία, ιδιαίτερα στους μαθητές που δυσκολεύονται (Wanke2008). Κατά τον Angion (2009) άλλωστε αυτή είναι που καθορίζει τη λεκτική επικοινωνία, τη γνωστική λειτουργία και κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.

Υπάρχουν διάφορα μοντέλα γονεϊκής συμμετοχής με επικρατέστερο αυτό του Epstein, που μας παρέχει καλά καθορισμένες και χρήσιμες οδηγίες για να ακολουθήσει κάποιος. Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο διακρίνονται έξι (6) τύποι :

- i. Γονεϊκότητα, η άσκηση δηλαδή του γονεϊκού ρόλου σε ότι έχει σχέση με την ανατροφή των παιδιών
- ii. Εθελοντισμός. Με αυτή τη δραστηριότητα οι γονείς έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν στη σχολική μονάδα με όποιο τρόπο μπορούν, για την προώθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- iii. Επικοινωνία. Επιδιώκεται μια μορφή αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ σχολείου – οικογένειας, με τακτικές τηλεφωνικές ή γραπτές ενημερώσεις από την πλευρά του σχολείου, καθώς και συναντήσεις με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών για την πρόοδο των μαθητών και το σχολικό πρόγραμμα γενικότερα.
- iv. Μάθηση στο σπίτι. Οι γονείς φροντίζουν να ενημερώνονται για τους στόχους του σχολείου από τους εκπαιδευτικούς, να τους συμβουλεύονται,

ώστε να ακολουθείται μια κοινή γραμμή και να μην λαμβάνονται λάθος μηνύματα από τους μαθητές.

- v. Λήψη αποφάσεων μέσα από τη συμμετοχή σε συλλόγους και συμβούλια μπορούν να καθορίσουν αποτελέσματα και να συμβάλλουν στη λήψη αποφάσεων για τα σημαντικά θέματα του σχολείου.
- vi. Συνεργασία σχολείου με την κοινότητα η οποία έχει σκοπό να εντοπίσει και να συνδυάσει πόρους και υπηρεσίες από την ευρύτερη κοινότητα, ώστε να ενισχυθούν οι δραστηριότητες του σχολείου και της οικογένειας

Το ενδιαφέρον των γονέων και κηδεμόνων για την εκπαιδευτική διαδικασία ωφελεί τόσο τους μαθητές, όσο και το ίδιο το σχολείο, ιδιαίτερα όταν ο γονέας θεωρήσει τον εαυτό του «συνεργάτη» του εκπαιδευτικού.

Κατά τη διάρκεια μίας μελέτης του Korkmaz (2007), ρωτήθηκαν εκπαιδευτικοί για το ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος των γονέων στην ενίσχυση των επιδόσεων των μαθητών. Οι απαντήσεις συμφωνούσαν στα εξής: θα πρέπει να αγαπούν και να σέβονται τα παιδιά τους, να συζητούν με τους δασκάλους και να αναλαμβάνουν την ευθύνη για την εκπαίδευσή τους. Τέλος θα πρέπει να τους παρέχεται η επαγγελματική γνώση για τις άριστες πρακτικές και τα αποτελεσματικά προγράμματα που παρέχονται στο σχολείο.

1.6. Ο ρόλος του διευθυντή της σχολικής μονάδας

Η εμπειρία καθώς και έρευνες έχουν δείξει ότι ένας άνθρωπος που διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην οργάνωση της σχολικής ζωής και τη διαμόρφωση της σχολικής κουλτούρας είναι ο διευθυντής-ηγέτης του οργανισμού, ο οποίος θα κατευθύνει και τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών, γονέων, μαθητών και εξωτερικών παραγόντων.

Πολλές μελέτες έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι υπεύθυνος για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος εμπλοκής των γονέων, είναι ο οραματιστής διευθυντής της σχολικής μονάδας και όπως ειπώθηκε παραπάνω, ο ρόλος του σε μία σχολική μονάδα είναι πολυδιάστατος και εμπεριέχει πολλές αρμοδιότητες. Διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στη δημιουργία ενός θετικού, δημιουργικού και υποστηρικτικού περιβάλλοντος μάθησης για μαθητές και εκπαιδευτικούς και ευθύνεται για τη δημιουργία επιτυχημένων συνεργασιών μεταξύ γονέων - σχολείου. Ταυτόχρονα δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να διασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία και

η συνολική επιτυχία. Οφείλει να πείσει εκπαιδευτικούς, γονείς, μαθητές και τα μέλη της κοινότητας για την αξία της συνεργασίας προς όφελος του σχολείου και των μαθητών που εξυπηρετεί (Epstein & Rodriguez-Jansorn, 2004).

Μεταξύ των πολλαπλών ευθυνών και υποχρεώσεων είναι η επίβλεψη και συντήρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων με σκοπό τη βελτίωση τους, δημιουργώντας ένα ευνοϊκό περιβάλλον και τη θωράκιση της ασφάλειας και ευημερίας των μαθητών. Η διαχείριση της συμπεριφοράς των μαθητών αντιμετωπίζοντας πειθαρχικά ζητήματα συναποφασίζοντας με εκπαιδευτικούς και γονείς, για τη διατήρηση του σεβασμού της σχολικής κουλτούρας.

Σε ότι αφορά τη συνεργασία με την κοινότητα διατηρούν θετικές σχέσεις με την τοπική κοινωνία, επιχειρήσεις και διάφορους οργανισμούς που μπορούν να ενισχύσουν τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες των μαθητών. Επιπρόσθετα συμμετέχουν στην ανάπτυξη και εφαρμογή των εκπαιδευτικών πολιτικών και διασφαλίζουν την ευθυγράμμισή τους με τα εκπαιδευτικά πρότυπα. Τέλος συμβουλεύουν, υποστηρίζουν και αξιολογούν δασκάλους και προσωπικό θέτοντας τις βάσεις για ένα ευνοϊκό εργασιακό περιβάλλον. Ο αποτελεσματικός ηγέτης – διευθυντής είναι ικανός να διακρίνει και πρόθυμος να εκχωρήσει εξουσία και ευθύνες σε εμπλεκόμενους με την διαρκή καθοδήγησή του. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι έννοιες διευθυντής και ηγέτης δεν είναι ταυτόσημες, εάν και ιδανικά θα έπρεπε να είναι.

Μερικά από τα βασικά χαρακτηριστικά του διευθυντή – ηγέτη είναι:

Συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς και φροντίζει για την διαμόρφωση και την εφαρμογή των προγραμμάτων σπουδών. Παρέχει υποστήριξη και καθοδήγηση προωθώντας βέλτιστες μεθόδους διδασκαλίας και στρατηγικές και προσφέροντας ίσες ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης. Σε ότι αφορά στα οικονομικά είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση και την κατανομή των πόρων και την διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας. Ένα άλλο χαρακτηριστικό της ηγεσίας είναι να μπορεί να το καλλιεργεί τις δεξιότητες του και σε άλλους εκπαιδευτικούς, ή γονείς, για να αναλαμβάνουν το ρόλο τους στην υλοποίηση του οράματος του σχολείου. Οραματιστής. Είναι υπεύθυνος για την διαμόρφωση ενός οράματος ακαδημαϊκής επιτυχίας για όλους τους μαθητές, βασιζόμενο σε υψηλά πρότυπα. Να δημιουργεί περιβάλλον μάθησης και ανάπτυξης, παρέχοντας τις προϋποθέσεις να επιτευχθούν οι επιμέρους στόχοι και φροντίζοντας για την πρόοδο μαθητών και εκπαιδευτικών, στοχεύει στη βέλτιστη απόδοσή τους. Να είναι ορθολογικός, επαγγελματίας και με αντιληπτική ικανότητα, ώστε να διαχειρίζεται

τα προβλήματα, με ικανότητα εκτίμησης καταστάσεων και να λαμβάνει ορθές αποφάσεις (Σαϊτης 2007). Άλλα χαρακτηριστικά είναι η ευελιξία, η αυτοπεποίθηση, ανεπτυγμένη συναισθηματική νοημοσύνη, υπευθυνότητα, αντοχή, ευφυΐα και εξωστρέφεια.

Μεταξύ άλλων ο ρόλος του διευθυντή είναι η διεκπεραίωση υπηρεσιακών εργασιών, η εφαρμογή της νομοθεσίας και τήρηση των βιβλίων της σχολικής μονάδας, η καθοδήγηση και η διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας της.

1.7. Προσδιοριστικοί παράγοντες σχολικών επιδόσεων

Το σχολείο είναι ένας οργανισμός που αποτελείται από μία σύνθεση μελών που περιλαμβάνει μαθητές, εκπαιδευτικούς, βοηθητικό προσωπικό, διοίκηση, γονείς και κηδεμόνες και άλλους εμπλεκόμενους της ευρύτερης τοπικής κοινωνίας.

Βασική επιδίωξη ενός σχολείου είναι η παροχή εκπαίδευσης με ικανοποιητικά μαθησιακά αποτελέσματα και η παροχή ενός δημιουργικού περιβάλλοντος, όπου οι μαθητές θα μπορούν να αναπτυχθούν τόσο σαν πολίτες, όσο και σαν προσωπικότητες. Υπεύθυνοι για τον έλεγχο των επιδόσεων είναι οι δάσκαλοι οι οποίοι αξιολογούν τόσο καθημερινά όσο και ανά περιόδους, καταλήγοντας σε ανάλογα συμπεράσματα για τις επιτεύξεις των εκπαιδευτικών στόχων. Η μέτρηση ωστόσο των επιδόσεων αυτών είναι πολύπλοκη διαδικασία διότι θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες και οι δεξιότητες του κάθε μαθητή/ μαθήτριας, ώστε να υπάρχει αντικειμενικότητα και δικαιοσύνη.

Η μάθηση αποτελεί μία σύνθετη διαδικασία η οποία ξεκινά από την ημέρα της γέννησης μας και οι γονείς έχουν εξέχουσα θέση σε αυτήν εφόσον χρίζονται ως οι πρώτοι δάσκαλοι και πρότυπα. Ακολουθώντας αυτοί θα πρέπει να υποστηρίζουν την εκπαίδευση του παιδιού τους, που μεταφράζεται σε δέσμευση πόρων οι οποίοι θα διατεθούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην πορεία της εκπαιδευτικής εξέλιξής τους. Αυτό είναι κι ένας από τους σημαντικούς λόγους που το σχολείο θα πρέπει να ενθαρρύνει την εμπλοκή της οικογένειας στη μαθησιακή διαδικασία, δεδομένου ότι αυτή έχει τον κυρίαρχο ρόλο στη ζωή ενός παιδιού.

Μιλώντας για μαθητικές επιδόσεις, όπως έχει ειπωθεί και παραπάνω εννοούμε μαθησιακή αποτελεσματικότητα κι ένας αναμφισβήτητος σημαντικός παράγοντας για να επιτευχθούν ποιοτικά μαθησιακά αποτελέσματα είναι ο καταρτισμένος δάσκαλος (Efferi 2015). Ο δάσκαλος εμπλέκεται άμεσα και καθημερινά με την εκπαιδευτική διαδικασία και ως εκ τούτου ένας επαγγελματίας εκπαιδευτικός δεν μπορεί να μην έχει θετικές επιδόσεις στην τάξη του. Ο δάσκαλος είναι ένα πολύτιμο περιουσιακό στοιχείο για τη σχολική μονάδα, το οποίο εάν διαχειριστεί σωστά θα δώσει εξαιρετικά αποτελέσματα. Σε ορισμένες χώρες το χαμηλό ηθικό και άγχος που προκαλείται στους εκπαιδευτικούς από την έλλειψη κινήτρων, τις μη ικανοποιητικές αμοιβές και τη μη αναγνώριση, επιφέρει μείωση του ενδιαφέροντος για υψηλές αποδόσεις, στασιμότητα και κατ' επέκταση χαμηλές επιδόσεις μαθητών, χωρίς ανεπτυγμένες δεξιότητες και ικανότητες. Εκτός του παράγοντα του δασκάλου η σχολική κουλτούρα διατηρεί τον δικό της ξεχωριστό ρόλο στην πρόοδο της εκπαίδευσης και όταν αυτή καταφέρνει να βελτιώσει την ποιότητα της εκπαίδευσης, τότε μιλάμε για μία κουλτούρα σκληρής δουλειάς και αίσθηση υπευθυνότητας, με καλές σχέσεις και συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών και «ανοιχτή» επικοινωνία με την ευρύτερη τοπική κοινότητα, στοχεύοντας πάντα στην πρόοδο των μαθητών του οργανισμού. Σχολική κουλτούρα είναι το μίγμα κανόνων και πεποιθήσεων, των αξιών και των σχέσεων μεταξύ των μελών της κοινότητας που αποτελείται, το στυλ ηγεσίας και η εργασιακή ικανοποίηση (Hoy and Miskel 2001). Οι ατομικές διαφορές των ανθρώπων που την απαρτίζουν είναι ένας ακόμη παράγοντας που επιδρά στο κλίμα του σχολείου. Οι διαφορές στην ηλικία, το φύλο, το μορφωτικό επίπεδο, οι προσωπικές φιλοδοξίες, τα έτη προϋπηρεσίας, η ψυχική διάθεση κ.λ.π. σε συνδυασμό με τις βασικές ψυχολογικές ανάγκες και τα κίνητρα που παρέχονται από τον εκάστοτε οργανισμό, μπορούν να καθορίσουν θετικά ή αρνητικά αυτό το κλίμα και κατ' επέκταση να επηρεάσουν τις ακαδημαϊκές επιδόσεις. Μία άλλη διάσταση φυσικών παραγόντων που αποτελεί συστατικό της σχολικής κουλτούρας όμως είναι και η εξωτερική εμφάνιση του κτιρίου του σχολείου, των τάξεων και η οργάνωση των χώρων γενικότερα, καθώς και η αίσθηση ασφάλειας και άνεσης των μαθητών. Οι σχολικές κτιριακές εγκαταστάσεις και υποδομές μπορούν να επηρεάσουν θετικά τις μαθητικές επιδόσεις ποικιλοτρόπως, μέσα από την καθημερινή εμπειρία των μαθητών, συνεισφέρουν στη δημιουργία ενθαρρυντικού και υγιούς μαθησιακού περιβάλλοντος. Για την ακρίβεια :

α) το άνετο και ασφαλές περιβάλλον, β) η ορθή διαχείριση του χώρου, γ) οι σωστά εξοπλισμένοι χώροι και αίθουσες ψυχαγωγίας, βιβλιοθήκες και χώροι μάθησης και δ) ο σύγχρονος εξοπλισμός και η τεχνολογία συμβάλλουν στην βελτίωση της συνολικής ευεξίας των μαθητών, προσφέροντας ένα ευνοϊκό πλαίσιο εκπαίδευσης .

Άλλοι προσδιοριστικοί παράγοντες που εντοπίζονται και επηρεάζουν τον τρόπο που ένα άτομο μαθαίνει περιλαμβάνουν: το κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον, το ακαδημαϊκό υπόβαθρο και το επάγγελμα των γονέων των μαθητών και το επίπεδο νοημοσύνης. Το επίπεδο του οικογενειακού εισοδήματος και η κοινωνική θέση είναι συνδεδεμένα με τις ευκαιρίες μάθησης και την πρόσβαση που δύναται να προσφέρουν σε πόρους, βιβλία, εκπαιδευτικό υλικό και εξοπλισμό. Ενώ ο δείκτης ευφυΐας καθορίζει τις μαθησιακή ικανότητα και τις επιδόσεις.

Οι απόψεις ή στάσεις που έχουν οι ίδιοι οι μαθητές για τη μάθηση και τις γνώσεις ή και για το θεσμό του σχολείου γενικότερα αποτελούν ένα άλλο στοιχείο που μπορεί να επηρεάσει τις μαθητικές επιδόσεις. Η θετική ή αρνητική στάση του μαθητή προς τα μαθησιακά αποτελέσματα πηγάζει βασικά από τις εσωτερικευμένες στάσεις της οικογένειας και αποτελούν την αιτία της παρακίνησής του ή μη. Όλα αυτά μαζί αλληλοεπιδρούν, δημιουργώντας ένα κλίμα ευνοϊκό ή αρνητικό προς επίτευξη αποτελεσμάτων.

Δεν θα μπορούσαμε φυσικά να μην αναφερθούμε στο ρόλο που έχει ο διευθυντής-ηγέτης της σχολικής μονάδας, ο οποίος δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι είναι ο «μαέστρος» αυτής της κοινότητας. Με τη συμβολή του μπορεί να γίνει αποτελεσματική διαχείριση πιθανών κρίσεων και συγκρούσεων, να υποστηριχθούν οι πρωτοβουλίες για την εμπλοκή των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία όπως σεμινάρια, επιμορφώσεις κ.λ.π., να ενθαρρύνει αλλά και να συμμετέχει ο ίδιος σε σχολικές δράσεις και οργανώσεις προωθώντας έτσι κλίμα ενότητας και συνεργασίας και δημιουργώντας ανοικτά κανάλια επικοινωνίας.

1.8. Διαχρονική εξέλιξη των σχέσεων μεταξύ σχολείου – οικογένειας

Μέχρι πριν από μερικά χρόνια οι γονείς από τη μία πλευρά και το σχολείο από την άλλη, αποτελούσε την πάγια κατάσταση δύο στρατοπέδων με περιορισμένη επικοινωνία ή συνεργασία. Οι επικρατούσες διεθνείς αντιλήψεις τοποθετούν πρωταγωνιστές της εκπαιδευτικής διαδικασίας τους εκπαιδευτικούς με τους μαθητές,

ενώ αφήνει στο περιθώριο τους γονείς, αποκομμένους από όλες τις σχολικές διεργασίες.

Έρευνες τριών δεκαετιών έχουν δείξει τη θετική συνεισφορά της εμπλοκής της οικογένειας με διάφορους τρόπους, στη βελτίωση των αποτελεσμάτων μάθησης που σχετίζονται και με την σχολική επιτυχία. Τα ευρήματα αυτά παραμένουν σε ισχύ, παρά τις σημαντικές αλλαγές που έχει υποστεί ο θεσμός της οικογένειας και τα σχολεία λειτουργούν με πολύ διαφορετικούς τρόπους από εκείνους που υπήρχαν πριν από δέκα ή είκοσι χρόνια (Drake 2000). Ένας από τους οκτώ στόχους που περιλαμβάνονται στη νομοθεσία του 1994 στις Η.Π.Α. αφορά αυτό το κρίσιμο στοιχείο : «Κάθε σχολείο θα πρέπει να προωθεί συνεργασίες που θα αυξάνουν τη συμμετοχή και την εμπλοκή των γονέων στην προώθηση της κοινωνικής, συναισθηματικής και ακαδημαϊκής ανάπτυξης των παιδιών » (Υπουργείο Παιδείας Η.Π.Α. 1994). Η σημασία της γονεϊκής συμμετοχής επιβεβαιώθηκε όταν ο National PTA συνεργαζόμενος με επαγγελματίες της εκπαίδευσης και εμπλοκής γονέων, ανέπτυξε έξι (6) Εθνικά Πρότυπα Προγραμμάτων Συμμετοχής γονέων (White, 1998). Αν και η συμμετοχή της οικογένειας σαν ένας παράγοντας βελτίωσης της ποιότητας του σχολείου, έχει φτάσει σε ένα «νέο επίπεδο αποδοχής», η αποδοχή αυτή δεν μεταφράζεται σε εφαρμογή, δέσμευση ή δημιουργικότητα (Drake, 2000). Απομένουν ακόμη να γίνουν πολλά. Μελέτες των Kellaghan, Sloane, Alvarez, & Bloom, 1993, Trusty, 1999 και Simon (1999) έχουν δείξει ότι η συμμετοχή των γονέων/οικογένειας έχει σημαντικό αντίκτυπο στις επιδόσεις των μαθητών κατά τη διάρκεια του Δημοτικού και στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Άλλοι ερευνητές κατά την τελευταία δεκαετία εξέτασαν τη σχέση μεταξύ των αποτελεσμάτων των μαθητών και παραγόντων όπως η οικογενειακή κουλτούρα, η εθνικότητα και η κοινωνικοοικονομική κατάσταση Griffith (1996) και Kellaghan, Sloane. Ωστόσο οι Alvarez και Bloom (1993) κατέληξαν στο ότι τα αποτελέσματα των μαθητών δεν επηρεάζονταν σε μεγάλο βαθμό από αυτούς τους παράγοντες.

Η μελέτη των Shaver and Walls (1998) ανέδειξε ότι οι επιδόσεις στα μαθηματικά και στην ανάγνωση μαθητών από όλα τα κοινωνικο-οικονομικά επίπεδα επηρεάστηκαν σημαντικά από τη συμμετοχή των γονέων και συγκεκριμένα μαθητές από ανώτερα κοινωνικο οικονομικά στρώματα σημείωσαν μεγαλύτερη πρόοδο. Την ίδια περίοδο οι Sanders και Epstein (2000) μέσα από συνεντεύξεις με μαθητές, δασκάλους και γονείς διαπίστωσαν ότι οι έφηβοι παρόλο που χρειάζονται περισσότερη ανεξαρτησία από τα

μικρότερα παιδιά, έχουν ανάγκη από καθοδήγηση ενηλίκων από το σπίτι, το σχολείο και την κοινότητα και μάλιστα ο χρόνος αυτός είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Σε λίγο διαφορετικά συμπεράσματα κατέληξε η έρευνα των Christenson and Christenson, 1998 - Deslandes, Royer, Turcotte, and Bertrand, 1997- και Kellaghan, Sloane, Alvarez, και Bloom 1993, όπου ενισχύεται η αξία της εμπιστοσύνης και υποστήριξη της αυτονομίας των εφήβων από την οικογένεια, σαν σημαντικούς παράγοντες συνεισφοράς στις επιδόσεις μαθητών Γυμνασίου – Λυκείου. Κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα οι έρευνες για τη σωματική ανάπτυξη και υγεία των παιδιών, άνοιξε το δρόμο για τη μελέτη της ψυχολογικής κατάστασης των παιδιών και των περιβαλλόντων που μετριάζουν την κοινωνική και γνωστική ανάπτυξή τους. Στον 20ο αιώνα η συστηματική μελέτη έδωσε έμφαση στις περιβαλλοντικές (κυρίως οικογενειακές) επιρροές στην ανάπτυξη των παιδιών, γεγονός που οδηγεί στην κατανόηση των σχέσεων οικογένειας – σχολείου. Παραθέτοντας στοιχεία από την ψυχολογία του παιδιού, ο Larrick (1963), δικαιολόγησε τον ισχυρισμό για τη συμμετοχή των γονέων, δηλώνοντας ότι **σπίτι** και **σχολείο** στο μυαλό του παιδιού συγχέονται. Για τον Larrick το ότι σπίτι και σχολείο συνδέονταν ήταν φυσικό συμπέρασμα εφόσον και τα δύο αποτελούν απαραίτητα περιβάλλοντα μάθησης. Θέλοντας μάλιστα να τους παροτρύνει να μεγιστοποιήσουν τις δυνατότητες μάθησης των παιδιών τους στο σχολείο τους έδωσε συμβουλή : «Αποφασίστε τι εννοείτε με τον όρο «καλή εκπαίδευση», κατανοήστε τον τρόπο που μαθαίνουν τα παιδιά, εξοικειωθείτε με το σχολικό πρόγραμμα και κυρίως με τις μεθόδους διδασκαλίας και τα εργαλεία. Γνωρίστε τον δάσκαλο/ τη δασκάλα και κρατήστε επαφή μαζί τους, μάθετε πως να βοηθήσετε το παιδί σας στο σπίτι και τέλος ενεργοποιηθείτε ώστε να καταλάβετε ότι η κοινότητά σας διαθέτει καλά σχολεία».

Ιδιαίτερα σημαντικά φάνηκαν τα ευρήματα της μετα-ανάλυσης επτά εθνικών εκπαιδευτικών μελετών και διεθνών ερευνών, με τη συμμετοχή είκοσι δύο κρατών (Bloom 1982), σύμφωνα με την οποία το οικογενειακό περιβάλλον του παιδιού επηρεάζει περισσότερο τη σχολική του επίδοση, από ότι παράγοντες όπως το αναλυτικό πρόγραμμα, ποιότητα διδασκαλίας, ο ίδιος ο δάσκαλος ή το σχολείο. Βασικό συμπέρασμα που αναδείχτηκε από τα παραπάνω, είναι ότι το σχολείο παρέχει τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες, αλλά επιτυγχάνει τους στόχους του μόνο εάν μέσα από τις προσεγγίσεις και τη διδασκαλία καταφέρνει να σχετίζεται με το οικογενειακό περιβάλλον και τις αρχές του.

Αλλαγές που παρατηρήθηκαν στο ευρύτερο διεθνές πολιτικό και οικονομικό σκηνικό συνέβαλαν στη δημιουργία ισχυρότερων δεσμών μεταξύ σχολείου και οικογένειας, καθορίζοντας τα πλαίσια σειράς εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων.

1.9. Βιβλιογραφικές αναφορές και έρευνες σε Ελλάδα και εξωτερικό

Ανατρέχοντας στη βιβλιογραφία μπορούμε να εντοπίσουμε τις πρώτες έρευνες σε Ευρώπη και Αμερική από το 1964, ενώ στη χώρα μας ξεκινούν πολύ αργότερα και είναι σχετικά λιγοστές. Χαρακτηριστικές βιβλιογραφικές αναφορές όπως Case 2000, Γεωργίου 2000, Dowling & Osborne 2001, Greenwood & Hickman 1991, Ματσαγγούρας & Βέρδης 2003, Ματσαγγούρας 2005, Συμεού 2003, διακρίνουν και διαφορετικά μοντέλα συνεργασίας σχολείου οικογένειας, τα οποία διαφέρουν ως προς το αντικείμενο, αλλά και το πλαίσιο επικοινωνίας. Στα σημαντικότερα από αυτά γίνεται λόγος για τη σπουδαιότητα της αλληλεπίδρασης μεταξύ τους (οικοσυστημικό μοντέλο Bronfenbrenner 1979, 1986), η αλληλεπίδραση του σχολείου με την κοινωνία, βασιζόμενη στους ρόλους και προσδοκίες των εμπλεκομένων (μοντέλο κοινωνικών συστημάτων Getzels 1978) και στις αλληλεπιδράσεις εκπαιδευτικών – γονέων σαν συναισθηματικές ενέργειες επηρεασμένες από αντιλήψεις, κίνητρα, επιδιώξεις και κοινωνικο – οικονομικά πλαίσια.

Το ζήτημα των σχέσεων σχολείου οικογένειας και η μεταξύ τους επικοινωνία έχει απασχολήσει πολλούς ερευνητές, μελέτες των οποίων έχουν καταλήξει σε σπουδαία αποτελέσματα. Μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν των:

- ✓ R. Morton-Williams (1964, Αγγλία), μία ποιοτική έρευνα για την εμπλοκή της οικογένειας στην εκπαιδευτική διαδικασία, με τη συμμετοχή 3000 γονέων. Τα ευρήματα έδειξαν ότι περισσότερες από τις μισές μητέρες δεν διέθεταν το χρόνο να βοηθήσουν τα παιδιά τους με τις εργασίες τους στο σπίτι, ενώ οι μητέρες από χαμηλότερες κοινωνικο-οικονομικές τάξεις δεν διέθεταν το εκπαιδευτικό υπόβαθρο για να βοηθήσουν πέρα από τις μικρές τάξεις του Δημοτικού σχολείου. Από την άλλη πλευρά οι γονείς από μεσαία και υψηλότερα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα και με ανώτερο μορφωτικό επίπεδο αναζητούσαν συχνή επικοινωνία με το σχολείο και περισσότερη ενημέρωση σχετικά με όλη την εκπαιδευτική διαδικασία. Οι ίδιοι γονείς προσδοκούσαν σε βέλτιστα εκπαιδευτικά αποτελέσματα από τα παιδιά τους.

- ✓ Το 1975 ο D.Lortie στις Η.Π.Α. μέσα από μία κοινωνιολογική έρευνα, παίρνοντας συνέντευξη από 94 εκπαιδευτικούς, μελέτησε τις σχέσεις εκπαιδευτικών – γονέων, όπου διαπίστωσε ότι υπήρχαν σοβαρά προβλήματα. Οι εκπαιδευτικοί βλέποντας γονείς να επισκέπτονται συχνά το σχολείο και μάλιστα απρόσκλητοι και να ενδιαφέρονται μόνο για τις επιδόσεις στα μαθήματα, ένιωθαν άβολα. Γονείς μαθητών αδύναμων και με μαθησιακές δυσκολίες επισκέπτονταν το σχολείο μόνο κατόπιν πρόσκλησης και οι εκπαιδευτικοί επιζητούσαν την επαφή αυτή διότι είχαν τον έλεγχο. Καταλήγοντας σε γενικότερα συμπεράσματα ο D.Lortie αναφέρει ότι ο «καλός» γονέας είναι αυτός που δεν παρεμβαίνει στο έργο του δασκάλου, υποστηρίζει το έργο του βοηθώντας το παιδί με τις εργασίες στο σπίτι και ακολουθεί τις οδηγίες του. Επιπρόσθετα οι εκπαιδευτικοί θέλουν να διατηρούν την αυτονομία του ρόλου τους και να έχουν την εξουσία.
- ✓ Σε πιο πρόσφατες έρευνες η J. Epstein κι οι συνεργάτες της γίνεται διερεύνηση των πρακτικών που εφαρμόζονται από τους εκπαιδευτικούς για την εξασφάλιση της εμπλοκής της οικογένειας και πως αυτοί το αντιλαμβάνονται. Το 1980 στην πρώτη έρευνα (Becker & Epstein 1982) τα συμπεράσματα έδειξαν την πολύ θετική άποψη των εκπαιδευτικών για τις στρατηγικές εμπλοκής των γονέων και αφορούσαν κατά κύριο λόγο σε ανταλλαγή σημειωμάτων, συνομιλίες και οργάνωση συγκεντρώσεων. Ανασταλτικοί παράγοντες στη συνεργασία εδώ είναι η ελλιπής γνώση των δασκάλων στη διαχείριση των σχέσεων και η αδυναμία μέρους των γονέων να παρέχουν βοήθεια στο σπίτι, εξαιτίας περιορισμένων γνώσεων ή χρόνου.
- ✓ Μετά την ψήφιση του νόμου στις Η.Π.Α. που αφορούσε στην κοινωνική, συναισθηματική και ακαδημαϊκή ενίσχυση των μαθητών, μέσα από τη βελτίωση των σχέσεων και της συνεργασίας του σχολείου με την οικογένεια, οι Ann Lareau και West Shumar (1966), προσπάθησαν να προσδιορίσουν το κατά πόσο ο νόμος αυτός έχει εφαρμογή. Οι έρευνα τους κατέληξε μεταξύ άλλων, στο συμπέρασμα ότι το κοινωνικό υπόβαθρο της οικογένειας, οι προσδοκίες, οι φιλοδοξίες και οι στάσεις είναι αλληλένδετα με την εμπλοκή της στην εκπαιδευτική διαδικασία και σε όσο υψηλότερο κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο ανήκει η οικογένεια, τόσο αποδοτικότερη

είναι η συνεργασία και οι επιδόσεις. Αντίθετα οικογένειες χαμηλότερης κοινωνικής θέσης δεν έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που τους δίνονται.

- ✓ Σε παρόμοια συμπεράσματα κατέληξε κι η έρευνα του Unn-Doris Karlsen Baeck (2010) σχετικά με την προθυμία των γονέων στη Νορβηγία να συμμετέχουν στην εκπαίδευση των παιδιών τους. Επιπλέον διαπιστώθηκε ότι οι μητέρες ήταν περισσότερο ενεργές, από ότι οι πατέρες και γονείς χωρισμένοι συμμετείχαν λιγότερο, από ότι γονείς πυρηνικών οικογενειών.

Στην Ελλάδα οι έρευνες ξεκινούν το 1984 (Ξωχέλης) με εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καταλήγοντας στο συμπέρασμα της ύπαρξης εκτεταμένης συνεργασίας σχολείου οικογένειας και μάλιστα σε ποσοστό 90,1%. Παράγοντες όπως το φύλο και τα χρόνια υπηρεσίας του εκπαιδευτικού, η έλλειψη του χρόνου και πληροφόρησης, τόσο από πλευράς εκπαιδευτικών, όσο και των γονέων, είναι προσδιοριστικοί για τη μεταξύ τους συνεργασία. Έναν χρόνο αργότερα το 1985, η έρευνα των Φρειδερίκου και Φολερού-Τσερούλη (Φρειδερίκου και Φολερού-Τσερούλη 1991), που αφορούσε στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, έδειξε ότι οι εκπαιδευτικοί θέλουν τη συνεργασία των γονέων, με τους όρους και τα πλαίσια όμως που θα καθορίζονται από εκείνους. Αντιδρούν δε αρνητικά στο ενδεχόμενο παρέμβασης γονέων στο έργο τους, θεωρώντας τους αναρμόδιους.

Στην ποιοτική έρευνα της Λιοντάκη (1999) διαπιστώθηκε ότι οι σχέσεις οικογένειας και σχολείου έχουν διαφοροποιηθεί, καθότι οι κοινωνικές συνθήκες και οι προτεραιότητες των οικογενειών συνεχώς αλλάζουν. Τα αποτελέσματα μίας άλλης έρευνας της Σαμαρά το 2010, διασαφηνίζουν την ανάπτυξη θετικών σχέσεων που μπορούν αναπτυχθούν μεταξύ οικογένειας – σχολείου με τις κατάλληλες παρεμβάσεις του διευθυντή της σχολικής μονάδας. Ο ρόλος του καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικός δε, όταν διαθέτει τις απαραίτητες δεξιότητες για τη διαχείριση των συγκρούσεων και γενικά της ορθής επικοινωνίας με τους γονείς.

Το 2013 στην έρευνα που εκπονήθηκε από τους Βουδούρη, Μπούρα και Τριανταφύλλου ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αναφορικά με τις μορφές συνεργασίας με οικογένειες των μαθητών τους, διαπιστώθηκε οι συναντήσεις τους με γονείς περιορίζονται στις προγραμματισμένες από το νόμο και σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται ακόμη και αδιαφορία, για ενημέρωση από το δάσκαλο του παιδιού τους. Ένας άλλος παράγοντας που επισημάνθηκε είναι η τάξη φοίτησης του παιδιού. Συγκεκριμένα γονείς μαθητών των Α΄ και Β΄ τάξεων έχουν

συχνότερη επικοινωνία επειδή είναι και συνοδοί τους και γονείς μαθητών των Ε΄ και Στ΄ τάξεων λόγω επιδίωξης υψηλής βαθμολογίας.

Παρά το γεγονός ότι στη χώρα μας δεν υπάρχουν πλούσια ερευνητικά δεδομένα, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις σχέσεις και τη συνεργασία σχολείου οικογένειας, αποτελώντας αντικείμενο ερευνητικών εργασιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2.1. Συνεργασία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών

Η οικογένεια και το σχολείο (εκπαιδευτικοί) είναι δύο δυναμικοί θεσμοί, οι οποίοι έχουν αλλάξει αισθητά μέσα σε αυτό τον αιώνα. Παρατηρείται ακόμη, μία μετατόπιση αυτών των σχέσεων που χαρακτηρίζονται ως ο πλέον καθοριστικός παράγοντας της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Η σχολική εκπαίδευση θεωρείται ότι προσφέρει ευκαιρίες στο μέτρο του δυνατού και βασίζεται στη θεμελιώδη εκπαίδευση και το «πρόγραμμα σπουδών» που βιώνει το παιδί στο σπίτι. Ο ισχυρισμός αυτός έχει αποδειχθεί κι από τις έρευνες που έχουν διεξαχθεί τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο όπως του Bloom (1982) που επισήμανε ότι το οικιακό περιβάλλον είναι ο σημαντικότερος παράγοντας πρόβλεψης της σχολικής επίδοσης. Αργότερα το 1999 σε αξιολόγηση της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου και του National Literacy Strategies, αναφέρεται ότι οι σχολικές επιδόσεις επηρεάζονται στο μεγαλύτερο βαθμό τους από μη σχολικούς παράγοντες και ιδιαίτερα από το οικογενειακό υπόβαθρο.

Ο σπουδαιότερος παράγοντας κοινωνικοποίησης για έναν μαθητή μετά την οικογένεια είναι το σχολείο, το οποίο μέσα από την προώθηση της μάθησης πραγματοποιεί τους παιδαγωγικούς και τους κοινωνικούς σκοπούς του, ενώ ταυτόχρονα αλληλεπιδρά με την οικογένεια δυναμικά (Σαϊτης 2007, Epstein 1992). Το σχολείο σαν οργανισμός προσλαμβάνει “εισροές” από το εξωτερικό περιβάλλον μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς τις οποίες μέσα από τις εκπαιδευτικές διαδικασίες μετασχηματίζει (γνώσεις, αντιλήψεις) και σαν τελικό προϊόν τις εκρέει στο περιβάλλον (Μυλωνάκου-Κέκε 2006).

Μία από τις σημαντικότερες μορφές συνεργασίας γονέων με τους εκπαιδευτικούς είναι η επικοινωνία. Η επικοινωνία σαν έννοια μπορεί να οριστεί ως “η διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η συναίνεση, να συντονιστούν οι δραστηριότητες και να εκπληρωθούν οι μαθησιακοί στόχοι”. Παράλληλα όλοι οι εμπλεκόμενοι έχουν ενεργό ρόλο καθώς προσφέρουν και λαμβάνουν πληροφορίες στοχεύοντας στη συναίνεση, χωρίς να γίνεται αποσαφήνιση του όρου συναίνεση (Ho et al.2013). Η επικοινωνία πρέπει να είναι αμφίδρομη ώστε να υπάρχει ανταλλαγή πληροφοριών και να γίνεται προσπάθεια εύρεσης εναλλακτικών καναλιών επικοινωνίας σε περίπτωση που εξελίσσεται σε μονόδρομη. Ένας άλλος διαχωρισμός

που μπορεί να γίνει στον όρο, είναι η θεσμική επικοινωνία, που απευθύνεται σε όλους τους γονείς, ή η ιδιωτική που απευθύνεται μόνο στην οικογένεια του ενός μαθητή (Epstein 2010). Με την εξέλιξη της τεχνολογίας το θέμα της επικοινωνίας έχει γίνει πλέον μία εύκολη και απλή διαδικασία, διαθέτοντας πολλούς τρόπους : ηλεκτρονική αλληλογραφία, σχολική ιστοσελίδα, πλατφόρμες ηλεκτρονικής μάθησης, ψηφιακή τάξη και φυσικά η τηλεφωνική ενημέρωση. Εκτός από αυτήν την επικοινωνία οι γονείς έχουν την ευκαιρία να συζητούν με τους συμβούλους εκπαίδευσης γενικής και ειδικής αγωγής και να τους συμβουλεύονται σε θέματα που αντιμετωπίζουν στο σπίτι ή το σχολείο.

Γονείς - κηδεμόνες και δάσκαλοι έχουν τη δυνατότητα να συναντώνται τακτικά, να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να ενημερώνονται για την πρόοδο των παιδιών τους. Ακόμη το σχολείο μπορεί να διοργανώνει προγράμματα και εργαστήρια για τους γονείς, θεατρικές παραστάσεις και διάφορες εκδηλώσεις, ημέρες «Open school» και πολλές άλλες πρωτοβουλίες. Οι οικογένειες προσκαλούνται να συμμετέχουν σε συνελεύσεις και επιτροπές, λαμβάνοντας μέρος στη λήψη αποφάσεων και να προτείνουν ενέργειες και δράσεις για τη βελτίωση της σχολικής ζωής. Από την πλευρά του το σχολείο μπορεί να συμβουλεύει ή να εξασφαλίζει τα μέσα και τους πόρους για την υποστήριξη της μάθησης στο σπίτι.

Ο τρόπος που προσεγγίζει ο κάθε εκπαιδευτικός το θέμα της συνεργασίας με τους γονείς διαφέρει, ανάλογα με την επιλογή του μοντέλου αλληλεπίδρασης. Παραδοσιακά ο εκπαιδευτικός ήταν αυτός που είχε το πανεπιστημιακό επίπεδο και συνήθως προερχόταν από τη μεσαία τάξη, συνεπώς ήταν εκείνος που καθόριζε τα πλαίσια αυτής της συνεργασίας, ενώ ο γονιός πιο ευάλωτος απέναντί του, στηριζόταν επάνω του. Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο όταν ο μαθητής επιτυγχάνει υψηλές αποδόσεις τα εύσημα πηγαίνουν στο δάσκαλο, ενώ στην περίπτωση που ο μαθητής σημειώνει ανεπαρκή πρόοδο η ευθύνη μεταφέρεται στο σπίτι. Στα μέσα του 20^{ου} αιώνα ο εκπαιδευτικός θέλει να δέχεται την πληροφόρηση από την οικογένεια και να δίνει τις οδηγίες και η οικογένεια θα πρέπει να βοηθάει το παιδί με τις εργασίες του στο σπίτι, αλλά δεν μπορεί να κάνει ερωτήσεις για τα προγράμματα σπουδών και να επεμβαίνει με οποιοδήποτε τρόπο στη διαδικασία. Το κύριο μειονέκτημα σε αυτό το μοντέλο συνεργασίας με την κυριαρχία του εκπαιδευτικού, είναι ότι μπορεί να έχει αποτελέσματα μικρής διάρκειας μόνο, χωρίς να μπορούν να συντηρηθούν σε βάθος χρόνου (Galil et al.2006).

Το μοντέλο αυτό δεν μπορεί να ισχύει στον 21^ο αιώνα, διότι οι δάσκαλοι δεν γίνεται να εφοδιάζονται με όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες που χρειάζονται για να διδάξουν και από την άλλη αισθάνονται ανασφάλεια για τη διαχείριση των αναγκών των γονέων.

Αναγνωρίζοντας ότι κοινό ενδιαφέρον των επαγγελματιών και των γονέων είναι η ευημερία του παιδιού, ο επαγγελματίας έχει την ευθύνη να δημιουργήσει τα κανάλια επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ του σπιτιού και του προγράμματος του παιδιού, ειδικά στην πρώιμη παιδική ηλικία, με τον πιο πρόσφορο τρόπο για την ανάπτυξη του παιδιού. Σύμφωνα με τους Ho & Willms (Citation 1996), η συνεργασία με τους γονείς μπορεί να έχει τις εξής τέσσερις δομές : α) συζήτηση στο σπίτι, β) επίβλεψη στο σπίτι, γ) σχολική επικοινωνία και δ) σχολική εμπλοκή. Από την άλλη πλευρά οι Dimock, O'Donoghue και Robb (Citation 1996), προσδιορίζουν σε ένα ευρύτερο φάσμα της συμμετοχής των γονέων, η οποία περιλαμβάνει την επιλογή του εκπαιδευτικού ιδρύματος του παιδιού τους, τη συμμετοχή στη διεύθυνση του σχολείου, των δραστηριοτήτων διδασκαλίας και μάθησης στο σπίτι (π.χ. εθελοντισμός) και επικοινωνία μεταξύ σπιτιού και σχολείου.

Οι δάσκαλοι πρέπει να αναγνωρίζουν τις διαφορετικές επικοινωνιακές προτιμήσεις των γονέων και να χρησιμοποιήσουν ποικιλία στρατηγικών για να διευκολύνουν την επικοινωνία μαζί τους (Knopf & Swick, Citation 2007). Η τακτική επικοινωνία για ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο, την συμπεριφορά, το παιχνίδι και οι αλληλεπιδράσεις του παιδιού με άλλα παιδιά μπορεί να βοηθήσει τους γονείς να καταλάβουν πολλά για την ευημερία τους στο σχολείο και κατ' επέκταση οι εκπαιδευτικοί να κατανοήσουν καλύτερα τους μαθητές τους. Η συνεργασία αυτή αναμένεται να βελτιώσει τις ακαδημαϊκές επιδόσεις των μαθητών (Hill et al., 2018) και προκύπτει όταν οι δάσκαλοι εξηγούν στους γονείς τις αδυναμίες των παιδιών, μαθησιακών, νοητικών είτε σωματικών (Lekli & Kaloti, 2015; Vlasov & Hujala, 2017). Όλα τα παραπάνω βοηθούν τους γονείς να τα καταφέρνουν στο σπίτι, αλλά και να ευθυγραμμίζουν το σχολικό πρόγραμμα, με δραστηριότητες στο σπίτι, όπως για παράδειγμα ο χρόνος στη χρήση της οθόνης (Gjelaj et al., 2020).

Επιπλέον, δεδομένου ότι είναι απαραίτητο να διευθετηθεί η αρμονία στη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και κηδεμόνων, δεν πρέπει να δημιουργούνται παρεξηγήσεις μεταξύ τους (Salzberger – Wittenberg et al., 2019). Σύμφωνα εξάλλου με νέα δεδομένα φαίνεται ότι εκπαιδευτικοί οι οποίοι συνεργάζονται τακτικά με τους γονείς, πιστεύουν

ότι αυτές οι «εταιρικές» σχέσεις, μειώνουν πραγματικά το γενικό επίπεδο του άγχους που σχετίζεται με τη διδασκαλία. Εκπαιδευτικοί που στέλνουν σύντομα, εβδομαδιαία ενημερωτικά σημειώματα προς τους γονείς, περιγράφοντας την τάξη, τις δραστηριότητες για το σπίτι ή τις διαδικασίες αξιολόγησης κρατούν γονείς και μαθητές «στην ίδια σελίδα». Έτσι αποτρέπεται η σύγχυση και μειώνεται ο χρόνος που συνήθως αφιερώνεται σε εξηγήσεις και υπεράσπιση πρακτικών και πολιτικών.

Η συνεργασία θα πρέπει να οικοδομείται σε ένα πλαίσιο ισότητας, υπευθυνότητας και σεβασμού, ενώ λαμβάνει χώρα αμοιβαία ανταλλαγή δεδομένων και απόψεων (Sakellariou & Rentzou 2007). Κάτι άλλο που παρατηρείται ως αποτέλεσμα της συνεργασίας του σχολείου με την οικογένεια είναι η ανάπτυξη των μαθητών, μέσα από την ανταλλαγή εμπειριών και δεξιοτήτων με στόχο την βελτίωση της σχολικής επίδοσης και εξέλιξης του μαθητή (Rentzou 2007).

Η αποτελεσματική επικοινωνία είναι προϊόν αλληλεπίδρασης μέσω κατάλληλων τεχνικών σε οργανωμένο πλαίσιο, που χαρακτηρίζεται από ενσυναίσθηση, κατανόηση και σεβασμό μεταξύ όλων των εμπλεκομένων, προς αποφυγή παρεξηγήσεων και αντιπαραθέσεων (Shneider and Arnot 2018). Στο σχολείο πρέπει να υπερισχύει ο εποικοδομητικός διάλογος, η ειλικρίνεια, η σαφήνεια και η απαραίτητη ενημέρωση, λαμβάνοντας υπόψη της προσωπικές ανάγκες του μαθητή (Albright et al.2011)

Ενώ είναι ξεκάθαρο σε όλους ότι οικογένεια και σχολείο έχουν χωριστούς και διακριτούς ρόλους στην εκπαίδευση των παιδιών, γίνεται έκκληση για ενίσχυση της συνεργασίας των δύο μερών, με στόχο την επιτυχία των μαθητών.

2.1.1. Οικοδομώντας σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ εκπαιδευτικού και γονέα και η σημασία της.

Έναν ορισμό που θα μπορούσαμε να υιοθετήσουμε για την εμπιστοσύνη στις σχέσεις δασκάλου και γονέα είναι αυτός που εξάγεται από την εργασία των Holmes & Rempel για τις διαπροσωπικές σχέσεις. Ως εκ τούτου ορίζεται ως : «η σιγουριά ότι ένα άλλο άτομο θα ενεργήσει με τρόπο που θα ωφελήσει ή θα διατηρήσει τη σχέση, ή ως τους ρητούς ή άρρητους στόχους της σχέσης για την επίτευξη θετικών αποτελεσμάτων για τους μαθητές». Από όσα έχουν παρατηρηθεί μέχρι σήμερα ένα είναι σίγουρο: η

εμπιστοσύνη μεταξύ εκπαιδευτικών και σχολείου δεν είναι ούτε αυτόματη (Swarp 1993), ούτε δημιουργείται με κάποια εντολή (Margolis and Brannigan 1990). Αντίθετα η εμπιστοσύνη χτίζεται με αλληλεπίδραση μέσω αλληλεπίδρασης. Η ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη διαδικασία της ανάπτυξης της εμπιστοσύνης εμφανίζεται στη βιβλιογραφία εδώ και τριάντα χρόνια. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του Swinth (1967), ο οποίος μέσα από την εργασία του με το παιχνίδι *Prisoner's Dilemma*, υποστήριξε ότι η εμπιστοσύνη χτίζεται σε δύο στάδια.

Κατά το αρχικό στάδιο το πρώτο άτομο θα πρέπει να ακολουθήσει έναν δρόμο ασαφή, που θα τον εκθέτει σε κίνδυνο προσωπικής απώλειας. Έπειτα από την αρχική έκθεση στον κίνδυνο, το άλλο άτομο θα πρέπει να επιλέξει μία εναλλακτική παραίτησης από το προσωπικό κέρδος, έτσι ώστε το πρώτο άτομο να μην βιώσει αίσθημα απώλειας. Ο Swinth το 1967, συνοψίζοντας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «είτε πρόκειται για διαπροσωπικές σχέσεις, είτε για διεθνείς δεν γίνεται, να αναμένεται από τους συμμετέχοντες να εμπιστεύονται ο ένας τον άλλο σε κρίσιμες στιγμές, όταν αυτές αποτελούν τη μοναδική ευκαιρία αλληλεπίδρασης. Χρειάζονται μία περίοδο προσαρμογής, κατά την οποία μπορούν να φέρουν εις πέρας τον συντονισμό της προόδου από την έκθεση στην αποδοχή» (D.343).

Στο παραδοσιακό περιβάλλον του σχολείου αυτή η αρχή παραβιάζεται πολύ συχνά, ιδιαίτερα σε καταστάσεις κρίσης, όταν το παιδί έχει παραβιάσει τον σχολικό κανονισμό. Μία κρίση δημιουργεί μία κατάσταση στην οποία η εμπιστοσύνη μεταξύ των εκπαιδευτικών και γονέων είναι ζωτικής σημασίας. Ειδικότερα η επαφή και ο χρόνος μεταξύ τους πριν από την κρίση παρέχει την ευκαιρία στους εταίρους να σηματοδοτήσουν προθέσεις εμπιστοσύνης, γεγονός που αλλάζει τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες επιλύουν τα θέματα των μαθητών.

Σύμφωνα με τους Margolis and Brannigan (1990) η οικοδόμηση της εμπιστοσύνης είναι μία διαδικασία αλληλεπίδρασης, που εξαρτάται από την αμοιβαιότητα, όπως η ανταλλαγή ιδεών, πληροφοριών, συναισθημάτων και πόρων. Επιπλέον «η οικοδόμηση της εμπιστοσύνης μέσα σε ένα κλίμα δυσπιστίας, απαιτεί χρόνο» σύμφωνα με τους Margolis and Brannigan 1990 και προτείνουν ότι η καθιέρωση της εμπιστοσύνης με τους γονείς πρέπει να γίνεται με συμπεριφορές αξιόπιστες όπως: α) με αποδοχή των γονέων, όπως είναι, β) με ανταλλαγή πληροφοριών και πόρων, γ) με εστίαση στις φιλοδοξίες, τις ανησυχίες και τις ανάγκες των γονέων, δ) με τήρηση των υποσχέσεων,

ε) με ανοιχτές συζητήσεις των στόχων τους και στ) με προετοιμασία για τις συναντήσεις τους.

Αρκετοί συγγραφείς μεταξύ των οποίων και οι Weiss and Edwards (1992), αναφερόμενοι στο χτίσιμο σχέσεων εμπιστοσύνης έχουν επισημάνει τον θετικό αντίκτυπο των άτυπων κοινωνικών συγκεντρώσεων, όπως ένα γεύμα, που παρέχουν τις ευκαιρίες για διάλογο ως μέσο έναρξης θετικών σχέσεων και οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ σχολείου και γονέων (Comer 1995, Swap 1993).

Παραδείγματα δραστηριοτήτων για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- ✓ Καλωσορίσματα με την οργάνωση πολυπολιτισμικών δείπνων, πρωινά με μέλη των οικογενειών
- ✓ Χαιρετισμός των γονέων με τη δημιουργία φιλόξενης ατμόσφαιρας, με την τοποθέτηση πινακίδων καλωσορίσματος, με ορισμό «κέντρου γονέων»
- ✓ Παροχή ευκαιριών σε γονείς και εκπαιδευτικούς να διδάσκονται ο ένας από τον άλλο, όπως για παράδειγμα υλοποίηση εργαστηρίων για γονείς και δασκάλους και ομάδες δράσης που σχεδιάζονται για την αντιμετώπιση των θεμάτων σχολείου-σπιτιού (Comer 1995, Epstein 1995).

2.1.2. Εμπόδια στη συνεργασία Δασκάλου – Γονέα

Η καθιέρωση μιας υγιούς επικοινωνίας γενικότερα στη ζωή δεν είναι πάντα δυνατή, λόγω των “εμποδίων επικοινωνίας”. Στα σχολεία υπάρχουν αρκετά εμπόδια που δυσχεραίνουν την εγκαθίδρυση αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ δασκάλων και γονέων. Οι παράγοντες που επηρεάζουν αυτή τη συνεργασία, μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής :

α) **Κοινωνικο-ιστορικοί παράγοντες.** Από τη στιγμή που το παιδί μπαίνει στο σχολείο και φοιτά στην Α' τάξη ο κηδεμόνας του παύει να είναι ο πρώτος του δάσκαλος και όσο μεγαλώνει και ανεβαίνει σε τάξεις, μεγαλώνει και η διάκριση μεταξύ γονικής μέριμνας και σχολείου. Μέχρι να φοιτήσει στο Γυμνάσιο γονείς και δάσκαλοι έχουν υποθέσει πολλούς διαφορετικούς ρόλους για το ίδιο παιδί.

β) ***Η αποτυχία στην εκπαίδευση των δασκάλων.*** Ανέκαθεν οι εκπαιδευτικοί διατηρούσαν φόβους και ανησυχίες σχετικά με τη συμμετοχή των γονέων κι αυτό πηγάζει από τη λανθασμένη εκπαίδευση των δασκάλων, οι οποίοι δεν έλαβαν ποτέ επαρκή γνώση και υποστήριξη για να προσκαλέσουν και να διατηρήσουν συνεργασίες με τους γονείς. Επιπλέον ο Swap (1993) αναφέρει ότι : «Οι δάσκαλοι, οι γονείς και οι διευθυντές έχουν λάβει περιορισμένη εκπαίδευση για το πως θα εργάζονται από κοινού αποτελεσματικά». Πληροφορίες για τη δημιουργία αποτελεσματικών προγραμμάτων συμμετοχής γονέων, σπάνια ενσωματώνονται με τα προγράμματα προετοιμασίας. Λίγο αργότερα ο Epstein (1995) σημειώνει ότι: «οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί εισέρχονται στα σχολεία χωρίς κατανόηση του οικογενειακού υπόβαθρου, των εννοιών της φροντίδας ή το πλαίσιο των συνεργασιών... οι περισσότεροι δάσκαλοι και διευθυντές δεν είναι διατεθειμένοι να κατανοήσουν, να σχεδιάσουν, να εφαρμόσουν και να αξιολογούν πρακτικές συνεργασιών με τις οικογένειες των μαθητών τους».

γ) ***Το σύστημα της σχολικής κουλτούρας, που διαχωρίζει το σχολείο από την οικογένεια.*** Ακόμη και σε περιπτώσεις που δάσκαλοι και διευθυντές εργάζονται για να αναπτύξουν τρόπους συνεργασίας με τους γονείς, δεν υπάρχει κανένας φορέας που να επιβραβεύει τις προσπάθειες αυτές, ή έστω να παροτρύνει την εκπαίδευση ή την ενημέρωση προς αυτήν την κατεύθυνση. Η οργανωτική φύση των σχολείων και το επίπεδο υποστήριξης από τις περιφέρειες για την επιβράβευση των προσπαθειών των εκπαιδευτικών για τη συνεργασία με τους γονείς, είναι σχεδόν απαγορευτική.

δ) ***Θέματα που αντιμετωπίζουν εκπαιδευτικοί μεγαλύτερων παιδιών.*** Η πεποίθηση ότι η συμμετοχή των γονέων είναι θέμα καθαρά της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι διάχυτη σε όλους μας. Αντίθετα από τους εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης οι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας δεν πιστεύουν ότι η γονεϊκή εμπλοκή, ή η συνεργασία δασκάλου-γονέα, είναι κρίσιμο στοιχείο για την ακαδημαϊκή επιτυχία των παιδιών (Broderick & Mastrilli 1997). Οι καθηγητές συχνά παρερμηνεύουν την αυξανόμενη ανάγκη των εφήβων για αυτονομία, ως ένδειξη ότι δεν χρειάζονται ή δεν επιθυμούν τη συνεργασία γονέων-καθηγητών σαν μία μορφή υποστήριξης. Ωστόσο η υποστήριξη των εφήβων είναι πιο αποτελεσματική όταν γονείς και καθηγητές συνεργάζονται χωρίς να διακυβεύεται η ανεξαρτησία τους (Dauber & Epstein 1993).

Παραδείγματα εμποδίων που θα μπορούσαν να αναφερθούν και σχετίζονται με το σχολείο είναι η αδυναμία παροχής επικοινωνιακής υποστήριξης η έλλειψη γνώσης και συστήματος και η αποτυχία ανάπτυξης εναλλακτικών στρατηγικών. Αναφορικά με τους γονείς είναι η οικογενειακή κατάσταση, οι ρεαλιστικές ανησυχίες και τα ψυχολογικά εμπόδια (Hoover-Dempsey et al. 2002). Ενώ σύμφωνα με τον Tutar (2009) αναφέρονται ως οι προσωπικές δυσκολίες, γλωσσικές ή εκφραστικές δυσκολίες, η έλλειψη γνώσης ή αντίληψης, και σεξουαλικές ή πολιτισμικές διαφορές.

2.2. Αποτελεσματικότητα συνεργασίας σχολείου και οικογένειας στην εκπαιδευτική διαδικασία

Η συνεργασία του σχολείου με την οικογένεια και με την κοινότητα θεωρείται επιτυχημένη όταν κινείται σε ένα κοινό πλαίσιο δράσης και σχεδιάζεται έτσι ώστε να ενεργοποιούν, να καθοδηγούν και να παρακινούν τους μαθητές για να κατακτούν τους στόχους τους (Epstein 1995). Για αυτό όλες οι συνιστώσες θα πρέπει να δρουν συντονισμένα, να αναπτύσσουν μία σταθερή βάση επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης, να λειτουργούν συμπληρωματικά με χάραξη κοινής πορείας και προσπαθώντας να δίνουν από στα παιδιά τα ίδια μηνύματα (Christenson & Sheridan, 2001 αναφορά του Κιρκιγιάννη 2012)

Πλήθος ερευνών έχουν αποδείξει τα θετικά αποτελέσματα της συνεργασίας αυτών των δύο πλευρών σε όλα τα επίπεδα της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

α) **Σε σχέση με τα παιδιά:** η σχολική επίδοση (Tomlinson, Brighthouse, Tizard & Hughes) και η ακαδημαϊκή τους επιτυχία (Grolnick & Slowiaczek, Hill & Craft), επηρεάζονται σημαντικά όσο περισσότερο ενημερωμένοι είναι οι γονείς για τα θέματα του σχολείου, έχουν γνώσεις, ενώ παράλληλα τα ενθαρρύνουν και συμμετέχουν ενεργά στην πορεία της εκπαίδευσής τους. Τα παιδιά αυτής της κατηγορίας γονέων εκτός από καλύτερες σχολικές επιδόσεις, έχουν μεγαλύτερες φιλοδοξίες και γενικά επιδεικνύουν μία θετική συμπεριφορά (Georgiou 1998). Σύμφωνα με τους Henderson & Belra υπάρχουν σημαντικές διαφορές στους μαθητές των οποίων οι γονείς εμπλέκονται στα εκπαιδευτικά θέματα, από τους μαθητές των οποίων αδιαφορούν, ακόμη και εάν οι οικογένειες είναι του ίδιου κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου ή και έχουν τις ίδιες δυνατότητες. Από την άλλη πλευρά μαθητές οικογενειών με χαμηλό μορφωτικό και κοινωνικό υπόβαθρο, που όμως εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία, μπορεί να

διακριθούν τόσο στο σχολείο, όσο και στη ζωή τους (Epstein όπως αναφέρεται Georgiou 2000). Από τη συνεργασία αυτή μεταξύ άλλων, φαίνεται να επηρεάζονται συγκεκριμένα και οι επιδόσεις σε ανάγνωση, γραφή, στα μαθηματικά και σε αποδόσεις στα τεστ. Επίσης οι μαθητές που περιβάλλονται από υποστήριξη του σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας, αισθάνονται ασφάλεια και σιγουριά και σαν αποτέλεσμα αντιλαμβάνονται τους στόχους της εκπαίδευσης, εργάζονται μεθοδικά προς επίτευξη των δικών τους στόχων, υιοθετούν θετικές στάσεις και συμπεριφορές, με ελάχιστες πιθανότητες εγκατάλειψης (Epstein, 2002).

Ένα άλλο θετικό αποτέλεσμα που διαπιστώθηκε είναι ότι μέσα από τη συνεργασία οι γονείς ενημερώνονται για τις συμπεριφορές των παιδιών τους, κατανοώντας έτσι καλύτερα τις προβληματικές εκδηλώσεις τους ή ακόμη και τις θετικές, δίνοντας τους συμβουλές για την ορθή διαχείρισή τους.

β) Σε σχέση με τους γονείς : οι γονείς από τη συνεργασία τους με τους εκπαιδευτικούς και το σχολείο μαθαίνουν περισσότερα για την εκπαίδευση, τις πρακτικές του σχολείου καθώς και τρόπους με τους οποίους θα βοηθήσουν πιο αποτελεσματικά τα παιδιά τους (Coleman 1998). Η εκτίμηση των γονέων για το ρόλο τους αυξάνεται, ταυτόχρονα με την εκτίμηση απέναντι στο έργο των εκπαιδευτικών και του σχολείου.

Αξιοσημείωτα είναι τα αποτελέσματα από το πιλοτικό πρόγραμμα των Liou και Chien στην Ταϊβάν με τη συμμετοχή γονέων παιδιών του Νηπιαγωγείου και των πρώτων τάξεων του Δημοτικού: i) Αλλαγή των προσδοκιών των γονέων από την εκπαίδευση των παιδιών τους, ii) Οι γονείς συμμετέχοντας στις δραστηριότητες ενεπλάκησαν περισσότερο στην εκπαίδευση και έμαθαν τρόπους να διδάζουν και να εμπνεύσουν τα παιδιά τους, iii) οι γονείς ξεκίνησαν να συζητούν περισσότερο με τα παιδιά τους, ανταλλάσσοντας ιδέες, iv) δημιουργήθηκαν καλύτερες σχέσεις μεταξύ των οικογενειών με ανταλλαγή εμπειριών και γόνιμης επικοινωνίας, v) σε κάποιες περιπτώσεις αυξήθηκε η συμμετοχή των πατέρων στα προγράμματα, προς ικανοποίηση των μητέρων και κατά συνέπεια βελτιώθηκαν οι σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας (Liou & Chien, 1998).

γ) Σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς : Από τις ανακοινώσεις των αποτελεσμάτων των ερευνών των Rosenholtz, Mortimore et al., Goodlad (όπως αναφέρεται στο Coleman 1998) αντιλαμβανόμαστε ότι η συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή μπορεί όχι μόνο να έχει θετικές επιδράσεις, αλλά ειδικά όταν υπάρχουν ιδιαίτερα στενές σχέσεις γονέων με συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς, τα σχολεία είναι πιο αποτελεσματικά. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι εκπαιδευτικοί ενισχύουν την ανάμειξη των γονέων και

κηδεμόνων και αισθάνονται πιο αποτελεσματικοί σαν επαγγελματίες, έχοντας την δυνατότητα με τον τρόπο αυτό να επιδείξουν τις ικανότητες και τη δουλειά τους.

Η εμπλοκή των γονέων στις σχολικές δράσεις, δηλαδή στο σχεδιασμό σχολικών δραστηριοτήτων, στην οργάνωση εορτασμών και σημαντικών γεγονότων μπορεί να ενδυναμώσει τις σχέσεις και να βελτιώσει το σχολικό κλίμα (Haynes, Comer, Hamilton-Lee 1989). Η βοήθεια που προσφέρουν οι γονείς με τη συμμετοχή τους σε θέματα οργάνωσης στην τάξη είναι ιδιαίτερα σημαντική και καθιστά τη δουλειά του δασκάλου πιο «εύκολη». Ταυτόχρονα βιώνοντας από κοντά την εκπαιδευτική διαδικασία, εκτιμούν περισσότερο τον εκπαιδευτικό και γίνονται πιο ενεργοί και ευαίσθητοι στα σχολικά ζητήματα (Epstein, αναφορά Georgiou 1998)

2.2.1. Η γονεϊκή εμπλοκή τελικά έχει μόνο θετικά αποτελέσματα?

Η αντίληψη κατά την οποία οι γονείς παίζουν έναν βασικό ρόλο στην ακαδημαϊκή επιτυχία των παιδιών θεωρείται πλέον γενική αποδοχή και η γονική συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία υπήρξε ένα σημαντικό συστατικό των προσπαθειών για εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στις κυβερνήσεις των διαφόρων χωρών, τις δύο τελευταίες δεκαετίες (Comer 1998, Epstein 1985). Για δεκαετίες οι έρευνες υποστηρίζουν ότι οι μαθητές επιτυγχάνουν καλύτερες ακαδημαϊκές επιδόσεις όταν οι γονείς τους εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία (Domina 2005, Muller 1995, 1998, Sui Chu & Willms 1996). Ωστόσο όλες οι μελέτες δεν επιβεβαιώνουν το συσχετισμό της γονικής συμμετοχής με τις σχολικές επιδόσεις (Izzo et al 1999, Pomerantz, Moorman και Litwack 2007) και κάποιες άλλες ισχυρίζονται ότι η εμπλοκή των γονέων αποτελεί μία αντίδραση στις δυσκολίες των παιδιών τους (Catsampis 2001, Desimone 2001). Αρκετοί μελετητές διαφωνούν για τον τρόπο με τον οποίο οι γονείς θα πρέπει να εμπλέκονται και το ποιες πτυχές της γονικής συμμετοχής εξυπηρετούν τη βελτίωση των ακαδημαϊκών επιδόσεων.

Σε έρευνα των Robinson & Harris 2014, φοιτητές κλήθηκαν να προσδιορίσουν τις ενέργειες εμπλοκής των γονέων τους στην διάρκεια της πορείας τους, που τους οδήγησαν στην επιτυχία τους. Οι απαντήσεις των ομάδων εστίασης αναφέρθηκαν σε τέσσερεις παράγοντες :

α) οι γονείς τους ήταν υποστηρικτικοί όχι μόνο στη σχολική διαδικασία, αλλά και στις εξωσχολικές τους δραστηριότητες, γεγονός που ερμηνεύτηκε ως καθοριστικής

σημασίας από τους ίδιους, διότι αποτελούσε απόδειξη ότι νοιάζονται για την επιτυχία τους στη ζωή και δεν ασκούσαν πίεση μόνο για την ακαδημαϊκή επιτυχία.

β) απέδωσαν στους γονείς τους επιδέξιους χειρισμούς στην επιλογή σχολείων και κατέβαλαν προσπάθειες για εγγραφές σε ακριβά ιδιωτικά σχολεία, ή πολύ ποιοτικά δημόσια.

γ) οι γονείς τους μετέδωσαν το σημαντικό ρόλο του σχολείου και κατέστησαν την ακαδημαϊκή επιτυχία το επίκεντρο των στόχων τους.

δ) ανακαλώντας την μνήμη τους θυμούνται τους γονείς τους να λένε: «είσαι ο/η έξυπνος/η». Αυτή η ταμπέλα κατά τη διάρκεια της παιδικής και εφηβικής ζωής τους, λειτούργησε προτρεπτικά, διότι αυτό θεωρήθηκε πολύ ξεχωριστή διάκριση και συνοδευόταν από αίσθημα ευθύνης προς τους γονείς και τα αδέλφια.

Στη συσχέτιση γονεϊκής εμπλοκής και σχολικής επιτυχίας οι έρευνες έχουν επιβεβαιώσει αντικρουόμενα ευρήματα. Η μία εκδοχή αναφέρει ότι χαμηλές σχολικές επιδόσεις, επιφέρουν και σαφέστερη εμπλοκή των γονέων. Με άλλα λόγια υπάρχουν μεγαλύτερα ποσοστά επαφής γονέων και δασκάλων, όταν τα παιδιά εμφανίζουν προβλήματα με τις επιδόσεις τους (Todd and Higgins 1998). Από την άλλη πλευρά οι Morrison, Gutman & McLoyd το 2000 διαπίστωσαν ότι γονείς παιδιών με υψηλές επιδόσεις εμφανίζονται με μεγαλύτερο ενδιαφέρον και αναζητούν στενότερη επαφή με τους εκπαιδευτικούς και το σχολείο, από ότι οι γονείς μαθητών χαμηλών επιδόσεων. Παρά τα αντιφατικά όμως αποτελέσματα σχετικά με τη γονική συμμετοχή, (Patall et al. 2008) υπάρχει κοινή αποδοχή : i) υπάρχει αρνητική συσχέτιση στα μαθηματικά επιτεύγματα και ii) υπάρχει θετική συσχέτιση στα λεκτικά και αναγνωστικά επιτεύγματα (βλ. Dearing, McCartney, Weiss, Kreider & Simpkins 2004, Dearing, Weiss, Kreider & Simpkins 2006).

Σε άλλες έρευνες έχει επισημανθεί ένα ακόμη αρνητικό αποτέλεσμα που μπορεί να προκύψει από την συνεργασία σχολείου οικογένειας που αφορά στην αρνητική στάση από την πλευρά των μαθητών απέναντι στους δασκάλους και στους γονείς τους, εξαιτίας αυτής της «συμμαχίας» μεταξύ των γονέων και των δασκάλων, που οδηγεί στην αύξηση των δυσάρεστων συμπεριφορών στο σχολείο και μεταξύ των συνομηλίκων τους. Κάτι τέτοιο παρατηρείται συχνότερα σε μαθητές των μεγαλύτερων τάξεων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

2.3. Οι σχέσεις-συνεργασία μεταξύ Γονέων και Σχολείου (μοντέλα) και πως επηρεάζουν τις Σχολικές Επιδόσεις

Η συνεργασία της οικογένειας με το σχολείο ενισχύει τη αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και διευκολύνει τους μαθητές στη διαχείριση των σχέσεων τους με τους δασκάλους/καθηγητές και τους συμμαθητές/συμμαθήτριες τους.

Είναι γεγονός ότι ένας μαθητής που γνωρίζει ότι ο δάσκαλος του επικοινωνεί σε τακτική βάση με τους γονείς του και που γνωρίζει ότι οι γονείς εμπιστεύονται τον δάσκαλο είναι πιθανότερο να καταβάλουν περισσότερη προσπάθεια στο σχολείο (Davis 1995). Αυτό έχει σαν συνέπεια να είναι πιο εργατικός/ή και προσεκτικός/ή στη σχολική διαδικασία, να έχει μεγαλύτερη συγκέντρωση στο μάθημα. Και να αποφεύγονται οι ενοχλητικές συμπεριφορές στην τάξη που αναμφίβολα επηρεάζουν αρνητικά τη διδακτική διαδικασία. Όμοια ένας μαθητής ο οποίος γνωρίζει ότι ο δάσκαλος σπάνια ή ποτέ δεν επικοινωνεί με τους γονείς του ή και οι γονείς του/της δεν εμπιστεύονται τον δάσκαλο πιθανά να προκαλέσει αντίθετες συμπεριφορές.

Οι γονείς από την πλευρά τους επενδύουν στα παιδιά τους σε χρόνο, προσοχή και πόρους με την προσδοκία μίας «επιστροφής», δηλαδή αυτά θα έχουν καλύτερες επιδόσεις στο σχολείο. Χρησιμοποιώντας αυτό το πλαίσιο ο Mc Neal (1999) υποστηρίζει ότι η συμμετοχή των γονέων στους άξονες γονέα-παιδιού, γονέα-σχολείου και γονέα-άλλων γονέων προϋποθέτει επένδυση σε χρόνο με τα παιδιά τους, το προσωπικό του σχολείου και με άλλους γονείς με την προσδοκία ότι θα αποφέρει απτά αποτελέσματα στις επιδόσεις. Η ακριβής μορφή της αναμενόμενης απόδοσης δεν είναι πάντα σαφής, αλλά μπορεί να περιλαμβάνει βελτιωμένες εκπαιδευτικές επιδόσεις, βελτιωμένη απόδοση ρόλου σε επίπεδο εργασιών στο σπίτι, συμμετοχής στο μάθημα, μειωμένη παραβατικότητα κ.λ.π.

Η στενή παρακολούθηση από τους γονείς των επιτευγμάτων των μαθητών, σχετίζεται με την μορφή της εμπλοκής που είτε επηρεάζει θετικά, είτε επικυρώνει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Υπό αυτήν την έννοια κατά τους Hoover-Dempsey & Sandler (1995) η ενεργή παρακολούθηση επηρεάζει τις ακαδημαϊκές επιδόσεις του παιδιού, αλλάζοντας πρώτα την συμπεριφορά των εφήβων, κρατώντας τους μακριά από κακές επιρροές, βοηθώντας τους δασκάλους διαβεβαιώνοντας ότι οι εργασίες έχουν ολοκληρωθεί στο σπίτι και τα παιδιά τους παραμένουν μακριά από προβλήματα.

Η ανάπτυξη και η αποτελεσματική συνεργασία σχολείου οικογένειας πρέπει να βασίζεται στη δημιουργία θετικών και ισχυρών επικοινωνιακών δεσμών μεταξύ τους (Συμεού 2003). Σε νεότερη μελέτη οι Μπεαζίδου και Σπάθης (2029) μέσα από την ιδεολογική προσέγγιση της σχέσης του σχολείου με την οικογένεια και την βελτιστοποίηση αυτών των σχέσεων προτείνουν τέσσερα μοντέλα, όπου διακρίνονται οι διαφορές στους ρόλους των γονέων και των εκπαιδευτικών στη σχολική μάθηση.

Αναλυτικότερα:

- ✓ Το Σχολειοκεντρικό μοντέλο, μέσα στο οποίο πρωταγωνιστούν οι εκπαιδευτικοί, αναλαμβάνοντας όλες τις πρωτοβουλίες και προγραμματίζοντας την επικοινωνία και τις μεταξύ τους συναντήσεις.
- ✓ Το Συνεργατικό μοντέλο κατά το οποίο υπάρχει στενή συνεργασία, με τους γονείς να διατηρούν όμως επικουρικό ρόλο στους στόχους της σχολικής μονάδας.
- ✓ Το Διαπραγματευτικό μοντέλο. Σύμφωνα με αυτό επιδιώκεται μία συνεργασία των μελών σε ισότιμη βάση με στόχο την αλληλοβοήθεια για το καλό των μαθητών, με τους εκπαιδευτικούς να καθορίζουν τα πλαίσια και να οριοθετούν τη συνεργασία.
- ✓ Οικογενειοκεντρικό μοντέλο. Όπως καταλαβαίνουμε εδώ πρωταγωνιστούν οι γονείς, ενώ οι αυτονομία των εκπαιδευτικών περιορίζεται σημαντικά (Μπεαζίδου και Σπάθης 2019)

Ανάλογα με τις ιδεολογίες της κοινότητας, των γονέων και της διοίκησης του σχολείου υιοθετείται και το σχετικό μοντέλο και σύμφωνα με αυτό κινούνται και οι μεταξύ τους σχέσεις και ενέργειες.

Η αλληλεπίδραση και η επικοινωνία μεταξύ γονέων και σχολείου αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για την επιτυχία των μαθητών. Η δημιουργία μίας υγιούς και παραγωγικής σχέσης μεταξύ των δύο πλευρών δύναται να φέρει πολλαπλά οφέλη, τόσο σε ακαδημαϊκό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο.

1. Οφέλη της Συνεργασίας:

- Βελτιωμένες Ακαδημαϊκές Επιδόσεις: Έρευνες έχουν καταδείξει πως η ενεργή εμπλοκή των γονέων στην εκπαίδευση των παιδιών τους σχετίζεται άμεσα με

υψηλότερες ακαδημαϊκές επιδόσεις, αυξημένη παρακολούθηση μαθημάτων και ενίσχυση της μαθησιακής στάσης.

- Ενίσχυση της Κοινωνικο-Συναισθηματικής Ανάπτυξης: Η υποστήριξη και η καθοδήγηση από γονείς και εκπαιδευτικούς συμβάλλουν στην καλλιέργεια υγιών κοινωνικών δεξιοτήτων, αυτοπεποίθησης και ανθεκτικότητας στα παιδιά.
- Προαγωγή της Θετικής Συμπεριφοράς: Η συνεργασία μεταξύ γονέων και σχολείου δύναται να αποτελέσει αποτελεσματικό εργαλείο για την πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον.
- Ενίσχυση της Αυτοεκτίμησης: Η αναγνώριση και η επιβράβευση από γονείς και εκπαιδευτικούς τροφοδοτεί την υγιή ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης των παιδιών.
- Δημιουργία Υποστηρικτικού Δικτύου: Η συνεργασία γονέων-εκπαιδευτικών δύναται να οικοδομήσει ένα ισχυρό δίκτυο υποστήριξης για τα παιδιά, καλλιεργώντας αίσθημα ασφάλειας και αποδοχής.

2. Μορφές Συνεργασίας:

- Ενημέρωση και Επικοινωνία: Συχνή και ειλικρινής επικοινωνία για την πρόοδο, τα ενδιαφέροντα και τυχόν προβλήματα του παιδιού.
- Συμμετοχή σε Σχολικές Δραστηριότητες: Εθελοντισμός, παρουσίες σε εκδηλώσεις, συμμετοχή σε συλλόγους γονέων και κηδεμόνων.
- Συνεργασία σε Θέματα Μαθησιακών Δυσκολιών: Κοινή αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών με εξατομικευμένα προγράμματα και υποστήριξη.
- Εκπαίδευση Γονέων: Διοργάνωση σεμιναρίων και ενημερωτικών συναντήσεων για θέματα που άπτονται της ανατροφής και της εκπαίδευσης των παιδιών.
- Συνεργασία σε Θέματα Συμπεριφοράς: Κοινός σχεδιασμός και εφαρμογή στρατηγικών για την αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς.

Αναζητώντας απαντήσεις στα διάφορα ερευνητικά ερωτήματα για τον συσχετισμό της γονεϊκής εμπλοκής και των επιδόσεων των παιδιών στο σχολείο, διαπιστώνουμε πως είναι προφανές το γεγονός, ότι οι γονείς είναι διαφορετικοί από πολλές απόψεις. Στις περισσότερες έρευνες που έχουν γίνει αυτό το σημείο υποβαθμίζεται, ή επικεντρώνεται σε μία συγκεκριμένη ομάδα π.χ. μητέρες χαμηλού ή μεσαίου κοινωνικο-οικονομικού

υπόβαθρου, μετανάστες ή γονείς χαμηλού μορφωτικού επιπέδου (βλ. Leseman & De Jong, 1998, Smith & Elish-Piper, 2002). Σύμφωνα με τους Fan & Chen (2001), υπάρχει μία ασυνέπεια στα αποτελέσματα των ερευνών για τις μαθητικές επιδόσεις κι ο λόγος είναι ότι αυτές πραγματοποιούνται σε διαφορετικά επίπεδα και βαθμούς γονικής συμμετοχής. Οι γονείς και οι ομάδες γονέων διαφέρουν ως προς τη συμπεριφορά, νοοτροπία, πεποιθήσεις, πιστεύω, φιλοδοξίες, καθώς και χαρακτηριστικά δεδομένης κατάστασης όπως: κοινωνικοοικονομικό, εθνο-πολιτισμικό υπόβαθρο, μορφωτικό επίπεδο, γλωσσικές δεξιότητες, κατάσταση υγείας κπλ (Desforges & Abuchaar 2003).

Ο πιο καθοριστικός παράγοντας για τη γονική συμμετοχή είναι αυτό που θα λέγαμε: «καλή γονεϊκότητα» (Desforges & Abouchaar, 2003, Fantuzo et al. 2004). Αυτό μεταφράζεται με ένα ασφαλές και σταθερό περιβάλλον στο σπίτι, ενίσχυση της πνευματικής ανάπτυξης, όπως συζητήσεις μεταξύ γονέων και παιδιού και διάδοση της σημασίας της εκπαίδευσης και καλλιέργειας υψηλών προσδοκιών σχετικά με τη σχολική επιτυχία. Η εμπλοκή αυτή των γονέων δεν συνεισφέρει μόνο στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, αλλά επηρεάζει τα μαθησιακά κίνητρα, την προσοχή, την επιμονή στην εργασία, στις δεξιότητες του λόγου και στα προβλήματα συμπεριφοράς στην τάξη.

Εκτός από την άμεση εμπλοκή ένας ακόμη παράγοντας που πρέπει να αναφερθεί σε αυτό το πλαίσιο είναι η ισχυρή πεποίθηση και πίστη των γονέων για την επιτυχία των παιδιών τους στο σχολείο. Με την ενασχόληση με τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες των παιδιών στο σπίτι (εργασίες, διάβασμα), οι γονείς έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν τις προσδοκίες τους για μαθησιακές επιδόσεις. Ο παράγοντας «αποτελεσματικότητα» είναι ο συνδεδετικός κρίκος μεταξύ των στόχων του προγράμματος σπουδών του σχολείου και της κατάστασης στο σπίτι.

Στις μέρες μας εξάλλου παρατηρείται ο γονέας να παίζει το ρόλο του δασκάλου και ο δάσκαλος το ρόλο του παιδαγωγού κατά μία γενικότερη έννοια. Δάσκαλοι και γονείς γίνονται συνυπεύθυνοι για την εκπαίδευση του παιδιού τόσο στο σπίτι, όσο και στο σχολείο μαζί.

Ένα άλλο στοιχείο που αξίζει να σημειωθεί, είναι ότι η συμμετοχή των γονέων στο σχολείο μειώνεται καθώς οι μαθητές προχωρούν σε μεγαλύτερες τάξεις. Ωστόσο τόσο οι γονείς όσο και τα σχολεία, πρέπει να γνωρίζουν ότι η συμμετοχή των γονέων κατά

τη διάρκεια φοίτησης στο Γυμνάσιο ή το Λυκείου θα έχει σίγουρα θετικές επιπτώσεις στη δέσμευση των μαθητών στο σχολείο, αλλά και στη σχολική τους επίδοση. Πολλές έρευνες υποστηρίζουν την θετική επίδραση της εμπλοκής των γονέων στο σχολείο και συγκεκριμένα, όσο περισσότερο συνδεδεμένοι παραμένουν με τα παιδιά τους και τα σχολεία, τόσο πιθανότερο είναι οι μαθητές αυτοί να έχουν υψηλότερες επιδόσεις.

Η διοίκηση του σχολείου και η εκπαιδευτικοί μπορούν να ενθαρρύνουν τους γονείς να παραμένουν δεσμευμένοι με πολλούς επίσημους και ανεπίσημους τρόπους. Για παράδειγμα μπορούν να τους συμπεριλάβουν και να τους ενημερώνουν για σχολικές δράσεις και δραστηριότητες αναλυτικών προγραμμάτων, να τους προσκαλέσουν να συμμετάσχουν σε αυτές, να παρέχουν πληροφορίες για την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών τους και να αναζητούν τη συμβολή και την καθοδήγησή τους στις εκπαιδευτικές αποφάσεις για τα παιδιά τους.

Επιπρόσθετα η συμμετοχή των γονέων ενισχύει την αναζήτηση των μαθητών για ακαδημαϊκό επίπεδο και βελτιώνει την αυτοεκτίμησή τους και την αποτελεσματικότητά τους. Οι Rasinki & Fredricks (1998) υποστήριξαν ότι οι γονείς παίζουν ζωτικό ρόλο στη μάθηση των παιδιών και όταν οι μαθητές έχουν μεγάλη προσοχή και φροντίδα από τους γονείς τους, η σχολική διαδικασία γίνεται πιο αποτελεσματική (Zang & Carrasquillo 1995). Τελικά οι γονείς οι οποίοι παρακολουθούν τις εργασίες των παιδιών στο σπίτι, τα ενθαρρύνουν να συμμετέχουν σε εξωσχολικές δραστηριότητες και δραστηριοποιούνται σε συλλόγους γονέων - διδασκόντων βοηθούν τα παιδιά να αναπτύξουν σχέδια για το μέλλον τους, και να ανταποκριθούν καλύτερα στις απαιτήσεις του σχολείου (Khajehpour 2011).

2.3,1. Σημαντικές βιβλιογραφικές αναφορές εστιασμένων ερευνών στα αποτελέσματα ακαδημαϊκών επιδόσεων, αναφορικά με τις σχέσεις σχολείου – οικογένειας.

Ο ρόλος των γονέων στην μαθησιακή διαδικασία, το ενδιαφέρον και η υποστήριξη που παρέχουν στα παιδιά τους είναι καθοριστικής σημασίας για τη σχολική επιτυχία των μαθητών (Berger 1995). Παραδείγματα ευρημάτων σημαντικών ερευνών έχουν δείξει: Κατά την Epstein (2001) οι επιδόσεις των παιδιών στο σχολείο εξαρτώνται κυρίως από την προώθηση της γονικής συμμετοχής από μέρους των εκπαιδευτικών και όχι τόσο από τις μεταβλητές που αφορούν στα δημογραφικά χαρακτηριστικά. Από την άλλη πλευρά οι Henderson & Berla (1994) ισχυρίζονται ότι οι σχολικές επιδόσεις

επηρεάζονται περισσότερο από τη γονική εμπλοκή, παρά από την κοινωνική θέση ή τα εισοδήματα των γονέων τους.

Μεταξύ άλλων η συνεργασία του σχολείου με την οικογένεια, δημιουργεί ένα αίσθημα ευθύνης ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη, για τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα (Christenson 1995), ενώ σύμφωνα με τους Eccles & Harold (1993), η ποιότητα των σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών επηρεάζει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατ' επέκταση την σχολική επιτυχία των παιδιών.

Υψηλότερες επιδόσεις όμως σε μαθητές των οποίων οι γονείς συμμετείχαν ενεργά σε δράσεις του σχολείου, διαπιστώθηκαν και από τους Stevenson και Baker (1987), οι οποίοι διερεύνησαν την ενεργό συμμετοχή των γονέων σε σχολικές δραστηριότητες. Σε παρόμοια συμπεράσματα κατέληξε και η Desimone το 2001 στην έρευνα της, όπου αναφέρεται η σημαντική επιρροή στην πρόοδο και στις μαθητικές επιδόσεις σχετικά με τις εθελοντικές δράσεις των γονέων και ειδικά των μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων.

Σε άλλη έρευνα η Macron (1999) μελετώντας την ανάπτυξη σε διάφορες δεξιότητες όπως γλωσσική ανάπτυξη, αριθμητική, κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες, των παιδιών ταυτόχρονα με την ποιότητα της επικοινωνίας γονέων και εκπαιδευτικών και την αλληλεπίδρασή τους, κατέληξε στη διαπίστωση ότι ακόμη και η ελάχιστη επικοινωνία γονέων και εκπαιδευτικών, αρκεί για να υπάρχει σημαντική βελτίωση στην ανάπτυξη και στη σχολική επίδοσή τους.

Μία άλλη μορφή εμπλοκής γονέων είναι αυτή του ελέγχου και της εποπτείας στη σχολικές εργασίες, γεγονός που την καθιστά καθοριστική για την ακαδημαϊκή πρόοδο των μαθητών σύμφωνα με τους Henderson & Mapp (2002). Στα συμπεράσματα κατέληξαν παρατηρώντας τις βαθμολογίες των παιδιών των γονέων που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία, στη μετα-ανάλυσή τους οι παραπάνω ερευνητές.

Οι προσδοκίες των γονέων για την ακαδημαϊκή πρόοδο των παιδιών τους αποτελούν αντικείμενο έρευνας του Phillips (1992), ο οποίος κατέληξε σε ισχυρό συσχετισμό των υψηλών προσδοκιών γονέων και των υψηλών εκπαιδευτικών επιδόσεων.

Παρόμοια η Becker το 1984 και οι Keith κ.συν. (1993) συμφωνούν στον παραπάνω συσχετισμό, εντοπίζοντας μαθητές υψηλότερων επιδόσεων, από οικογένειες με υψηλές προσδοκίες και φιλοδοξίες. Επιπλέον ο Keith κ.συν. (1998)

επισημαίνει τα σημαντικά αποτελέσματα και μάλιστα με διάρκεια, που αποδίδονται στη γονεϊκή εμπλοκή, αποτελώντας βασική προϋπόθεση για την ακαδημαϊκή επιτυχία των παιδιών.

Οι Rasinki & Fredrick's (1988) κατέληξαν στο συμπέρασμα, ότι οι γονείς διαδραματίζουν ανεκτίμητο ρόλο στη θεμελίωση της μάθησης των παιδιών τους. Συμπληρωματικά οι Zang & Carrasquillo (1995) παρατήρησαν ότι τα παιδιά που περιβάλλονται από ικανούς γονείς και είναι σε θέση να μετριάζουν μία ανταγωνιστική σχέση, καταφέρνουν να βάλουν τις βάσεις για παιδεία, χωρίς δυσκολίες. Οι Cotton and Wikelund (2005) καλύπτοντας επιδέξια το θέμα, υποστήριξαν ότι όσο πιο έντονα εμπλέκονται οι γονείς με την εκπαίδευση των παιδιών τους, τόσο πιο ευεργετικά είναι τα αποτελέσματα επίτευξης. Έτσι φαίνεται ότι όταν οι γονείς παρακολουθούν τις εργασίες στο σπίτι, ενθαρρύνουν τη συμμετοχή σε εξωσχολικές δραστηριότητες, δραστηριοποιούνται σε συλλόγους γονέων-διδασκόντων και βοηθούν τα παιδιά να αναπτύξουν σχέδια για το μέλλον τους, τα παιδιά είναι περισσότερο πιθανό να ανταποκριθούν και να τα πάνε καλά στο σχολείο.

Σαν ενίσχυση αυτής της άποψης ο McMillan (2000) σημείωσε πως η γονική «πίεση» έχει σημαντική και θετική επίδραση στις επιδόσεις στο δημόσιο σχολείο. Με τον ίδιο τρόπο ο Schickedanz (1995) αναφέρει ότι τα παιδιά με παθητικούς γονείς, είχαν και χαμηλές επιδόσεις.

Σε μία από τις σημειώσεις τους οι Deutscher & Ibe n.d. θεωρώντας σαν αναμενόμενο ότι η συμμετοχή των γονέων θα είχε σημαντικό ρόλο στην επίδοση των παιδιών, έδειξαν ότι ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια στην επίτευξη υψηλών ακαδημαϊκών επιδόσεων, είναι η έλλειψη συμμετοχής των γονέων τους. Επιπλέον η έρευνα έδειξε ότι γονείς θέλουν τα παιδιά τους να τα καταφέρουν κι ότι η εμπλοκή τους μπορεί να προωθήσει καλύτερα επιτεύγματα, όμως χρειάζονται καθοδήγηση για το πως να το πραγματοποιήσουν πιο αποτελεσματικά.

Ομοίως οι Gonzales – DeHass et al. (2005) έχοντας δείξει τη θετική σχέση μεταξύ γονεϊκής εμπλοκής και ακαδημαϊκής επίδοσης επισημαίνουν την αντίληψη : όσο μεγαλύτερη η συμμετοχή των γονέων τόσο υψηλότερες τυποποιημένες βαθμολογίες επιδόσεων, υψηλότερες αξιολογήσεις από το δάσκαλο και καλύτερους βαθμούς (Green et.al.2007). Επιπλέον σχετίζεται με υψηλότερες βαθμολογίες GPA, βελτιωμένες σχέσεις δασκάλου-μαθητή, αυξημένα κίνητρα και ισχυρό επαγγελματικό

προσανατολισμό (Niemeyer, Wong & Westerhaus 2009). Τέλος υψηλότερα επίπεδα γονικής υποστήριξης σε συνδυασμό με υψηλές γονικές φιλοδοξίες, συνδέονται με βελτιωμένη ανθεκτικότητα σε παιδιά και νέους (Lagace-Seguin & Case, 2010).

Πολλά είναι τα πλεονεκτήματα της γονικής συμμετοχής στην εκπαιδευτική διαδικασία θα πρέπει όμως να προσδιοριστούν τα όρια και οι παράμετροι της συμμετοχής αυτής, έτσι ώστε να μπορεί να υπάρξει θετικό πρόσημο στις σχολικές επιδόσεις.

Εξάλλου όπως αποτυπώνεται από τους Epstein & Connors το 1994, για να υπάρξουν θετικά αποτελέσματα για τους μαθητές, αλλά και να μείνουν ικανοποιημένοι όλοι οι εμπλεκόμενοι και να μην δημιουργούνται προβλήματα μεταξύ τους, θα πρέπει η πρακτικές εμπλοκής να είναι σωστά οργανωμένες και σχεδιασμένες.

Σε μία άλλη έρευνα του *Office of Child Development University of Pittsburgh (Wendy Miedel Barnard, 2004)*, όπου χρησιμοποιήθηκαν αξιολογήσεις και βαθμολογίες από πλευράς των εκπαιδευτικών, των γονέων και μαθητών, που υποδηλώνει ότι η γονεϊκή εμπλοκή στο σχολείο, αποτελεί σημαντική συνιστώσα στην πρώιμη παιδική ηλικία και συμβάλλει στην προώθηση μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων. Χαρακτηριστική είναι η επισήμανση ορισμένων από τους ερευνητές, που υποστήριξαν ότι οι αξιολογήσεις των μαθητών είναι οι πιο κατάλληλες για την εξαγωγή συμπερασμάτων, διότι αφορούν όχι στην πραγματική αποτύπωση της συμμετοχής των γονέων, αλλά στην αντίληψη των παιδιών για τη συμμετοχή τους, που όπως φαίνεται έχει μεγαλύτερη επιρροή στις μεταγενέστερες επιδόσεις των παιδιών (π.χ.Keith 1991).

Στην ίδια έρευνα σύμφωνα με τις αξιολογήσεις των αποτελεσμάτων από τους εκπαιδευτικούς, επισημάνθηκε η σημαντική συσχέτιση της γονικής συμμετοχής και των μεγάλων πιθανοτήτων ολοκλήρωσης της φοίτησης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Κι εδώ υπάρχει διαφορά μεταξύ των αποτελεσμάτων των γονέων και των εκπαιδευτικών. Οι αξιολογήσεις των γονέων για την παροχή βοήθειας στο σπίτι και συμμετοχής τους στην εκπαιδευτική διαδικασία γενικότερα, δεν εμφάνισαν έντονη συσχέτιση με την ολοκλήρωση μίας ανώτερης τάξης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αντίθετα από πλευράς εκπαιδευτικών παρατηρήθηκε έντονος συσχετισμός γονεϊκής εμπλοκής και ολοκλήρωσης φοίτησης στις μεγάλες τάξεις, αλλά και υψηλότερων βαθμολογιών.

Σύμφωνα με Jeynes' (2007) meta-analysis η συμμετοχή των γονέων επηρέασε θετικά την ακαδημαϊκή επίδοση μαθητών ανεξάρτητα της εθνικότητάς τους. Η συνιστώσα με την ισχυρότερη θετική σχέση με τα ακαδημαϊκά επιτεύγματα, αναφορικά με τη γονική συμμετοχή, ήταν οι γονικές προσδοκίες. Άλλος παράγοντας όπως η συμμετοχή των γονέων σε δραστηριότητες του σχολείου, δεν είχαν στατιστικά σημαντική επίδραση στη συνολική ακαδημαϊκή επίδοση, αλλά είχαν αντίκτυπο στους βαθμούς και τις αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών. Τέλος η Jeynes (2007) κατέληξε ότι η εμπλοκή των γονέων ήταν ο καλύτερος προγνωστικός παράγοντας επιτυχίας στο Δημοτικό σχολείο.

Τα αποτελέσματα της μετα-ανάλυσης Hill and Tyson's (2009) έδειξαν θετική σχέση μεταξύ εμπλοκής γονέων και ακαδημαϊκών επιτευγμάτων στο γυμνάσιο. Η ακαδημαϊκή κοινωνικοποίηση συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών των γονέων για την ακαδημαϊκή επίδοση των παιδιών τους, της καλλιέργειας ακαδημαϊκών φιλοδοξιών και του σχεδιασμού της εκπαιδευτικής διαδρομής, βρέθηκε να έχει το πιο σημαντικό αντίκτυπο στην επίδοση κατά τη διάρκεια φοίτησης στο γυμνάσιο. Διαφορετικοί τύποι συμμετοχής από πλευράς οικογένειας είχαν διαφορετικά αποτελέσματα σε σχέση με τα επιτεύγματα. Ειδικότερα η παροχή βοήθειας στα παιδιά με τις εργασίες στο σπίτι και μόνο, δεν είχε σημαντικό αντίκτυπο, άλλα οργανωμένες δραστηριότητες μέσα από κατάλληλη δομή και περιβάλλον μαζί με υλικό που ευνοεί τη μάθηση, είχε σημαντική θετική επίδραση στα ακαδημαϊκά επιτεύγματα.

2.4. Στρατηγικές οικοδόμησης αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ οικογένειας και σχολείου

Η επικοινωνία μεταξύ των δύο θεσμών εμπλέκεται συχνά λόγω δυσκολίας της ακριβούς ερμηνείας του όρου της επικοινωνίας. Οι παρερμηνείες αυτές πολλές φορές δημιουργούν παρεξηγήσεις και ο τρόπος για να αποφευχθούν είναι η κατανόηση και η εφαρμογή αποτελεσματικών στρατηγικών επικοινωνίας (Bender 2005).

Οι δάσκαλοι προσπαθούν να αναπτύξουν συνεργασίες με τους γονείς, ώστε να υποστηρίξουν τη μάθηση των παιδιών. Σε αυτούς τους μεταβαλλόμενους καιρούς οι αποτελεσματικές συνεργασίες μεταξύ γονέων και δασκάλων, γίνονται ακόμη πιο ουσιαστικές για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών. Η καλλιέργεια των σχέσεων

δασκάλων – γονέων θεωρείται ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη των σχολείων σαν «κοινότητες διδασκαλίας» (Schussler 2003).

Πολλοί δάσκαλοι όμως δεν έχουν εκπαιδευτεί κατάλληλα ή δεν διαθέτουν τις δεξιότητες που είναι απαραίτητες για να επικοινωνούν αποτελεσματικά (Lawrence-Lightfoot 2004).

Οι πρακτικές επικοινωνίας είναι τόσο θεμελιώδους σημασίας για τη συμμετοχή των οικογενειών στην εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε ο Caspe (2003) προτείνει ότι τα προγράμματα προετοιμασίας και επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών θα πρέπει να προωθούν την ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών.

Η αποτελεσματική επικοινωνία στο σχολείο ξεκινά με ένα σημάδι «καλωσορίσματος» για τους γονείς όταν εισέρχονται στο κτίριο (Chambers 1998), το οποίο θα φανερώνει μία φιλόξενη ατμόσφαιρα. Η επόμενη εντύπωση θα πρέπει να είναι ένα χαμόγελο «καλωσορίσματος», από το πρώτο άτομο που αλληλοεπιδρά με τον επισκέπτη στο χώρο της σχολικής μονάδας.

Δύο είναι οι τύποι έκφρασης της επικοινωνίας :

- Μονόδρομη που συμβαίνει στην περίπτωση που οι εκπαιδευτικοί επιδιώκουν να ενημερώσουν τους γονείς σχετικά με γεγονότα, δραστηριότητες ή την πρόοδο των παιδιών, χρησιμοποιώντας ποικιλία από μέσα όπως επιστολές, ενημερωτικά δελτία, τετράδια επικοινωνίας, σχολικές ιστοσελίδες, εκθέσεις κλπ.
- Αμφίδρομη που περιλαμβάνει διαδραστικό διάλογο μεταξύ γονέων και δασκάλων, που μπορεί να προκύψει μέσω τηλεφωνικών κλήσεων, διασκέψεων γονέων – δασκάλων, «ανοιχτών» σχολείων και άλλων κοινωνικών δράσεων.

Για να υπάρξει μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων ανταλλαγής πληροφοριών με τους γονείς, οι δάσκαλοι θα πρέπει να ενσωματώσουν ενεργά και τους δύο τύπους.

Οι Hoover-Dempsey, et al (2005) δημιούργησαν μία λίστα με στρατηγικές που έχουν σχεδιαστεί για να βελτιωθεί η ικανότητα των σχολείων να εμπλέκουν τους γονείς στην εκπαιδευτική διαδικασία:

- ο Δημιουργία ενός φιλόξενου σχολικού κλίματος.
- ο Ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών για τη συμμετοχή των γονέων.

- Αναζήτηση πληροφοριών για τους στόχους των γονέων, τις προοπτικές εκπαίδευσης του μαθητή, τις οικογενειακές συνθήκες και την κουλτούρα τους.
- Σύνδεση με τις υπάρχουσες δομές γονέων-δασκάλων-οικογένειας, για να ενισχυθεί η συμμετοχή.
- Προσφορά πλήρους φάσματος ευκαιριών συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένων τυπικών προσεγγίσεων (γονέα-δασκάλου, συνέδρια, παραστάσεις μαθητών), αλλά και γιορτές όπως πρώτης ημέρας σχολείου, εργαστήρια γονέων και εκδηλώσεις κοινωνικής δικτύωσης.
- Πρόσκληση δασκάλων, γονέων, διευθυντή και προσωπικού σε εκδηλώσεις με επίκεντρο τους μαθητές του σχολείου.

Άλλη καινοτόμος στρατηγική ενίσχυσης των σχέσεων μπορεί να είναι η πραγματοποίηση μίας διάσκεψης Γονέα – Δασκάλου μία φορά το χρόνο, με θέματα που θα αποφασίζονται από τους τρεις εμπλεκόμενους : δασκάλους, γονείς, μαθητές που θα μοιράζονται τις ευθύνες, ενώ θα αυξάνεται η μεταξύ τους συνεργασία.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν αναμφίβολα μία αίσθηση οικειότητας μεταξύ γονέων και δασκάλων, υπερπηδώντας τα εμπόδια στις σχέσεις παιδαγωγών και γονέων ενώ θα πρέπει να καταβάλλονται προσπάθειες για την αποφυγή παρεξηγήσεων και παρερμηνειών οι οποίες μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρές και μερικές φορές μακροχρόνιες δυσκολίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3.1. Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Από όσα έχουν αναφερθεί μέχρι τώρα είναι ξεκάθαρο ότι τα τελευταία χρόνια οι σχέσεις σχολείου – οικογένειας είναι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος σε ότι έχει με τη σχολική εκπαίδευση σε παγκόσμιο επίπεδο, δεδομένου ότι αποτελεί ισχυρό εργαλείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων στα διάφορα στάδια της διαδικασίας.

Στόχος της έρευνας είναι να διερευνηθεί η σχέση της ελληνικής οικογένειας με το σχολείο, το επίπεδο συνεργασίας της με τους εκπαιδευτικούς, πως βιώνει και πως αντιλαμβάνεται η κάθε πλευρά αυτή τη συνεργασία, πόσο εκτιμάται από κάθε πλευρά και πόσο αξιοποιείται. Ειδικότερος στόχος είναι να διευκρινιστούν οι συσχετισμοί των διαφόρων μορφών συνεργασίας με τις μαθησιακές επιδόσεις. Και τέλος δεδομένων των δυνατοτήτων αυτής της έρευνας, θα γίνει μία προσπάθεια να εντοπιστούν τυχόν διαφοροποιήσεις από τα μέχρι τώρα συμπεράσματα.

Παραθέτοντας τις υποθέσεις της έρευνας αναφέρονται τα εξής:

- α) Η πλειοψηφία των γονέων και των εκπαιδευτικών έχουν θετική στάση στη μεταξύ τους συνεργασία, χωρίς όμως να υπάρχει απόλυτη ικανοποίηση.
- β) Η επικοινωνία περιορίζεται σε συναντήσεις κατόπιν πρόσκλησης, κυρίως με θέμα τις επιδόσεις και τη συμπεριφορά των παιδιών
- γ) Η έλλειψη χρόνου είναι ο κύριος λόγος που οι γονείς δεν μπορούν να εμπλακούν όσο θα ήθελαν και οι εκπαιδευτικοί δεν «ανοίγονται» σε περαιτέρω συνεργασίες.
- δ) Οι γονείς είναι ικανοποιημένοι σε γενικές γραμμές από τις επιδόσεις των παιδιών τους.
- ε) Οι περισσότεροι γονείς και οι εκπαιδευτικοί που ερωτήθηκαν, γνωρίζουν πολύ καλά τα θετικά αποτελέσματα της γονεϊκής εμπλοκής στην εκπαιδευτική διαδικασία.

3.2. Μεθοδολογία της έρευνας

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων και φυσικά για τον έλεγχο και διερεύνηση των υποθέσεων που αναφέρονται, θα πρέπει να επιλέγει και η κατάλληλη μέθοδος έρευνας. Έπειτα από εξέταση των επιλογών, αποφασίστηκε να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της «έρευνας πεδίου», με ερευνητικό εργαλείο το «Ερωτηματολόγιο». Η μέθοδος αυτή

επιλέχτηκε διότι διευκολύνει σημαντικά την άντληση και συλλογή πληροφοριών από μεγάλο δείγμα και εξυπηρετεί την ανάλυση και διεξαγωγή συμπερασμάτων. Μεταξύ των πλεονεκτημάτων που μας προσφέρει είναι η εξοικονόμηση χρόνου σε σχέση με άλλες μεθόδους, όπως οι συνεντεύξεις, η ανωνυμία που ευνοεί την ελευθερία και ειλικρίνεια στις απαντήσεις, τη δυνατότητα αναλυτικής επεξεργασίας με χρήση στατιστικών μεθόδων, την κάλυψη συμμετεχόντων από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές και με τη χρήση ελαχίστων πόρων.

Παρά το πλήθος των πλεονεκτημάτων της επιλεγμένης μεθόδου, ωστόσο υπάρχουν και σημαντικά μειονεκτήματα όπως η περιορισμένη ευελιξία και ακρίβεια. Το ερωτηματολόγιο δεν επιτρέπει να στους ερωτώμενους να εκφραστούν με ακρίβεια και να προσθέσουν επιπλέον πληροφορίες. Άλλο μειονέκτημα που φαίνεται είναι η έλλειψη «προσωπικής επαφής», η οποία μπορεί να βοηθήσει σε ιδιαίτερες επισημάνσεις ή ανακαλύψεις. Τέλος ορισμένοι άνθρωποι δεν είναι διατεθειμένοι να απαντήσουν σε ερωτηματολόγια διότι δεν θέλουν να αφιερώσουν χρόνο ή θεωρούν ότι δεν τους αφορά.

Σταθμίζοντας όλα τα δεδομένα αποφασίστηκε τελικά αυτή η μέθοδος, ως η πλέον ενδεδειγμένη για τη συλλογή πλήθους πληροφοριών μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα. Διατυπώθηκαν δύο ερωτηματολόγια : ένα με ερευνητικό στόχο γονείς και ένα με στόχο τους εκπαιδευτικούς. Κατασκευάστηκαν έπειτα από μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας και αποτύπωση προσωπικών εμπειριών μέσα από το διάστημα της εκπαιδευτικής μου πορείας.

Συγκεκριμένα για το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους γονείς:

Περιλαμβάνει είκοσι τέσσερις ερωτήσεις οι οποίες αφορούν στα δημογραφικά στοιχεία του ερωτώμενου, τις σχέσεις του με το σχολείο γενικότερα και με τους δασκάλους του παιδιού του, τον τρόπο με τον οποίο εμπλέκεται στην εκπαιδευτική διαδικασία, τις αντιλήψεις του σχετικά με το σχολείο και τις επιδόσεις του παιδιού του.

3.3. Το δείγμα της έρευνας

Όταν πρόκειται να διεξαχθεί μία έρευνα που στοχεύει σε μία ομάδα ανθρώπων, το ιδανικό θα ήταν να ερωτηθούν όλα τα μέλη. Κάτι τέτοιο όμως είναι κατανοητό πως είναι αδύνατο γι' αυτό και επιλέγεται ένα υποσύνολο του πληθυσμού.

Για να υπάρξουν αξιόπιστα αποτελέσματα θα πρέπει να αποφασιστεί ο τρόπος που θα επιλεγεί το δείγμα για να είναι αντιπροσωπευτικό.

Το κομμάτι εκείνο της στατιστικής που ασχολείται με τη Θεωρία της Δειγματοληψίας, μας διευκολύνει στην οργάνωση και την υλοποίηση των ερευνών και μεταξύ άλλων μελετά τρόπους επιλογής των δειγμάτων, όπως π.χ. απλή τυχαία δειγματοληψία, στρωματοποιημένη κλπ. Όποιον τρόπο και να επιλέξουμε βασίζεται στις πιθανότητες και αυτό μας εξυπηρετεί στη γενίκευση του πληθυσμού, από τον οποίο έχει ληφθεί το δείγμα και γίνεται εφικτή η επέκταση των συμπερασμάτων από το δείγμα στον πληθυσμό.

Στην παρούσα έρευνα η επιλογή του δείγματος έγινε με απλή τυχαία δειγματοληψία, σύμφωνα με την οποία οι πιθανότητες επιλογής μονάδων από τον πληθυσμό είναι ίσες. Στόχοι στο δείγμα είναι : α) εκπαιδευτικοί (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) και β) γονείς παιδιών σχολικής ηλικίας, κατά κύριο λόγο πρωτοβάθμιας διότι όπως έχει διαπιστωθεί οι γονείς των παιδιών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, είναι συνήθως πιο ενεργοί. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην συντριπτική πλειοψηφία τους οι μαθητές των γονέων που απάντησαν το ερωτηματολόγιο χαρακτηρίζονταν ως «καλοί μαθητές».

3.3.1. Συμμετέχοντες :

Σε ότι αφορά το ερωτηματολόγιο με στόχο τους γονείς :

Στην έρευνά μας έλαβαν μέρος 101 άτομα, γονείς παιδιών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων των νομών Αττικής, Θεσσαλονίκης και Πάτρας.

Ως προς **το φύλο** στο σύνολο των 101 ατόμων, το 92,1% των ερωτηθέντων ήταν γυναίκες και το 7,9% ήταν άνδρες.

Ως προς **την ηλικία** το 53,5% ήταν μεταξύ 30-45 ετών, 40,6% ήταν μεταξύ 46-60 ετών και το 5,9% ήταν κάτω των 30 (2 άτομα), ή πάνω από 60 (4 άτομα).

Αναφορικά με το **εκπαιδευτικό επίπεδο** πάνω από το μισό δείγμα 51,5% ήταν απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ, το 23,8% κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου, το 16,8% απόφοιτοι Λυκείου και το 7,9% οτιδήποτε άλλο (π.χ. απόφοιτοι βασικής εκπαίδευσης).

Ως προς τον **τύπο του σχολείου φοίτησης** το 94,1% φοιτούν σε δημόσια σχολεία, ενώ το υπόλοιπο 5,9% φοιτούν σε ιδιωτικά εκπαιδευτήρια-σχολεία.

Οι ερωτηθέντες ακόμη στην πλειοψηφία τους 89,1% σε ότι αφορά την **οικογενειακή τους κατάσταση**, βρίσκονταν σε γάμο ή σχέση και το υπόλοιπο 9,9% σε διάσταση. Ένας μόνο από τους ερωτηθέντες είναι μονογονέας (1%).

Τέλος ως προς το **πλήθος των παιδιών** που είναι γονείς τα άτομα του δείγματος 51 από αυτούς έχουν 2 παιδιά, 31 από τους γονείς έχουν ένα παιδί, οι 12 είχαν 3 παιδιά και οι υπόλοιποι 7 είχαν από 4 παιδιά και πάνω.

Στο δεύτερο ερωτηματολόγιο που αφορά τους εκπαιδευτικούς :

Στην έρευνά μας έλαβαν μέρος 114 άτομα, εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων των νομών Αττικής, Θεσσαλονίκης και Πάτρας.

Ως προς το **φύλο** στο σύνολο των 114 ατόμων, το 90,4% των ερωτηθέντων ήταν γυναίκες και το 9,6% ήταν άνδρες.

Ως προς την **ηλικία** το 41,2% ήταν μεταξύ 46-60 ετών, 28,1% ήταν μεταξύ 30-45 ετών και το 27,2% ήταν κάτω των 30 και το 3,5% από 61 και άνω.

Αναφορικά με το **εκπαιδευτικό επίπεδο** το 51,8% ήταν απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ, το 43,9% κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου, και το 4,4% ήταν κάτοχοι δεύτερου πτυχίου .

Ως προς τον **τύπο του σχολείου που εργάζονται** το 86,8% υπηρετούν σε δημόσια σχολεία, ενώ το υπόλοιπο 13,2% εργάζονται σε ιδιωτικά εκπαιδευτήρια-σχολεία. Στην βαθμίδα εκπαίδευσης που εργάζονται η κατανομή έχει ως εξής: το 71,9% των ερωτηθέντων εργάζεται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 27,2% στην δευτεροβάθμια και ένας (0,9%) στην τριτοβάθμια.

Οι εκπαιδευτικοί που απάντησαν στο ερωτηματολόγιό μας εργάζονται στο χώρο ως εξής : το 36,8% έχει πάνω από 20 χρόνια υπηρεσίας, το 20,2% έχουν από 0-3 έτη υπηρεσίας και το ίδιο ποσοστό (20,2%) έχουν από 4-8 έτη. Το υπόλοιπο των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών μοιράζεται σε 12,3% με 16-20 χρόνια στην εκπαίδευση και 10,5% με 9-15 έτη υπηρεσίας.

3.4. Το εργαλείο συλλογής των δεδομένων

Για να συλλέξουμε τα δεδομένα στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκαν δύο ερωτηματολόγια, τα οποία δημιουργήθηκαν μέσα από την εφαρμογή Google Forms και έχουν αποσταλεί σε μορφή συνδέσμου είτε μέσω email, είτε μέσω εφαρμογής Viber. Εκτός των δημογραφικών και των άλλων πληροφοριακών στοιχείων όπου οι επιλογές απαντήσεων ήταν απλή συμφωνία σε ότι ισχύει για τον ερωτώμενο (π.χ. φύλο, ηλικία κ.λ.π.) στις υπόλοιπες ερωτήσεις ο ερωτώμενος προτρέπει να δηλώσει το βαθμό συμφωνίας του ως προς μία περιγραφή, κατάσταση, συναίσθημα ή συμπεριφορά, ή δηλώνοντας ένα αριθμητικό συχνότητας (κλίμακες τύπου Likert 1932). Το πλεονέκτημα αυτών των ερωτημάτων είναι ότι προσφέρουν περισσότερες, αλλά και αντιπροσωπευτικότερες επιλογές απαντήσεων.

Τα ερωτήματα επιλέχθηκαν έπειτα από διερεύνηση διαφόρων ερωτηματολογίων που έχουν χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν και ειδικά από : The Ohio State University, CETE “ FAMILY ENGAGEMENT SURVEYS & CHECKLISTS” και από το “Conducting the Parent and Family Involvement Survey for your school(s)” : Instructions and Guidelines, Ohio Department of Education (ODE)

3.5. Αξιοπιστία της έρευνας

Το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα μελέτη δεν μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού μιας και είναι τυχαίο, βολικό και με σχετικά μικρό αριθμό συμμετεχόντων, και κατά συνέπεια να μην είναι δυνατό να χρησιμοποιήσουμε γενικεύσεις των ευρημάτων σε όλους τους πληθυσμούς ή περιπτώσεις.

Ακόμη έγινε προσπάθεια να τηρηθούν οι κανόνες και προϋποθέσεις για την αξιοπιστία και την εγκυρότητα της ερευνητικής διαδικασίας. Συγκεκριμένα έπειτα από τη δημιουργία των ερωτηματολογίων και πριν το διαμοιρασμό τους, έγινε μία πιλοτική έρευνα σε ένα δείγμα πέντε ατόμων. Τα άτομα αυτά ενημερώθηκαν, συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο στο δικό τους χρόνο και διατύπωσαν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την κατανόηση και την πληρότητα του περιεχομένου. Στη συνέχεια έχοντας κάνει τις απαραίτητες παρεμβάσεις τα ερωτηματολόγια προωθήθηκαν στους υποψηφίους ερωτώμενους.

Ένα επιπλέον στοιχείο που συνηγορεί στην αξιοπιστία του ερευνητικού εργαλείου είναι οι διευκρινιστικές οδηγίες που δόθηκαν στους συμμετέχοντες, διασφαλίζοντας την πλήρη κατανόηση, την βεβαίωση της εμπιστευτικότητας και το σκοπό της διαδικασίας. Παράλληλα με τις οδηγίες οι ερωτώμενοι ενθαρρύνθηκαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο στον κατάλληλο για αυτούς χώρο και χρόνο και ειδικά χωρίς οποιασδήποτε μορφής πίεση, ενώ θα μπορούσαν να αποχωρήσουν εάν κατά τη διάρκεια διεξαγωγής άλλαζαν γνώμη.

Όλα τα παραπάνω έγιναν με στόχο να επίτευξη ειλικρινών απαντήσεων στα ερωτήματα και στην αποφυγή βιαστικής συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων με απαντήσεις που δεν αντιπροσωπεύουν την πραγματικότητα.

3.6. Περιορισμοί της έρευνας

Κατά τη διεξαγωγή της μελέτης έχουν καταγραφεί οι διαφορετικές στάσεις, απόψεις, αντιλήψεις και συμπεριφορές τόσο μεταξύ των γονέων ερωτώμενων, όσο και των εκπαιδευτικών. Όπως μπορεί κάποιος να αντιληφθεί οι παράμετροι αυτές επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες όπως το φύλο, η ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, ο τρόπος διαμονής, το κοινωνικο-οικονομικό υπόβαθρο κ.ά. σε συνδυασμό με τις ατομικές διαφορές, τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας και τις αποκλίσεις από τα κοινωνικά ή οικογενειακά δεδομένα.

Επιπλέον το δείγμα των συμμετεχόντων αφορά κατά την πλειοψηφία του κατοίκους της Αττικής και συγκεκριμένα Αθήνα και προάστια της και λίγους εκπροσώπους από Θεσσαλονίκη και Πάτρα. Επίσης δεν έχουν συμπεριληφθεί γονείς μετανάστες ή αλλοδαποί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.1. Αποτελέσματα της έρευνας

Παρακάτω θα παρουσιαστεί μία εις βάθος ανάλυση των αποτελεσμάτων της ποσοτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων για τη διερεύνηση των αντιλήψεων των δύο πλευρών σχετικά με τις σχέσεις σχολείου – οικογένειας και πως αυτές μπορούν να επηρεάσουν τις μαθητικές επιδόσεις. Μέσα από τη στατιστική ανάλυση τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί αποκωδικοποιώντας τα δύο ερωτηματολόγια, θα γίνει διεξαγωγή συμπερασμάτων και τα αποτελέσματα θα αποτυπωθούν με τη μορφή ενημερωτικών διαγραμμάτων.

Τα διαγράμματα αυτά παρουσιάζουν τα αποτελέσματα με κατανοητό τρόπο, ώστε να γίνει αντιληπτή η γενική άποψη που επικρατεί σχετικά με τις σχέσεις που επικρατούν ανάμεσα στο περιβάλλον του σχολείου και των γονέων ή κηδεμόνων των μαθητών στην ελληνική πραγματικότητα, αλλά και τη διάθεση των δύο πλευρών να ανταλλάξουν απόψεις και να πορευτούν προς μία κατεύθυνση θετικότερη, για το συμφέρον των μαθητών.

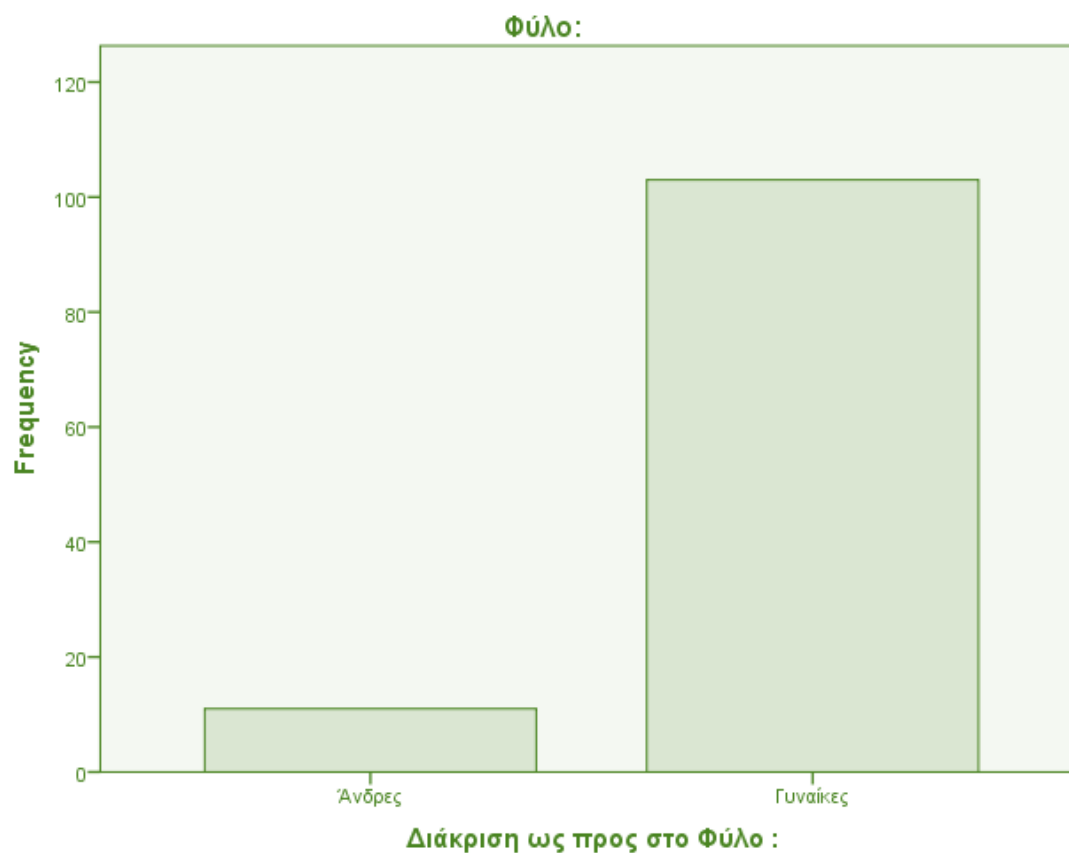
4.2: Ανάλυση Δεδομένων

Θα ακολουθήσει η ανάλυση των δεδομένων των δύο ερωτηματολογίων και συγκεκριμένα :

4.2.1 Ανάλυση δεδομένων ερωτηματολογίου των εκπαιδευτικών

Α' Δημογραφικά στοιχεία εκπαιδευτικών

Γράφημα 4.2.1 : Φύλο εκπαιδευτικών

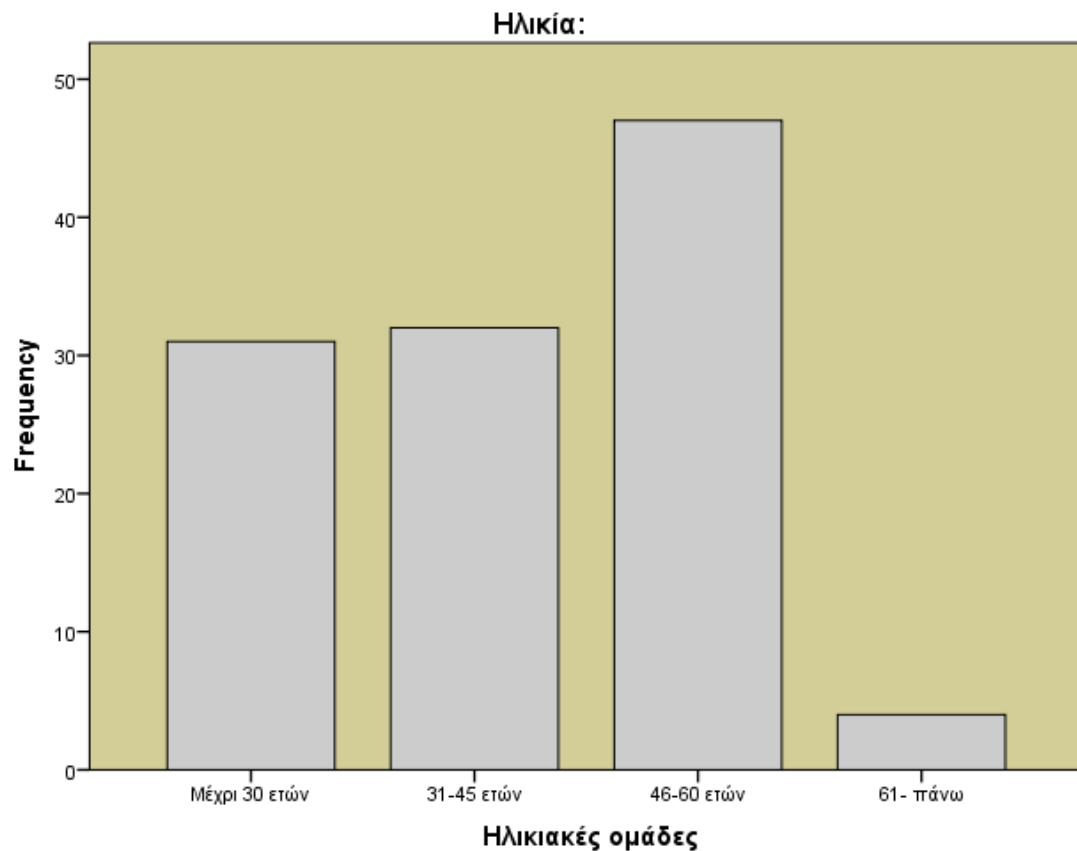

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.1: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του Φύλου

Φύλο	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Άνδρας	11	9,6
Γυναίκα	103	90.4
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Όπως παρατηρείται στο γράφημα και στον πίνακα η πλειοψηφία των ερωτηθέντων είναι γυναίκες σε ποσοστό 90,4% (103) και το υπόλοιπο 9,6% είναι άνδρες (11)

ΓΡΑΦΗΜΑ 4.2.2 : Ηλικιακή ομάδα εκπαιδευτικών

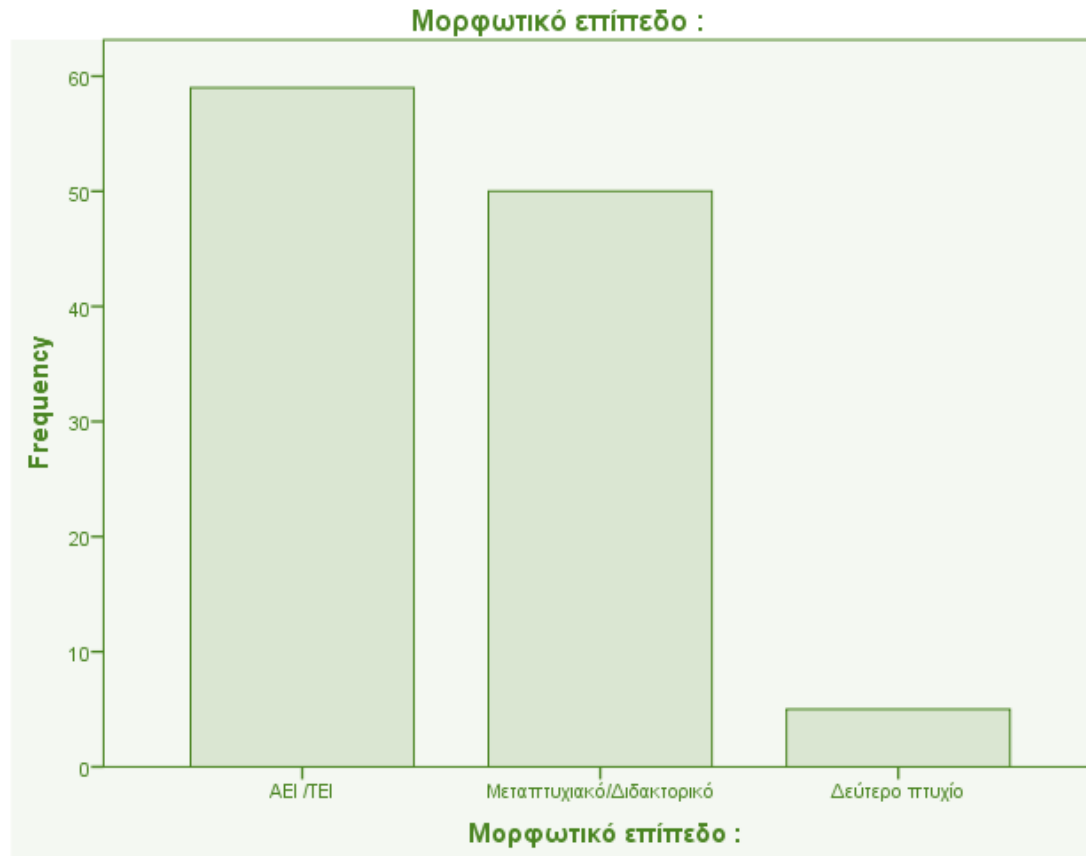
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.2: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τις Ηλικιακές ομάδες

Ηλικία	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Έως 30 ετών	31	27,2
31-45 ετών	32	28,1
46-60 ετών	47	41,2
61-άνω ετών	4	3,5
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Στο γράφημα καθώς και στο σχετικό πίνακα οι ηλικιακές ομάδες των συμμετεχόντων κινούνται ως εξής : η πρώτη (έως 30 ετών) και η δεύτερη (31-45 ετών) είναι σχεδόν ίσες, δηλαδή 27,2% και 28,1% αντίστοιχα, ενώ η πλειοψηφία

ανήκει στην τρίτη ομάδα (46-60 ετών) με 41,2%. Τέλος η τέταρτη ομάδα αποτελείται από μόνο 4 άτομα (61 και άνω ετών) με 3,5%

Γράφημα 4.2.3 : Μορφωτικό επίπεδο εκπαιδευτικών

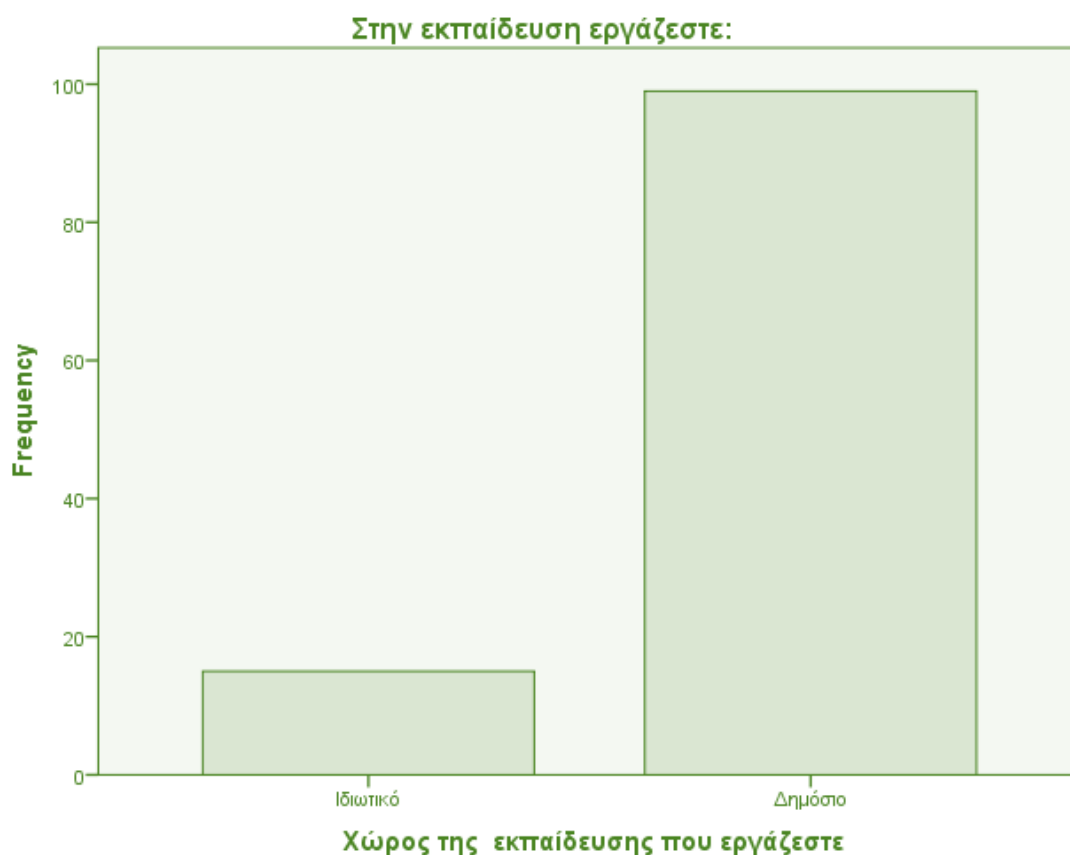

Πίνακας 4.2.3: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του επιπέδου σπουδών

Επίπεδο Σπουδών		Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ		59	51,8
Μεταπτυχιακός/Διδακτορικός τίτλος		50	43,9
Δεύτερο πτυχίο ΑΕΙ		5	4,4
Άλλο		0	0
Σύνολο		114	100

Σχόλια: Στο γράφημα καθώς και στο σχετικό πίνακα το μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων κινούνται ως εξής : η πρώτη (απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ) αποτελεί την πλειοψηφία 59 απαντήσεις με 51,8%, η δεύτερη (κάτοχος Μεταπτυχιακού/Διδακτορικού) είναι αρκετά κοντά με την πρώτη στα 43.9% με 50 απαντήσεις. ενώ οι ερωτηθέντες κάτοχοι δευτέρου πτυχίου της τρίτης ομάδας αποτελούν το 4,4% με 5 απαντήσεις. Η τελευταία επιλογή «Άλλο» δεν είχε καμία απάντηση.

Γράφημα 4.2.4 : Δημόσιος ή ιδιωτικός χώρος εκπαίδευσης

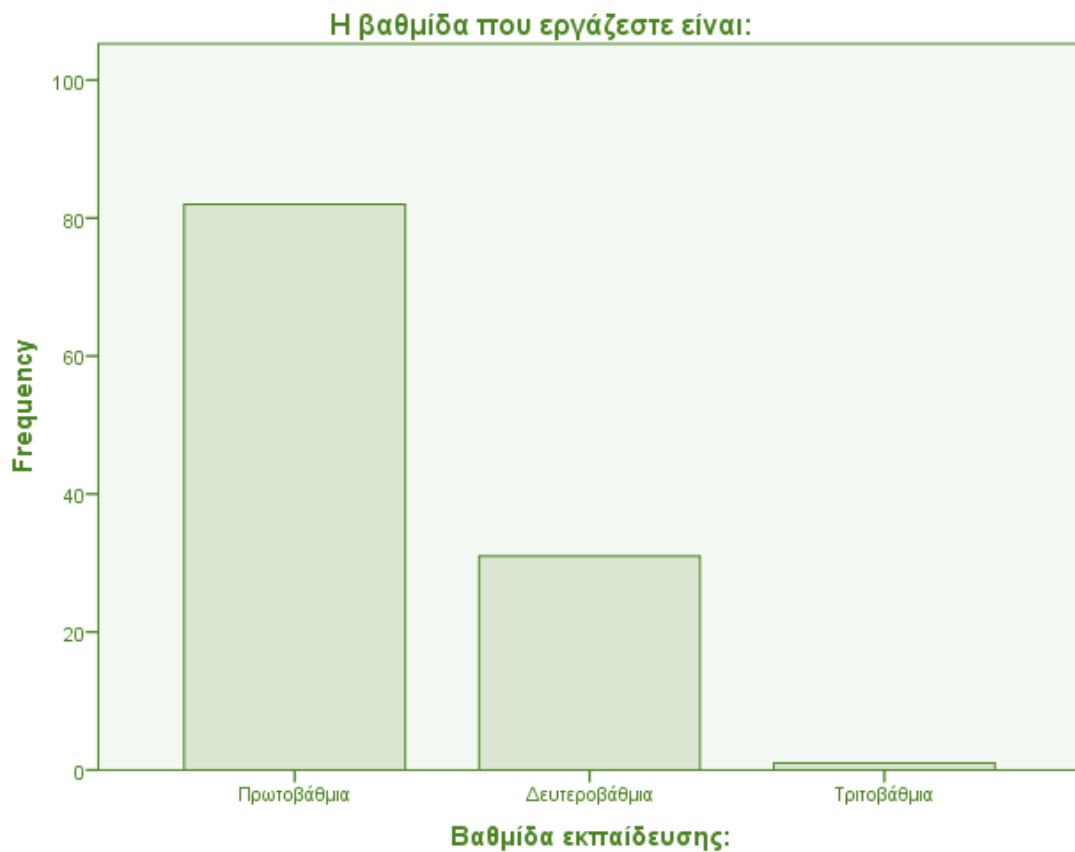

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.4: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τη μορφή του οργανισμού εργασίας στην εκπαίδευση

Σχολείο/Οργανισμός	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Ιδιωτικό	15	13,2
Δημόσιο	99	86,8
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Στο γράφημα και στο σχετικό πίνακα που αφορά στο χώρο εργασίας των εκπαιδευτικών το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών 86,8% (99 άτομα) εργάζονται σε Δημόσια σχολική μονάδα, ενώ το υπόλοιπο 13,2% (15 άτομα) εργάζονται σε ιδιωτική σχολική μονάδα.

Γράφημα 4.2.5 : Βαθμίδα εκπαίδευσης των ερωτηθέντων

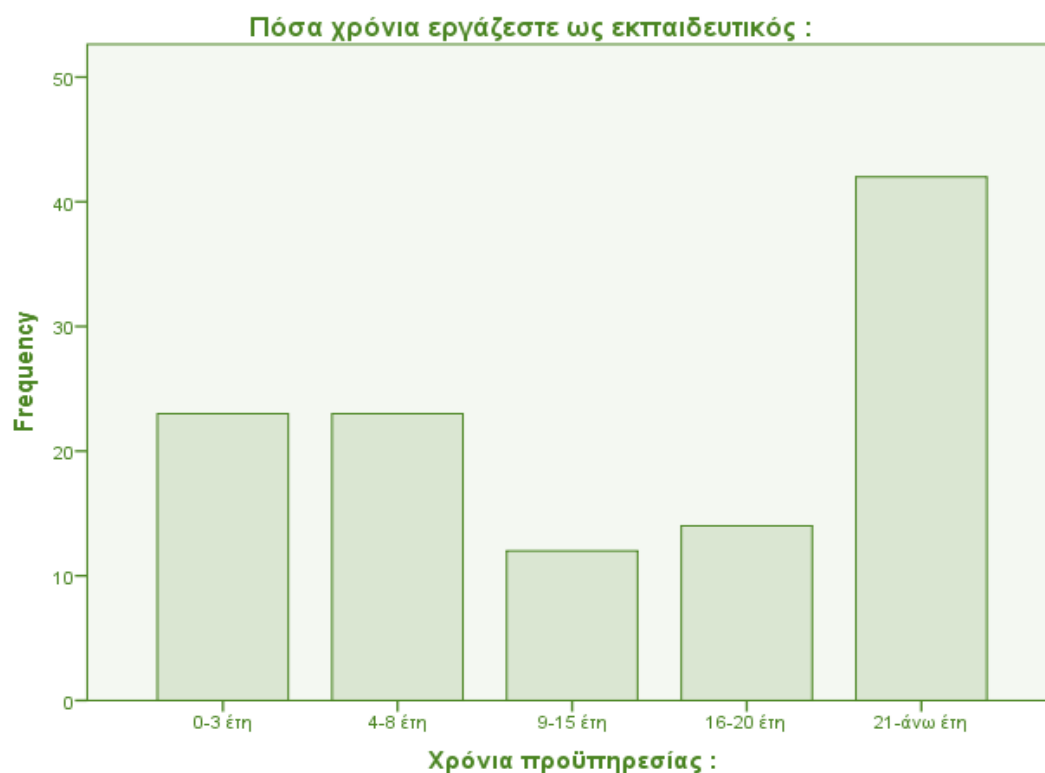

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.5: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την Βαθμίδα εκπαίδευσης που εργάζονται οι εκπαιδευτικοί

Βαθμίδα	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Πρωτοβάθμια	82	71,9
Δευτεροβάθμια	31	27,2
Τριτοβάθμια	1	0,9
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Στο γράφημα και στο σχετικό πίνακα φαίνεται ότι 82 άτομα που αντιστοιχούν στο 71,9% των ερωτηθέντων απασχολούνται στην Πρωτοβάθμια, το 27,2% (31 άτομα) απασχολούνται στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση και υπήρχε μία μόνο απάντηση απασχόλησης στην Τριτοβάθμια που αντιστοιχεί στο 0,9%.

Γράφημα 4.2.6 : Χρόνια Προϋπηρεσίας στην εκπαίδευση

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.6: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τα Χρόνια προϋπηρεσίας των εκπαιδευτικών

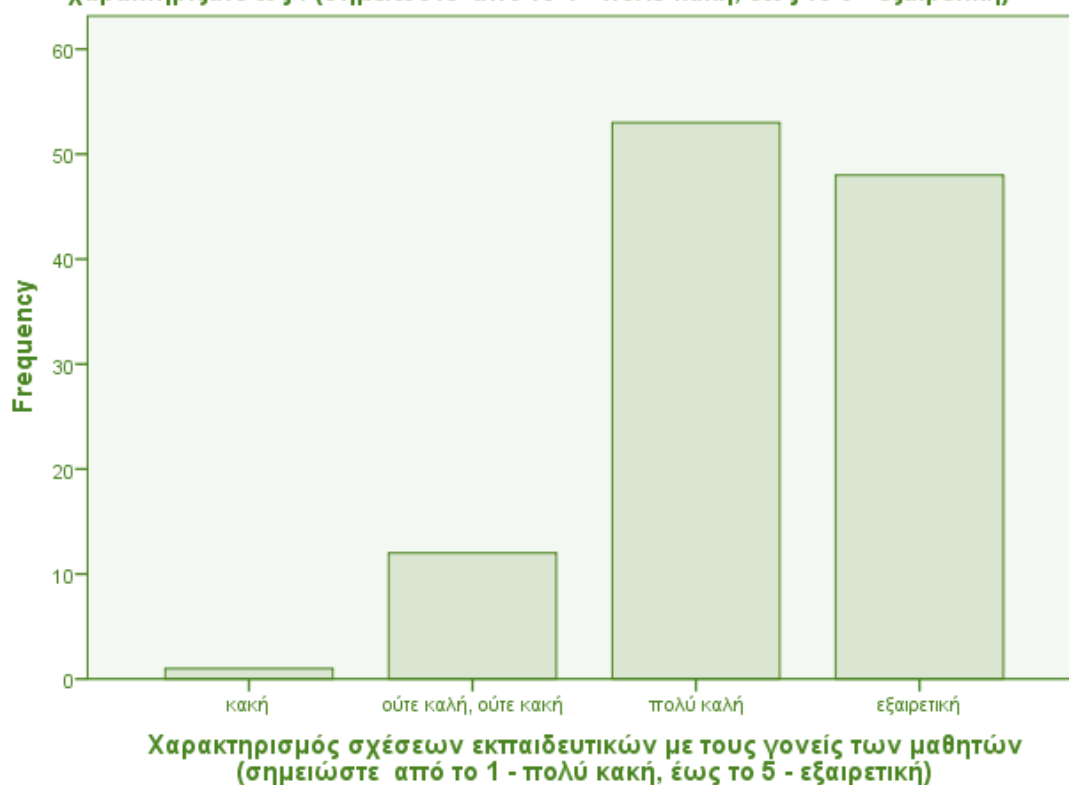
Χρόνια Προϋπηρεσίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
0-3 έτη	23	20,2
4-8 έτη	23	20,2
9-15 έτη	12	10,5
16-20 έτη	14	12,3
21-άνω έτη	42	36,8
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Τόσο στο γράφημα όσο και στον πίνακα παρατηρούμε ότι δύο ομάδες η 0-3 έτη και η 4-8 έτη αντιστοιχούν σε ίσα μέρη δηλαδή 20,2% η καθεμία (2*23 απαντήσεις). Το 10,5% (12 άτομα) εργάζονται 9-15 έτη, το 12,3% (14 άτομα) 16-20 έτη και το μεγαλύτερο ποσοστό 36,8% (42 άτομα) έχουν από 21 έτη και πάνω.

Στις επόμενες ερωτήσεις οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν με το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας τους σε ορισμένες προτάσεις – δηλώσεις (κλίμακα Likert).

Γράφημα 4.2.7 : Σχέσεις εκπαιδευτικών με γονείς μαθητών

Τις σχέσεις σας με τους γονείς των μαθητών σας, στην πορεία της εξέλιξης σας, θα τις χαρακτηρίζατε ως : (σημειώστε από το 1 - πολύ κακή, έως το 5 - εξαιρετική)

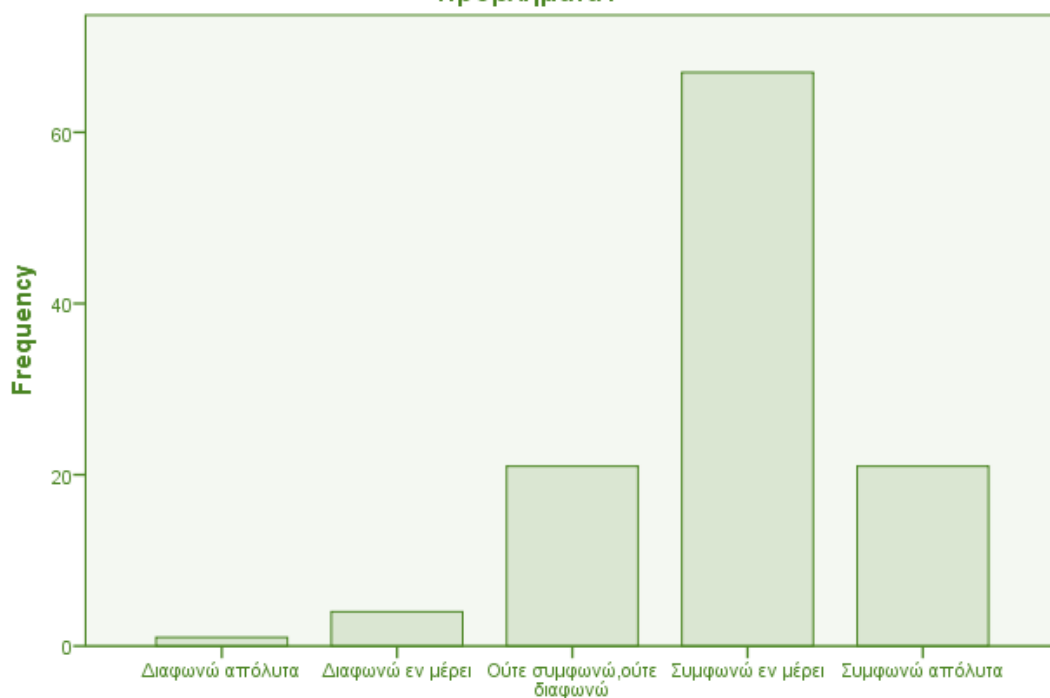
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.7: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τις Σχέσεις εκπαιδευτικών με γονείς μαθητών

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Πολύ κακή	0	0
Κακή	1	0,9
Ούτε καλή, ούτε κακή	12	10,5
Πολύ καλή	53	46,5
Εξαιρετική	48	42,1
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Από ότι μπορούμε να διακρίνουμε στο γράφημα η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών έχουν απαντήσει για τη σχέση τους με τους γονείς των μαθητών ως «Πολύ καλή» σε ποσοστό 46,5% (53 απαντήσεις). Πολύ κοντά με ποσοστό 42,1% (48 απαντήσεις) βρίσκονται και οι εκπαιδευτικοί που ισχυρίζονται εξαιρετικές σχέσεις με τους γονείς των μαθητών τους. Οι 12 από τους εκπαιδευτικούς δηλώνουν μία ουδέτερη θέση «Ούτε κακή, ούτε καλή» σε ποσοστό 10,5%, ενώ κανένας δεν έχει δηλώσει «Κακή» σχέση. Τα ίδια στοιχεία παρατηρούμε και στον πίνακα συχνοτήτων.

Γράφημα 4.2.8 : Η Εμπλοκή γονέων στη σχολική ζωή μπορεί να λύσει προβλήματα ;

Θεωρείτε ότι η εμπλοκή των γονέων στη σχολική ζωή μπορεί να λύσει κάποια προβλήματα?

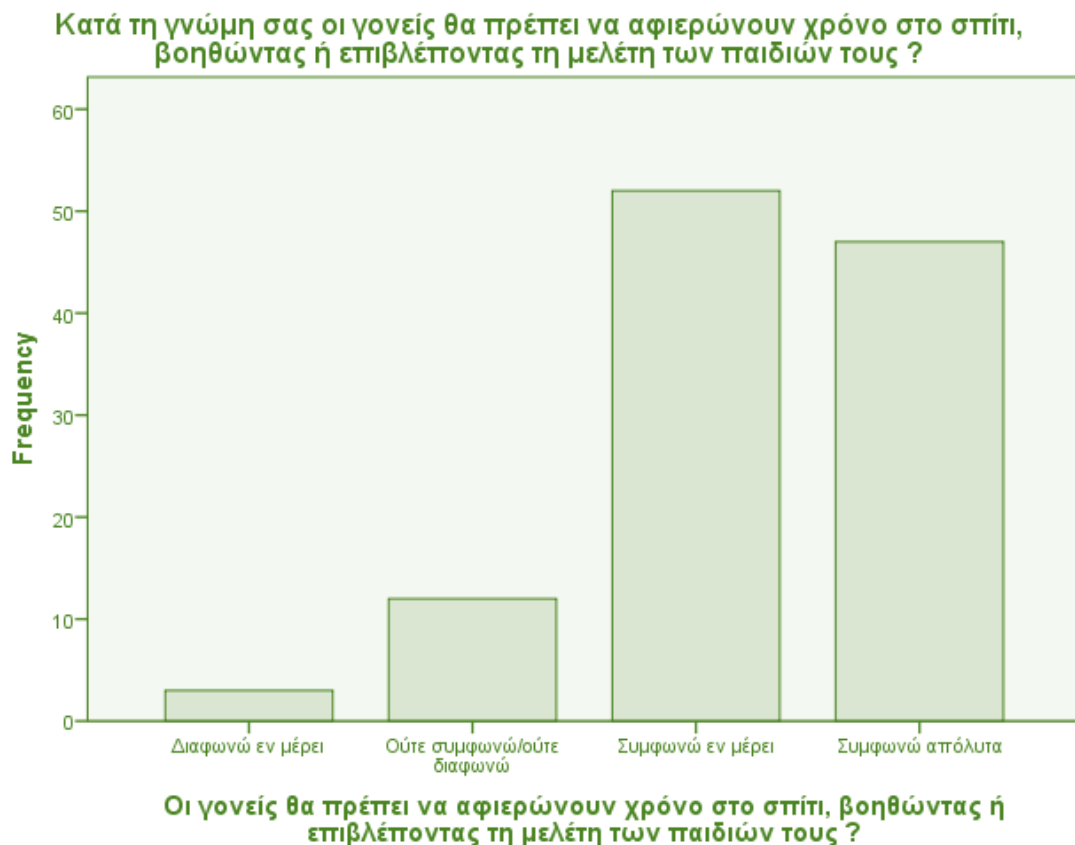
Η εμπλοκή των γονέων στη σχολική ζωή μπορεί να λύσει κάποια προβλήματα?

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.8: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την ερώτηση εάν η Εμπλοκή γονέων στη σχολική ζωή μπορεί να λύσει προβλήματα

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Διαφωνώ απόλυτα	1	0,9
Διαφωνώ εν μέρει	4	3,5
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	21	18,5
Συμφωνώ εν μέρει	67	58,8
Συμφωνώ απόλυτα	48	42,1
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Όπως φαίνεται από τον πίνακα και από το διάγραμμα ο βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας των εκπαιδευτικών ως προς το εάν η εμπλοκή των γονέων στη σχολική ζωή μπορεί να λύσει προβλήματα κατανέμεται ως εξής : Το 42,1% (48 άτομα) συμφωνούν απόλυτα, οι 67 εκπαιδευτικοί– το 58,8%- που αποτελούν και την πλειοψηφία συμφωνούν εν μέρει, το 18,5% (21 άτομα) διατηρούν ουδέτερη θέση «Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ», το 3,5% ή 4 εκπαιδευτικοί διαφωνούν εν μέρει και μόνο ένας (0,9%) διαφωνεί ριζικά.

Γράφημα 4.2.9 : Οι γονείς πρέπει να αφιερώνουν χρόνο βοηθώντας τα παιδιά με τη μελέτη στο σπίτι;

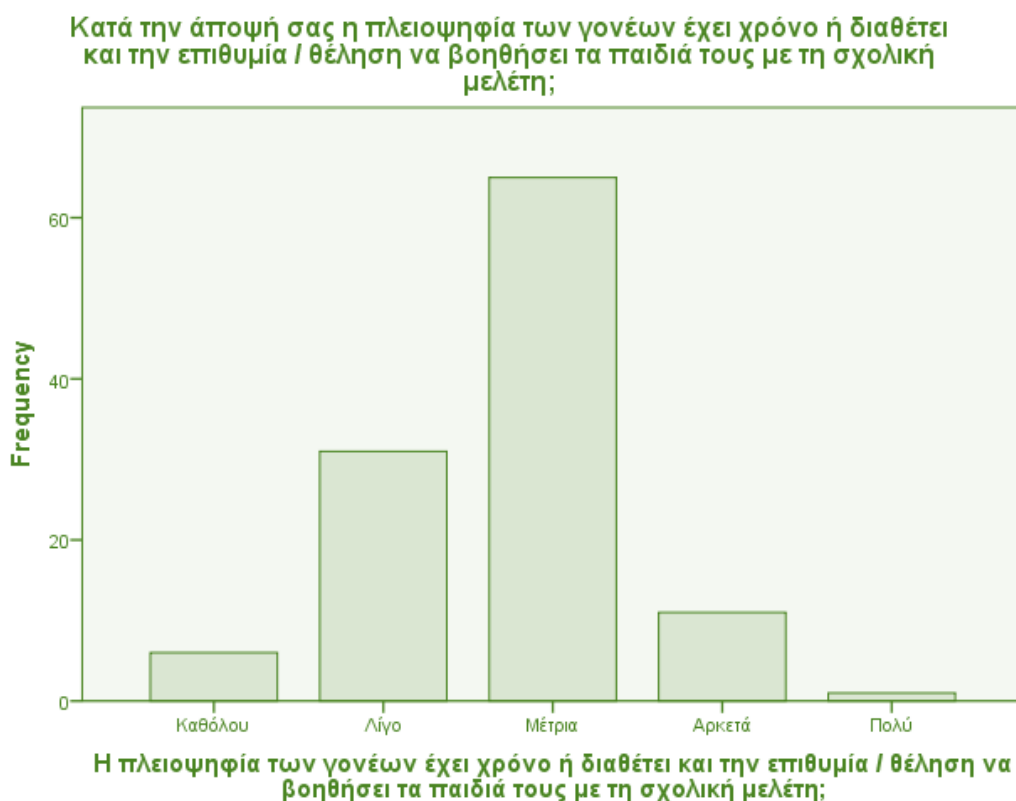

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.9 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το εάν οι γονείς πρέπει να αφιερώνουν χρόνο βοηθώντας τα παιδιά με τη μελέτη στο σπίτι;

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Διαφωνώ απόλυτα	0	0
Διαφωνώ εν μέρει	3	2,6
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	12	10,5
Συμφωνώ εν μέρει	52	45,6
Συμφωνώ απόλυτα	47	41,2
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Αρχικά κανένας από τους εκπαιδευτικούς δεν διαφωνεί απόλυτα με την άποψη, ενώ 3 (2,6%) διαφωνούν εν μέρει. Οι 12 -10,5%- εκφράζονται ουδέτερα δηλαδή «ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ», η πλειοψηφία 52 από το σύνολο (45,6%) «συμφωνούν εν μέρει» και οι υπόλοιποι 47 (το 41,2%) «συμφωνούν απόλυτα». Αυτά αποτυπώνονται τόσο στο σχετικό διάγραμμα, όσο και στον πίνακα παραπάνω.

Γράφημα 4.2.10 : Κατά την άποψή σας η πλειοψηφία των γονέων έχει χρόνο ή διαθέτει και την επιθυμία / θέληση να βοηθήσει τα παιδιά τους με τη σχολική μελέτη;

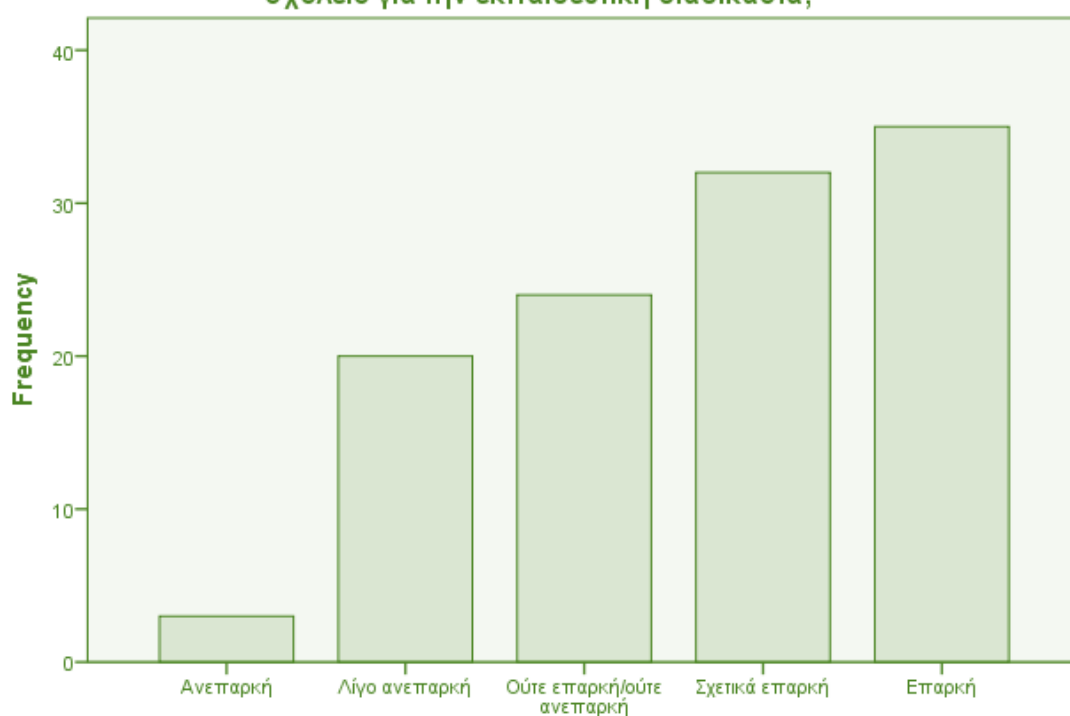
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.10: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την ερώτηση εάν η πλειοψηφία των γονέων έχει χρόνο ή διαθέτει και την επιθυμία / θέληση να βοηθήσει τα παιδιά τους με τη σχολική μελέτη;

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Καθόλου	6	5,3
Λίγο	31	27,2
Μέτρια	65	57
Αρκετά	11	9,6
Πολύ	1	0,9
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Ένας μόνο από τους εκπαιδευτικούς (0,9%) θεωρεί κατά «πολύ» ότι η πλειοψηφία των γονέων διαθέτει χρόνο και επιθυμία να βοηθήσει το παιδί του με τη μελέτη, οι 31 (27,2%) για την ίδια ερώτηση πιστεύουν «λίγο», ενώ οι 6 (5,3%) βρίσκονται στο «καθόλου». Το μεγαλύτερο ποσοστό 57% οι 65 εκπαιδευτικοί δηλώνουν «Μέτρια» και τέλος το 9,6% (11 άτομα) δηλώνουν «Αρκετά».

Γράφημα 4.2.11 : Άποψη των εκπαιδευτικών για το πως κρίνουν οι γονείς την ενημέρωση του σχολείου για την εκπαιδευτική διαδικασία.

Κατά την άποψή σας πως κρίνουν οι γονείς την ενημέρωση που έχουν από το σχολείο για την εκπαιδευτική διαδικασία;

Άποψη των εκπαιδευτικών για το πως κρίνουν οι γονείς την ενημέρωση που έχουν από το σχολείο για την εκπαιδευτική διαδικασία;

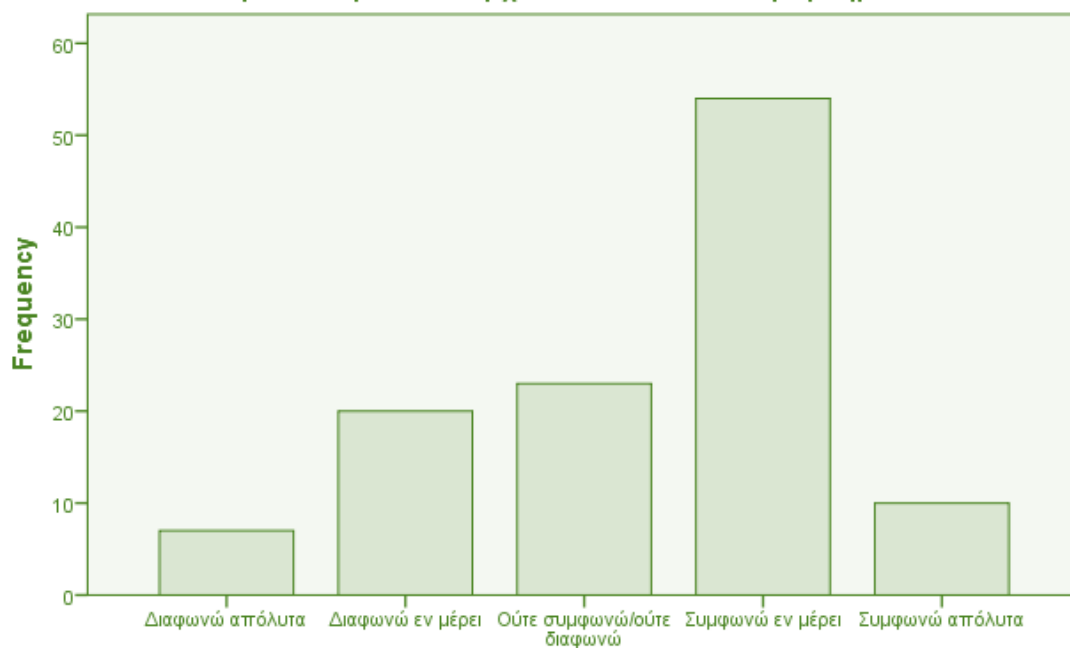
Πίνακας 4.2.11 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την άποψη των εκπαιδευτικών το πώς κρίνουν οι γονείς την ενημέρωση του σχολείου για την εκπαιδευτική διαδικασία.

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Ανεπαρκής	3	2,6
Λίγο ανεπαρκής	20	17,5
Ούτε επαρκής/ούτε ανεπαρκής	24	21,1
Αρκετά επαρκής	32	28,1
Επαρκής	35	30,7
Σύνολο	114	100

Σχόλια : Από τις παραπάνω απεικονίσεις -γράφημα και πίνακα- φαίνεται μία ξεκάθαρη πλειοψηφία εκπαιδευτικών 30,7% (35 άτομα), που πιστεύουν ότι η ενημέρωση του σχολείου είναι «επαρκής» και στη συνέχεια 28,1% (32 άτομα) θεωρούν «αρκετά επαρκή» την ενημέρωση, το 21,1% δηλαδή 24 ερωτηθέντες κρατούν ίσες αποστάσεις «Ούτε επαρκής/ούτε ανεπαρκής», το 17,5% (20 άτομα) θεωρούν «λίγο επαρκή» και τέλος 3 άτομα, που αντιστοιχούν στο 2,6% υποστηρίζουν ότι είναι ανεπαρκής.

Γράφημα 4.2.12 : Άποψη των εκπαιδευτικών για το εάν θεωρούν ότι οι πλειοψηφία των γονέων πιστεύει πως δεν είναι απαραίτητο το επικοινωνούν με τους δασκάλους, εκτός και αν υπάρχει σοβαρό πρόβλημα.

Κατά την άποψή σας θεωρείτε ότι οι περισσότεροι γονείς πιστεύουν ότι δεν είναι απαραίτητο να επικοινωνούν με τους δασκάλους των παιδιών τους, παρά μόνο σε περίπτωση που υπάρχει κάποιο έντονο πρόβλημα...

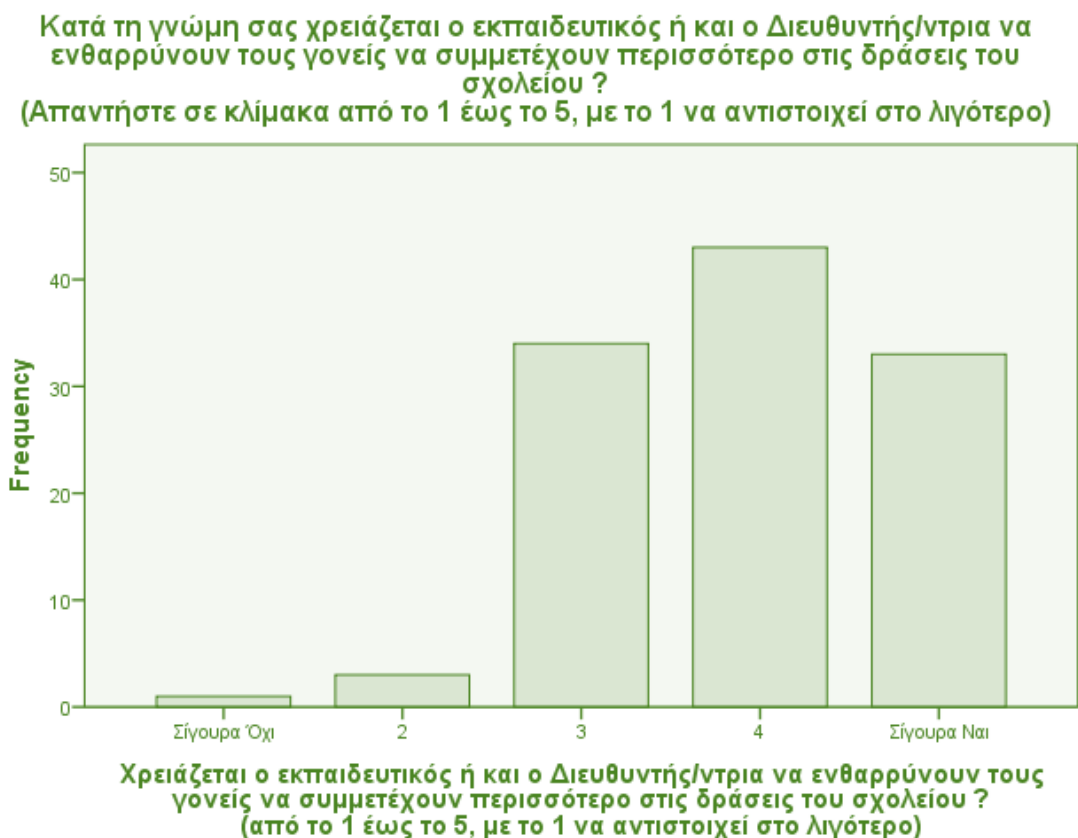
Άποψη εκπαιδευτικών για το αν θεωρούν ότι οι περισσότεροι γονείς δεν πιστεύουν, πως είναι απαραίτητο να επικοινωνούν με τους δασκάλους, παρά μόνο σε περίπτωση που υπάρχει κάποιο πρόβλημα...

Πίνακας 4.2.12 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα της άποψης των εκπαιδευτικών για το εάν θεωρούν ότι η πλειοψηφία των γονέων πιστεύει πως δεν είναι απαραίτητο να επικοινωνούν με τους δασκάλους, εκτός και αν υπάρχει σοβαρό πρόβλημα.

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Διαφωνώ απόλυτα	7	6,1
Διαφωνώ εν μέρει	20	17,5
Ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ	23	20,2
Συμφωνώ εν μέρει	54	47,4
Συμφωνώ απόλυτα	10	8,8
Σύνολο	114	100

Σχόλια : Τόσο στο γράφημα, όσο και στον πίνακα διακρίνεται η διαβάθμιση από το «Διαφωνώ απόλυτα» με το 6,1% (7 απαντήσεις), μέχρι το «Συμφωνώ απόλυτα» με το 8,8% (10 απαντήσεις), με ενδιάμεσες τιμές «διαφωνώ απόλυτα» 17,5% (20 απαντήσεις), «ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ» με το 20,2% των απαντήσεων (23 απαντήσεις) και το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπαιδευτικών 47,4% (54 απαντήσεις) να «Συμφωνούν εν μέρει».

Γράφημα 4.2.13 :Χρειάζεται ο εκπαιδευτικός ή και ο Διευθυντής/ντρια να ενθαρρύνουν τους γονείς να συμμετέχουν περισσότερο στις δράσεις του σχολείου?

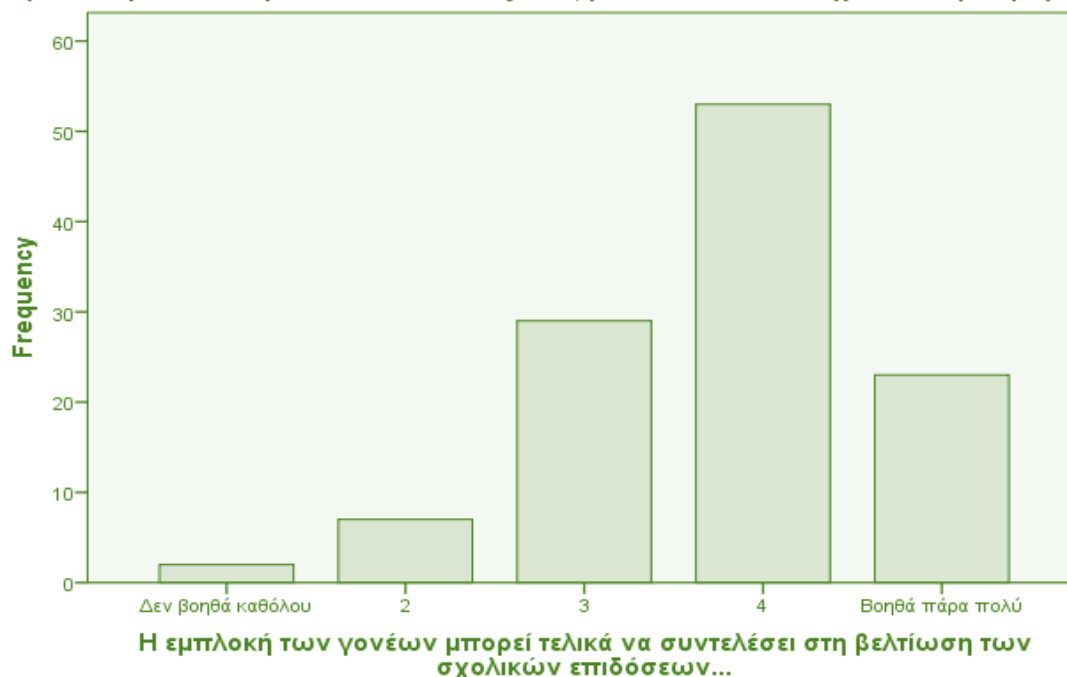
Πίνακας 4.2.13 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το εάν ο εκπαιδευτικός και ο Διευθυντής πρέπει να ενθαρρύνουν τους γονείς να συμμετέχουν στις δράσεις του σχολείου

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Σίγουρα όχι	1	0,9
2	3	2,6
3	34	29,8
4	43	37,7
Σίγουρα Ναι	33	38,9
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Στις παραπάνω απεικονίσεις φαίνεται πως στη διαβάθμιση της κλίμακας η πλειοψηφία των απαντήσεων βρίσκεται στο 4 δηλαδή θετική συμφωνία με το 37,7% (43 άτομα), αμέσως μετά το 3 -ουδέτερη δηλαδή τοποθέτηση- με το 29,8% (34 άτομα), αλλά πολύ κοντά με το 5 «σίγουρα Ναι» που αντιστοιχεί στο 38,9% (33 άτομα). Τέλος τρία άτομα (2,6%) δηλώνουν συμφωνία στο 2 -δηλαδή τείνουν προς άρνηση- και μόνο 1 άτομο (0,9%) τοποθετείται στο 1 -πλήρης ασυμφωνία-

Γράφημα 4.2.14:Εμπλοκή γονέων συντελεί σε βελτίωση σχολικών επιδόσεων

Κατά την άποψή σας η εμπλοκή των γονέων μπορεί τελικά να συντελέσει στη βελτίωση των σχολικών επιδόσεων...
(Απαντήστε σε κλίμακα από το 1 έως το 5, με το 1 να αντιστοιχεί στο λιγότερο)

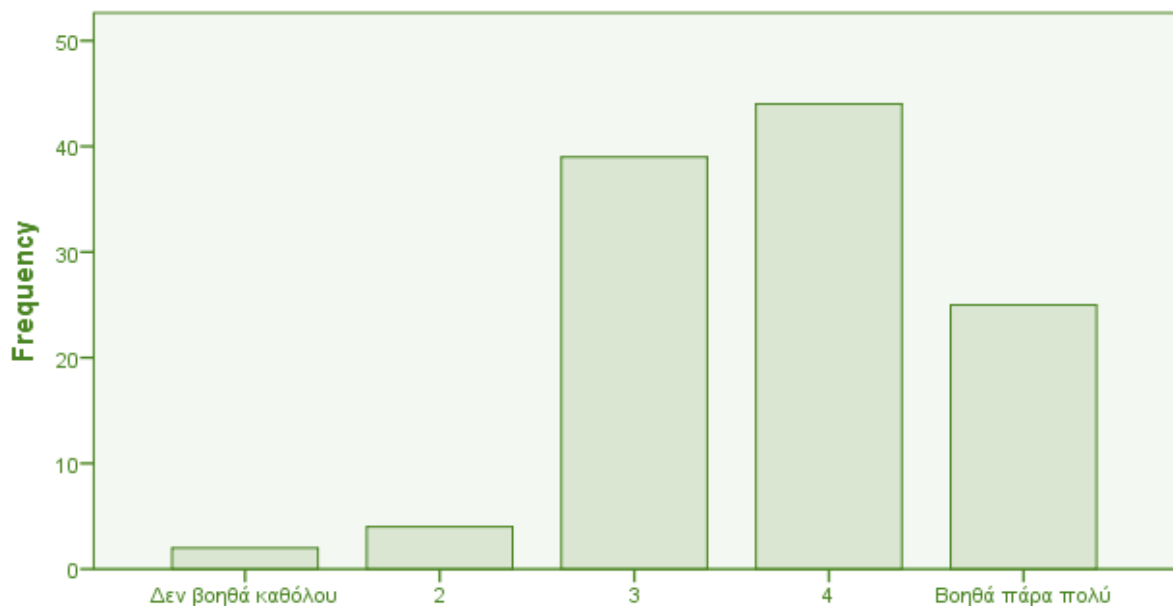
Πίνακας 4.2.14: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το εάν η εμπλοκή των γονέων μπορεί τελικά να συντελέσει στη βελτίωση των σχολικών επιδόσεων...

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Δεν βοηθά καθόλου	2	1,8
2	7	6,1
3	29	25,4
4	53	46,5
Βοηθά πολύ	23	20,2
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Στη διαβάθμιση του παρόντος πίνακα και του σχετικού γραφήματος παρατηρείται συγκέντρωση των περισσότερων απαντήσεων στο 4 -θετική άποψη- που φτάνει το 46,5% (53 απαντήσεις), το 25,4% (29 απαντήσεις) βρίσκονται στο 3 - ουδέτερη θέση- , το 6,1% (7 άτομα) δηλώνουν αρνητική τάση, ενώ 2 ερωτηθέντες (1,8%) δηλώνουν πλήρη ασυμφωνία. Σίγουρα θετική στάση διατηρεί το 20,2% (τα 23 άτομα).

Γράφημα 4.2.15: Τελικά η εμπλοκή γονέων βοηθάει ένα σχολείο να γίνει «καλύτερο»?

Κατά την άποψή σας η εμπλοκή των γονέων (δηλαδή να ασχολούνται και να προσπαθούν να βρίσκουν λύσεις σε διάφορα θέματα που αντιμετωπίζει το σχολείο) βοηθάει ένα σχολείο να γίνει "καλύτερο" (δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και συνεργασίας και γενικότερα αποτελεσματικότερη λειτουργία) (Απαντήστε σε κλίμακα από το 1 έως το 5, με το 1 να αντιστοιχεί στο λιγότερο)

Η εμπλοκή των γονέων βοηθάει ένα σχολείο να γίνει "καλύτερο" (δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και συνεργασίας και γενικότερα αποτελεσματικότερη λειτουργία)

Πίνακας 4.2.15 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το εάν η εμπλοκή γονέων βοηθάει ένα σχολείο να γίνει «καλύτερο»?

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Δεν βοηθά καθόλου	2	1,8
2	4	3,5
3	39	34,2
4	44	38,6
Βοηθά πολύ	25	21,9
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Στη διαβάθμιση που αποτυπώνεται η πλειοψηφία του δείγματος το 38,6% (44 άτομα) βρίσκονται στο επίπεδο 4, δηλαδή συμφωνούν αρκετά με τον ισχυρισμό ότι η εμπλοκή των γονέων βοηθά το σχολείο να γίνει καλύτερο. Το 21,9% (25 άτομα) θεωρεί ότι βοηθάει κατά πολύ, το 34,2% (39 άτομα) βρίσκονται στο 3 δηλαδή κρατούν ίσες αποστάσεις και το 3,5% (4 άτομα) είναι στο επίπεδο 2, τείνουν σε αρνητική θέση. Τέλος μόνο 2 άτομα (1,8%) τάσσονται με την αρνητική τοποθέτηση.

Γράφημα 4.2.16

Επικοινωνία των εκπαιδευτικών με γονείς: γίνεται τις περισσότερες φορές για αναφορά προβλημάτων ή μη αποδεκτής συμπεριφοράς?

Σαν εκπαιδευτικός οι περισσότερες φορές που επικοινωνώ με γονείς, είναι για να αναφέρω κάποιο πρόβλημα ή κακή συμπεριφορά...

Για τους εκπαιδευτικούς: οι περισσότερες φορές επικοινωνίας με γονείς, είναι για να αναφέρουν πρόβλημα ή κακή συμπεριφορά...

Πίνακας 4.2.16 Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την ερώτηση που αφορά τους εκπαιδευτικούς: οι περισσότερες φορές επικοινωνίας με γονείς, είναι για να αναφέρουν πρόβλημα ή κακή συμπεριφορά...

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Διαφωνώ απόλυτα	17	14,9
Διαφωνώ εν μέρει	25	21,9
Ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ	25	21,9
Συμφωνώ εν μέρει	39	34,2
Συμφωνώ απόλυτα	8	7,0Σ
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Στα παραπάνω στοιχεία παρατηρούνται τα εξής:

Ίδιο ποσοστό ερωτηθέντων 21,9% (25 άτομα), έχει τοποθετηθεί στα επίπεδα 2 και 3, δηλαδή «Διαφωνώ εν μέρει» και «Ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ», ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό 34,2% (39 απαντήσεις) «Συμφωνεί εν μέρει». Το 14,9% (17 άτομα) «Διαφωνεί απόλυτα» και τέλος στην άλλη άκρη το 7% (8 απαντήσεις) «Συμφωνεί απόλυτα» με την τοποθέτηση.

Γράφημα 4.2.17 : Υπάρχει ή όχι Επικοινωνία γονέων με τους εκπαιδευτικούς για να ζητήσουν συμβουλές, σε ότι αφορά τον αποτελεσματικότερο τρόπο βοήθειας των παιδιών στο σπίτι, αλλά και ψυχαγωγίας τους.

Πίνακας 4.2.17 : Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την "Επικοινωνία γονέων με εκπαιδευτικούς για να ζητήσουν συμβουλές, σε ότι αφορά τον αποτελεσματικότερο τρόπο βοήθειας των παιδιών στο σπίτι, αλλά και ψυχαγωγίας τους

Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Διαφωνώ απόλυτα	4	3,5
Διαφωνώ εν μέρει	14	12,3
Δεν νομίζω ότι ισχύει	39	34,2
Συμφωνώ με αυτό	49	43,0
Συμφωνώ απόλυτα	8	7,0
Σύνολο	114	100

Σχόλια: Στον παραπάνω πίνακα αλλά και στο αντίστοιχο γράφημα διακρίνεται η πλειοψηφία του δείγματος δηλαδή το 43% (49 εκπαιδευτικοί) να είναι συγκεντρωμένη στο "Συμφωνώ με αυτό», αμέσως μετά το 34,2% (39 εκπαιδευτικοί) δηλώνουν «Δεν νομίζω ότι ισχύει», το 12,3% (14 άτομα) «Διαφωνούν εν μέρει», ενώ το 3,5% (4 άτομα) «Διαφωνούν απόλυτα» και το 7% (8 εκπαιδευτικοί) «Συμφωνούν απόλυτα».

Γράφημα 4.2.18: Υπάρχει ξεκάθαρη εικόνα για τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και για ότι συμβαίνει στο σχολείο;

Κατά την προσωπική σας εμπειρία θεωρείτε ότι οι γονείς έχουν "ξεκάθαρη εικόνα", για τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και γενικά για ότι γίνεται στο σχολείο. (Απαντήστε σε κλίμακα από το 1 έως το 5, με το 1 να αντιστοιχεί στο λιγότερο)

Πίνακας 4.2.18: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την "ξεκάθαρη εικόνα" των γονέων, για τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και γενικά για ότι γίνεται στο σχολείο.

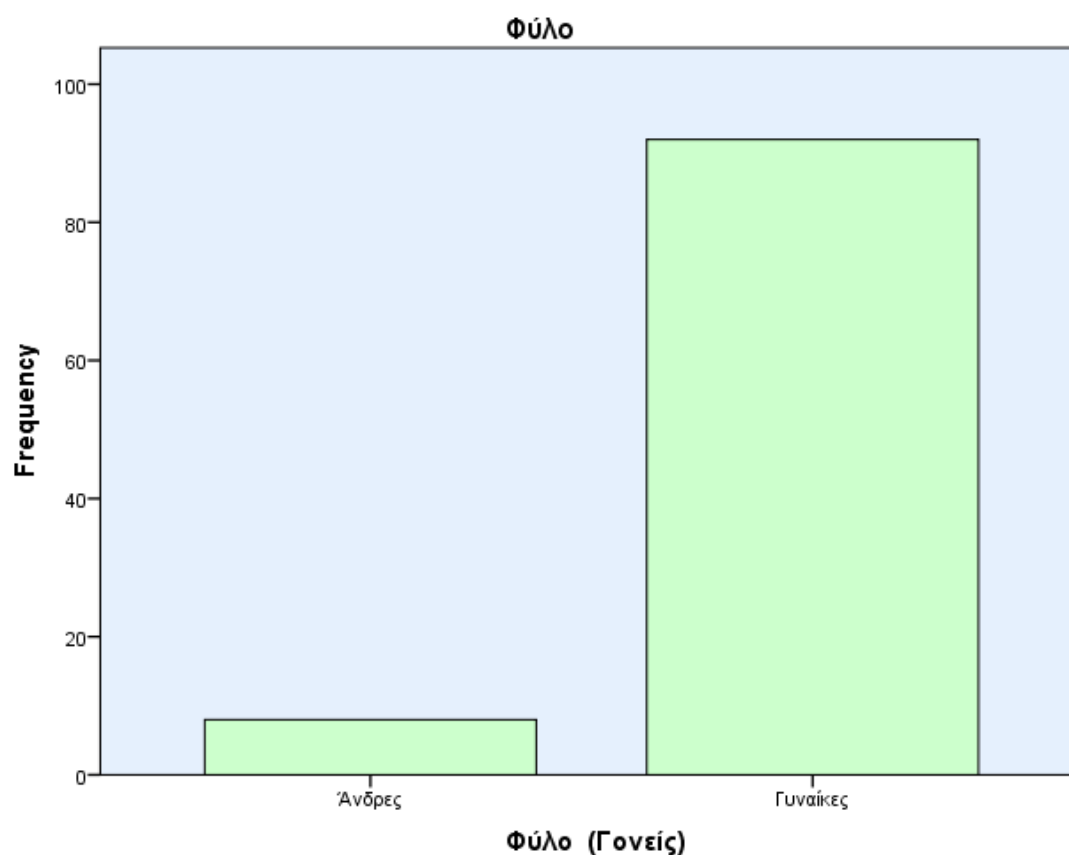
Βαθμός συμφωνίας/διαφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Ελάχιστα	20	17,5
Λίγο	30	26,3
Ούτε λίγο/Ούτε πολύ	54	46,5
Αρκετά	9	7,9
Πολύ	2	1,8
Σύνολο	114	100

Σχόλια : Τόσο στο γράφημα, όσο και στον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των απαντήσεων 46,5% (54 άτομα) δηλώνουν «Ουδέτερη» τοποθέτηση, το 26,3% (30 άτομα) δηλώνουν ότι οι γονείς δεν έχουν και τόσο ξεκάθαρη εικόνα για τις εκπαιδευτικές διαδικασίες «Λίγο», ενώ «Ελάχιστα» σημειώνει το 17,5% (20 άτομα). Προς τη θετική πλευρά κινείται το 7,9% (9 ερωτηθέντες) και τέλος το 1,8% (2 άτομα) δηλώνουν σίγουρη θετικότητα.

4.2.2 Ανάλυση δεδομένων ερωτηματολογίου των γονέων

Α' Δημογραφικά στοιχεία γονέων

Γράφημα 4.3.1. : Φύλο γονέων

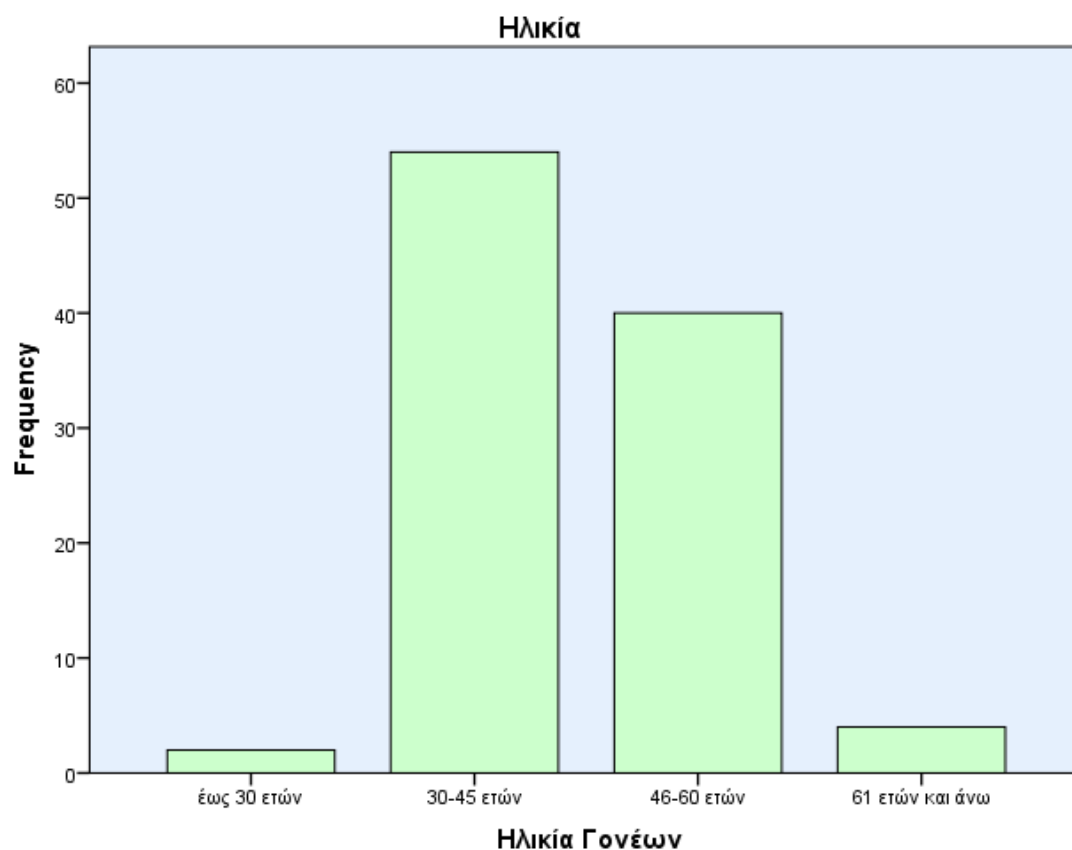

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.1: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του Φύλου Γονέων

Φύλο	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Άνδρας	8	7,9
Γυναίκα	93	92,1
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Όπως παρατηρείται στο γράφημα και στον πίνακα η πλειονοψηφία των ερωτηθέντων στο σύνολο των 101 γονέων, είναι γυναίκες σε ποσοστό 92,1% (93) και το υπόλοιπο 7,9% είναι άνδρες δηλαδή (8)

Γράφημα 4.3.2. : Ηλικία γονέων

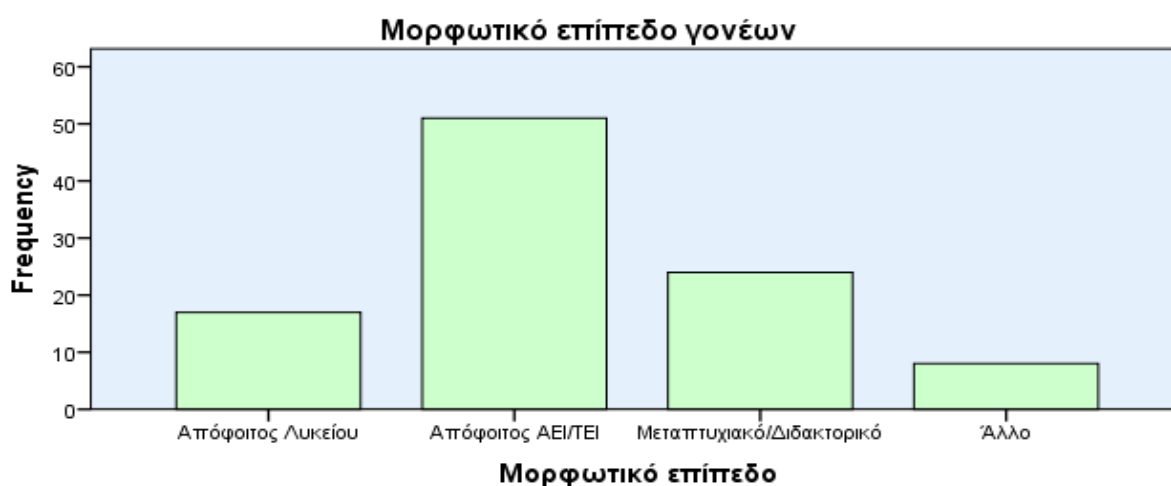

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.2: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τις Ηλικιακές ομάδες

Ηλικία	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Έως 30 ετών	2	2,0
31-45 ετών	54	53,5
46-60 ετών	41	40,6
61-άνω ετών	4	4,0
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Στο γράφημα καθώς και στο σχετικό πίνακα οι ηλικιακές ομάδες των συμμετεχόντων κινούνται ως εξής : στην πρώτη (έως 30 ετών) ανήκει το 2% (μόνο 2 άτομα), στη δεύτερη (31-45 ετών) ανήκει η πλειοψηφία του δείγματος δηλαδή το 53,5% ή 54 άτομα, στην τρίτη ομάδα (46-60 ετών) αντιστοιχεί στο 40,6% ή 41 άτομα το 4%.

Γράφημα 4.3.3. : Μορφωτικό επίπεδο γονέων

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.3: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του μορφωτικού επιπέδου

Ηλικία	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Απόφοιτος Λυκείου	18	16,8
Απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ	51	51,5
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	24	23,8
Άλλο (β'πτυχίο κλπ)	8	7,9
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Στο γράφημα καθώς και στο σχετικό πίνακα η κατανομή του μορφωτικού επιπέδου των συμμετεχόντων κινείται ως εξής : η πρώτη κατηγορία (απόφοιτος Λυκείου) αντιστοιχεί στο 16,8% (18 άτομα). Η δεύτερη (απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ) αποτελεί την πλειοψηφία με 51 απαντήσεις δηλαδή το 51,5%, η τρίτη (κάτοχος Μεταπτυχιακού/ Διδακτορικού) είναι στο 23,8% με 24 απαντήσεις. ενώ οι ερωτηθέντες κάτοχοι δευτέρου πτυχίου της τρίτης ομάδας αποτελούν το 7,9 % με 8 απαντήσεις.

Γράφημα 4.3.4. : Σχολείο φοίτησης των παιδιών

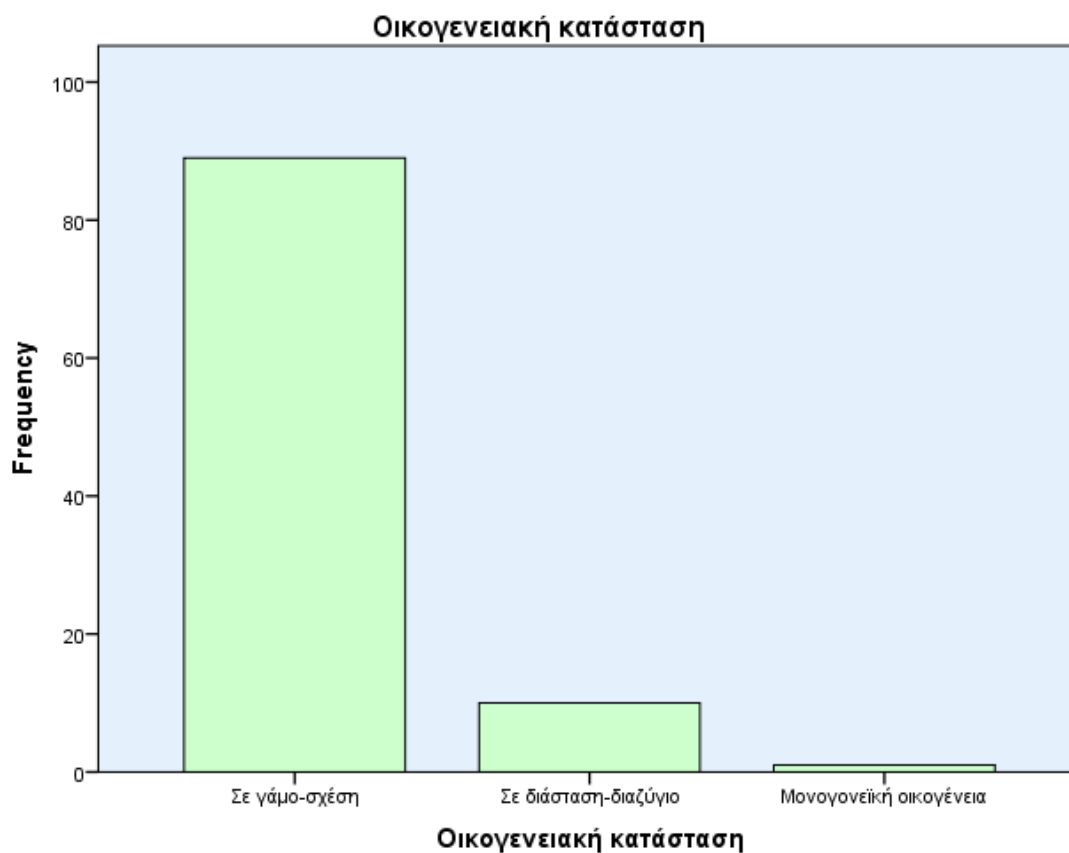

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.4: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για τη μορφή του οργανισμού φοίτησης

Σχολείο/Οργανισμός	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Ιδιωτικό	6	5,9
Δημόσιο	95	94,1
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Στο γράφημα και στο σχετικό πίνακα που αφορά στο φορέα φοίτησης των παιδιών το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών 94,1% (95 άτομα) απάντησαν πως τα παιδιά τους φοιτούν σε Δημόσια σχολική μονάδα, ενώ το υπόλοιπο 13,2% (15 άτομα) φοιτούν σε ιδιωτική σχολική μονάδα.

Γράφημα 4.3.5 : Οικογενειακή κατάσταση

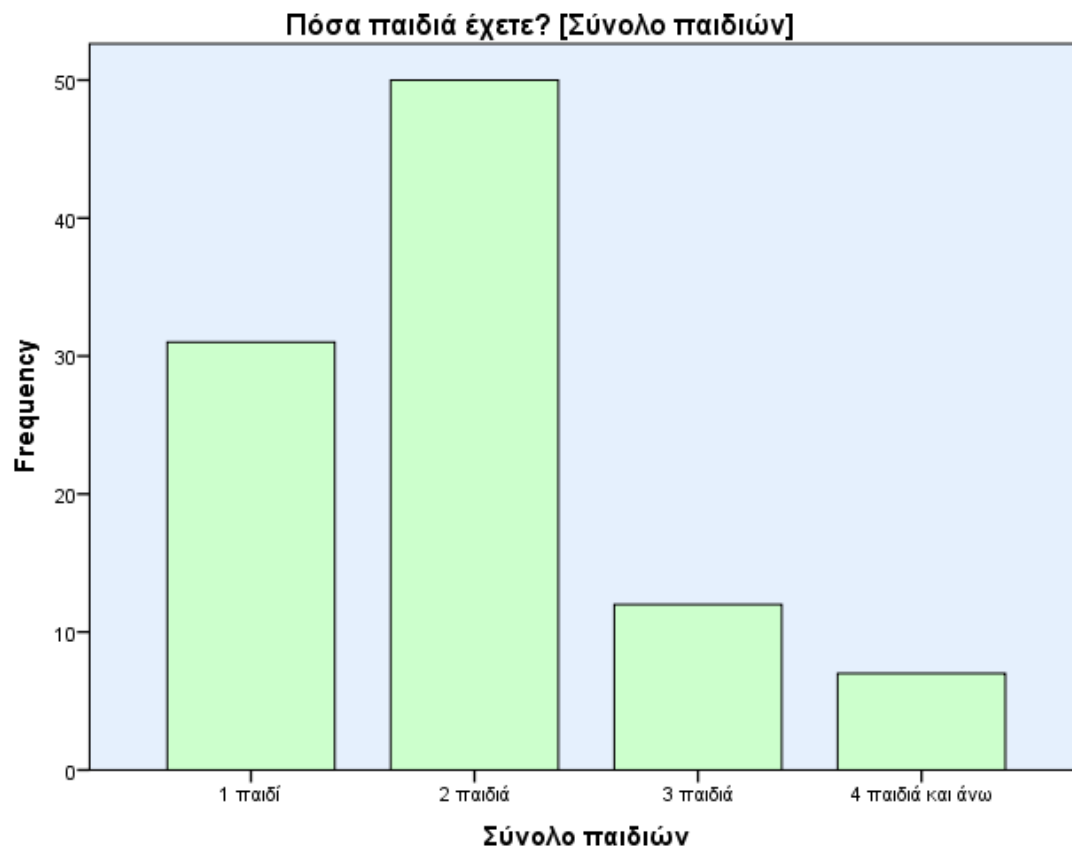

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.5: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την οικογενειακή κατάσταση

Οικογενειακή κατάσταση	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Σε γάμο/Σχέση	90	89,9
Σε διάσταση/διαζύγιο	10	9,9
Μονογονεϊκή οικογένεια	1	1.0
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Τόσο στο γράφημα όσο και στο σχετικό πίνακα, παρατηρείται ότι στην πρώτη κατηγορία οι ερωτηθέντες σε γάμο ή σχέση να αντιστοιχούν στην πλειοψηφία δηλαδή στο 89,9% ή 90 άτομα, το 9,9% (10 άτομα) αντιστοιχούν γονείς σε διάσταση ή διαζύγιο και τέλος μόνο 1 από τους ερωτηθέντες ανήκει σε μονογονεϊκή οικογένεια.

Γράφημα 4.3.6 : Σύνολο παιδιών στην οικογένειας

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.6: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το σύνολο των παιδιών στην οικογένεια

Σύνολο παιδιών	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
1 παιδί	31	30,7
2 παιδιά	51	50,5
3 παιδιά	12	11,9
4 παιδιά και άνω	7	6,9
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Και στο γράφημα και στο σχετικό πίνακα, φαίνεται ότι στην πρώτη κατηγορία βρίσκονται 31 ερωτηθέντες που έχουν 1 παιδί (30,7%), στη δεύτερη κατηγορία είναι οι περισσότεροι 50,5% (51 άτομα), που έχουν 2 παιδιά, στην επόμενη που αντιστοιχεί στο 11,9% (12 απαντήσεις) είναι όσοι έχουν 3 παιδιά και τέλος με 4 παιδιά και πάνω αντιστοιχεί το 6,9% (7 άτομα).

Στις επόμενες ερωτήσεις οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν με το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας τους σε ορισμένες προτάσεις – δηλώσεις (κλίμακα Likert), ή να τοποθετηθούν σχετικά με τις απόψεις τους.

Γράφημα 4.3.7 : Συχνότητα επίσκεψης των γονέων στο σχολείο των παιδιών τους

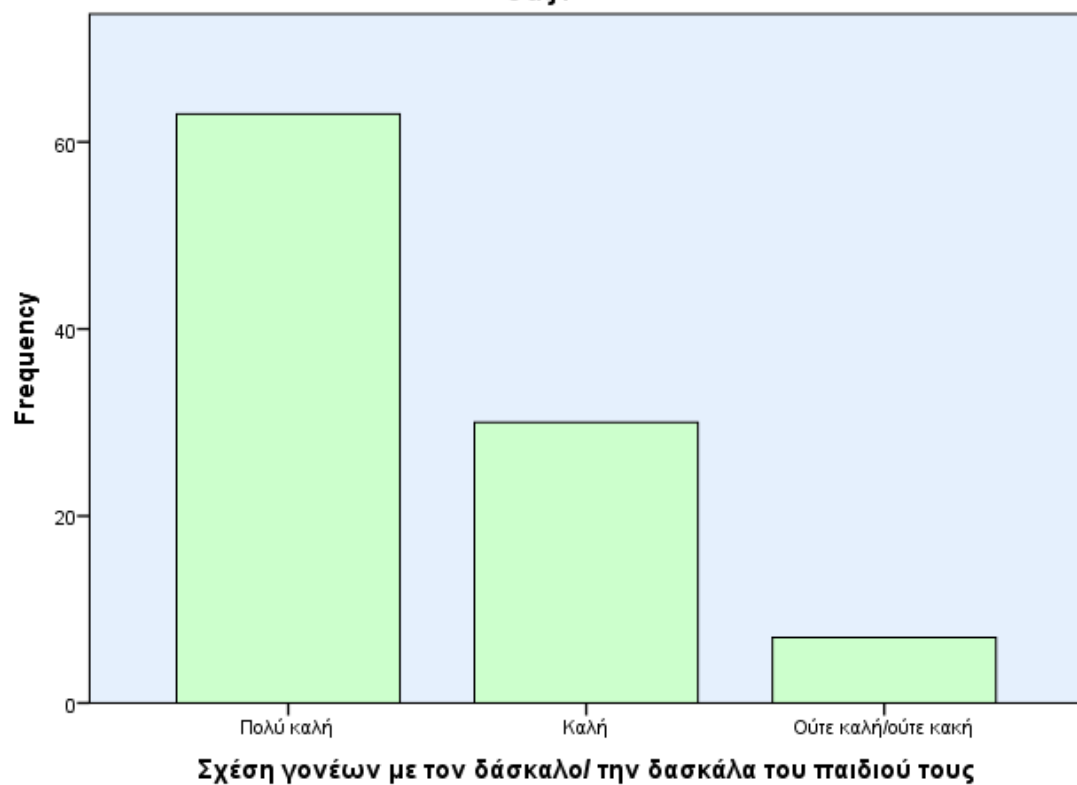
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.7: Απόλυτη και σχετική συχνότητα επίσκεψης των γονέων στο σχολείο των παιδιών τους

Συχνότητα επισκέψεων	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
1-2 φορές το χρόνο	66	65,3
1-2 φορές το μήνα	16	15,8
Αρκετές φορές	11	10,9
Ελάχιστες φορές	8	7,9
Ποτέ	0	0
Σύνολο	101	100

Σχόλια : Και στο γράφημα και στο σχετικό πίνακα, φαίνεται ότι στην πρώτη κατηγορία «1-2 φορές το χρόνο» ανήκει η πλειοψηφία των ερωτηθέντων το 65.3% (66 απαντήσεις), στην αμέσως επόμενη «1-2 φορές το μήνα» βρίσκεται το 15,8% (16 άτομα), στην επόμενη γενίκευση «αρκετές φορές» ανήκει το 10,9% (11 απαντήσεις), ενώ «ελάχιστες φορές» δηλώνει το 7,9% (8 απαντήσεις). Το «Ποτέ» δεν αντιπροσωπεύει κανέναν από τους ερωτώμενους.

Γράφημα 4.3.8 : Χαρακτηρισμός της σχέσης των γονέων με το δάσκαλο/α της τάξης.

Πώς θα χαρακτηρίζατε τη σχέση σας με τον δάσκαλο/ την δασκάλα του παιδιού σας?

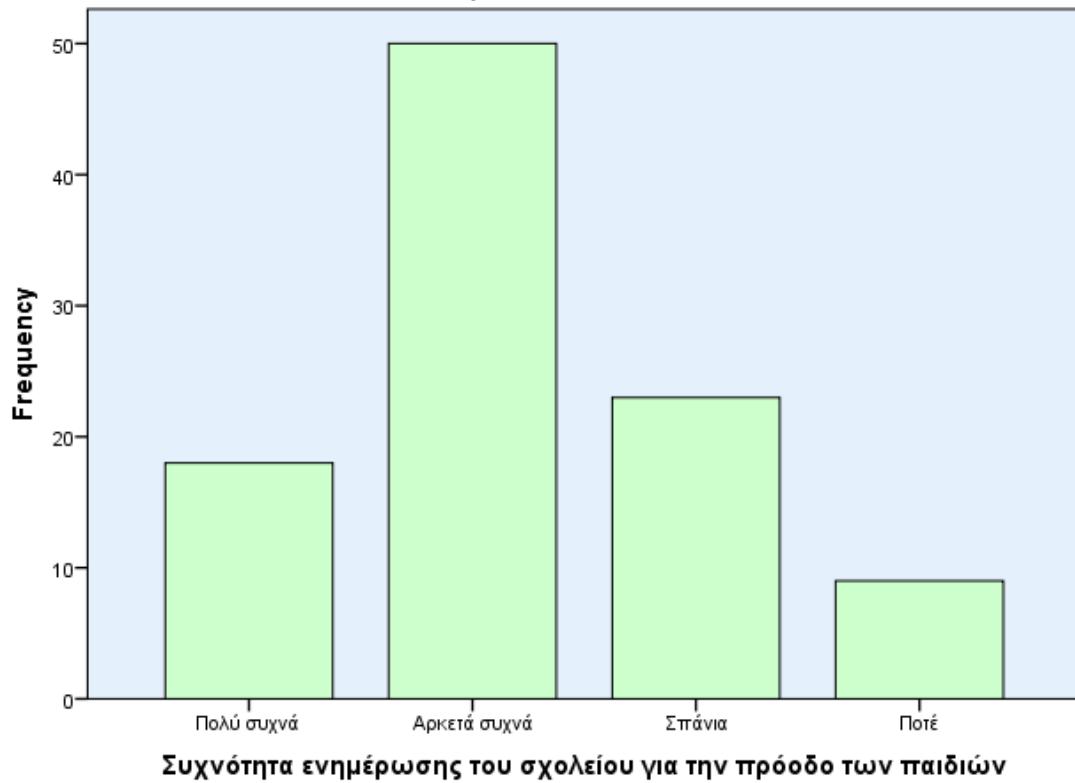
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.8: Απόλυτη και σχετική συχνότητα της σχέσης των γονέων με το δάσκαλο/δασκάλα των παιδιών τους

Σχέση γονέων με το δάσκαλο	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Πολύ καλή	64	63,3
Καλή	30	29,9
Ούτε καλή/ούτε κακή	7	6,9
Κακή	0	0
Πολύ κακή	0	0
Σύνολο	101	100

Σχόλια : Όπως φαίνεται παραπάνω στο γράφημα και στον πίνακα αναφορικά με τη σχέση των γονέων με το δάσκαλο ή τη δασκάλα το 64,3% (64 άτομα) δηλώνουν «πολύ καλή», το 29,9% (30 άτομα) υποστήριξαν «Καλή» και το 6,9% (7 άτομα) βρίσκονται σε ουδέτερη κατάσταση «Ούτε καλή/ ούτε κακή» για αυτήν τη σχέση. Κανένας από τους ερωτηθέντες δεν απάντησε «Κακή» ή «Πολύ κακή».

Γράφημα 4.3.9 : Συχνότητα ενημέρωσης του σχολείου για την πρόοδο των μαθητών

Πόσο συχνά λαμβάνεται ενημερώσεις από το σχολείο του παιδιού σας για την πρόοδό του?

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.9: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την ενημέρωση των γονέων για την πρόοδο των παιδιών από το σχολείο.

Συχνότητα ενημέρωσης	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Πολύ συχνά	18	17,8
Αρκετά συχνά	51	50,5
Σπάνια	23	22,8
Ποτέ	9	8,9
Καθημερινά	0	0
Σύνολο	101	100

Σχόλια : Από το γράφημα και τον πίνακα σχετικά με συχνότητα ενημέρωσης των γονέων από το σχολείο φαίνεται ότι το 17,8% (18 ερωτηθέντες) δηλώνουν «Πολύ συχνά», η πλειοψηφία το 50,5% (51 ερωτηθέντες) δηλώνουν «Αρκετά συχνά», ενώ σπάνια δήλωσαν οι 23 ερωτηθέντες -το 22,8%. Ποτέ υποστηρίζουν το 8,9% (9 άτομα) και «Καθημερινά» δεν απάντησε κανένας.

Γράφημα 4.3.10 : Συχνότητα βοήθειας των παιδιών στις εργασίες στο σπίτι

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.10: Απόλυτη και σχετική συχνότητα της βοήθειας γονέων με τις εργασίες στο σπίτι

Συχνότητα βοήθειας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Καθημερινά	59	58,2
Μέρα παρά μέρα	10	9,7
1-2 φορές την εβδομάδα	22	21,6
Δεν βοηθώ καθόλου	11	10,7
Δεν γνωρίζω/δεν απαντώ	0	0
Σύνολο	101	100

Σχόλια : Από τις παραπάνω απεικονίσεις σχετικά με συχνότητα βοήθειας των παιδιών από τους γονείς τους με τις εργασίες στο σπίτι φαίνεται ότι το 58,2% (59 ερωτηθ.) δηλώνουν «Καθημερινά» και αποτελούν την πλειοψηφία. «Μέρα παρά μέρα» απάντησε το 9,7% (10 άτομα), «1-2 φορές την εβδομάδα» απαντούν οι 22 ερωτηθέντες (το 21,6%) ενώ το 10,7% (11 άτομα) απάντησαν «Δεν βοηθώ καθόλου». «Δεν γνωρίζω/δεν απαντώ» δεν απάντησε κανείς.

Γράφημα 4.3.11 : Παρακολούθηση δράσης/γιορτής σχολείου

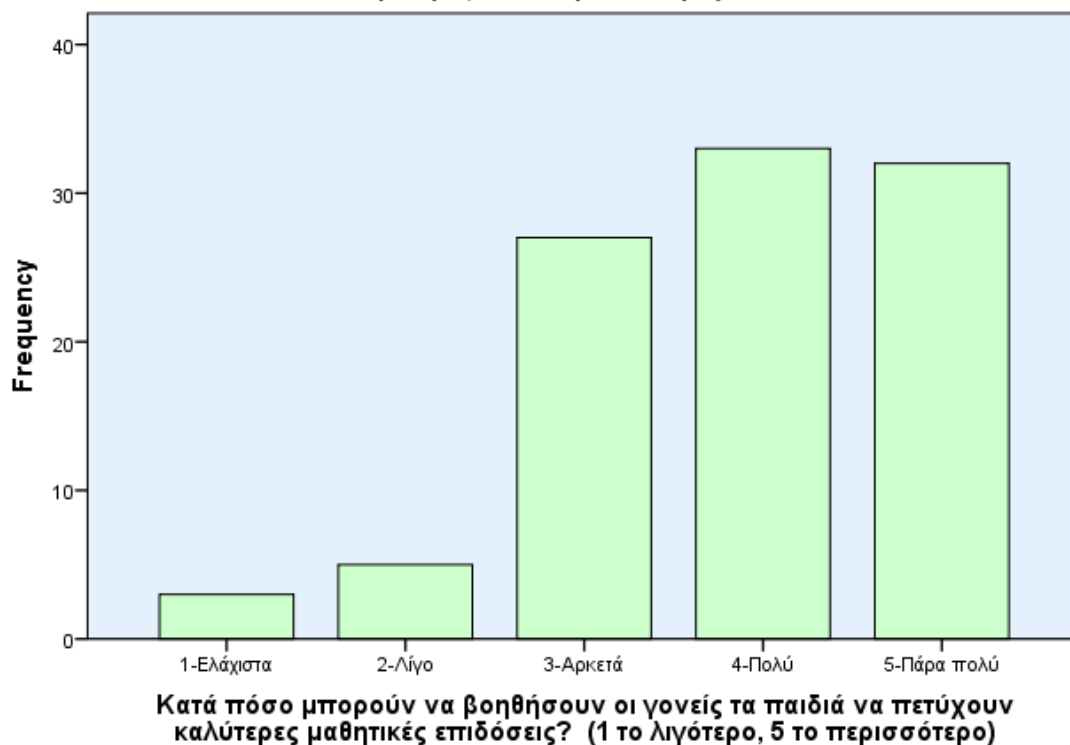
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.11: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για την παρακολούθηση δράσης/γιορτής του σχολείου

Παρακολούθηση δράσης	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Ναι	93	92,1
Όχι	8	7,9
Σύνολο	101	100

Σχόλια : Από τα παραπάνω εύκολα κάποιος μπορεί να διαπιστώσει ότι οι περισσότεροι από τους γονείς το 92,1% (93 άτομα), έχουν παρακολουθήσει από κοντά κάποια δράση ή γιορτή στο σχολείο και μόνο το 7,9% (8 άτομα) απάντησαν αρνητικά.

Γράφημα 4.3.12 : Κατά πόσο μπορούν να βοηθήσουν οι γονείς τα παιδιά να πετύχουν καλύτερες μαθητικές επιδόσεις

Σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5 απαντήστε πόσο πιστεύετε ότι μπορείτε να βοηθήσετε το παιδί σας να πετύχει καλύτερες μαθητικές επιδόσεις? (1 το λιγότερο, 5 το περισσότερο)

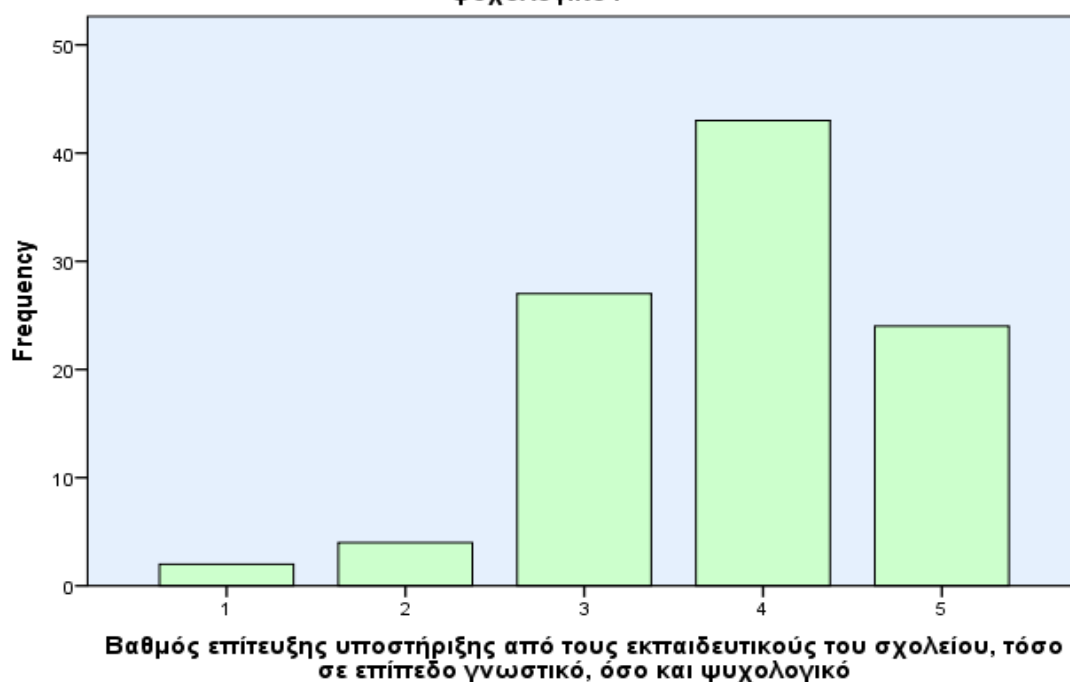
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.12: Απόλυτη και σχετική συχνότητα της άποψης γονέων για το πόσο μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους να πετύχουν καλύτερες μαθητικές επιδόσεις

Βαθμός συμφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
1- Ελάχιστα	3	3,0
2- Λίγο	5	5,0
3- Αρκετά	28	27,7
4- Πολύ	33	32,7
5- Πάρα πολύ	32	31,7
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Παρατηρώντας τα στοιχεία του γραφήματος και του πίνακα 4.3.12 φαίνεται ότι 3 γονείς (3%) θεωρούν ότι μάλλον δεν μπορούν να επηρεάσουν τις μαθητικές επιδόσεις των παιδιών τους, οι 5 από τους ερωτηθέντες (5%) θεωρούν ότι μπορούν να βοηθήσουν λίγο, οι 28 δηλαδή το 27,7% πιστεύουν ότι μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους αρκετά, ενώ το 32,7% -τα 33 άτομα- που αποτελεί και το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος, θεωρούν ότι μπορούν να βοηθήσουν πολύ και το 31,7% ή οι 32 γονείς πιστεύουν ότι έχουν την ικανότητα να βοηθήσουν «Πάρα πολύ» στη διαβάθμιση 5.

Γράφημα 4.3.13 : Βαθμός επίτευξης υποστήριξης των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, τόσο σε επίπεδο γνωστικό, όσο και ψυχολογικό -κατά την άποψη των γονέων.

Σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5 σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι οι εκπαιδευτικοί του σχολείου σας βοηθούν το παιδί, τόσο σε επίπεδο γνωστικό, όσο και ψυχολογικό?

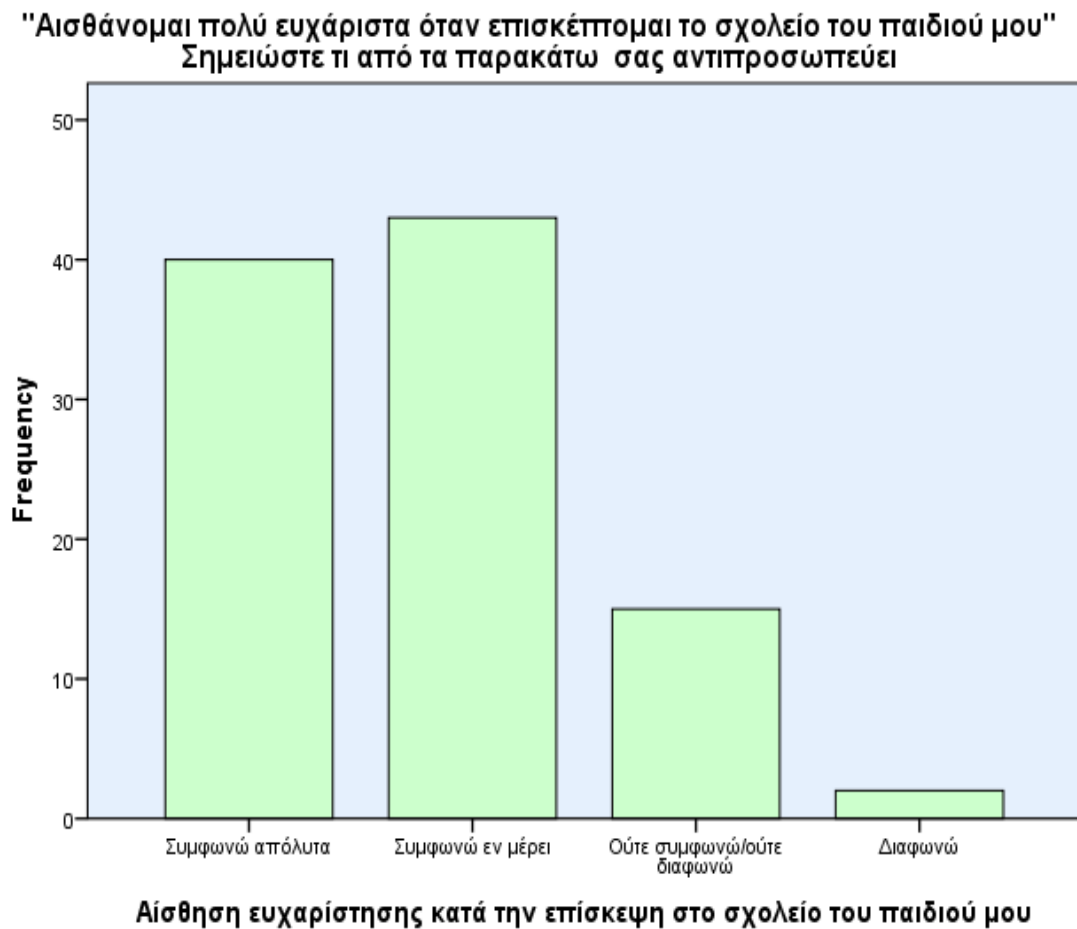
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.13: Απόλυτη και σχετική συχνότητα της άποψης γονέων για το πόσο υποστηρίζουν οι εκπαιδευτικοί του σχολείου, τόσο σε επίπεδο γνωστικό, όσο και ψυχολογικό

Βαθμός επίτευξης	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
1- Ελάχιστα	2	2,0
2- Λίγο	4	4,0
3- Αρκετά	27	26,7
4- Πολύ	44	43,6
5- Πάρα πολύ	24	23,8
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Από τον πίνακα και το γράφημα παραπάνω φαίνεται ότι οι περισσότεροι γονείς το 43,6% (44 απαντήσεις) πιστεύουν ότι οι εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν τους

μαθητές τόσο σε επίπεδο γνωστικό, όσο και ψυχολογικό σε υψηλό βαθμό -4 στην κλίμακα. Στην επόμενη διαβάθμιση -5 (πάρα πολύ)- βρίσκεται το 23,8% δηλαδή οι 24 ερωτηθέντες, ενώ στο -3 (αρκετά) αντιστοιχεί το 26,7% (27 άτομα) που πιστεύει ότι οι εκπαιδευτικοί παρέχουν αρκετή υποστήριξη, οι 4 ερωτηθέντες (4%) έχουν τοποθετηθεί στη 2^η διαβάθμιση «λίγο» και τέλος οι 2 μόνο γονείς (2%) απάντησαν σχεδόν αρνητικά -1- «ελάχιστα».

Γράφημα 4.3.14 : Βαθμός ευχαρίστησης κατά την επίσκεψη στο σχολείο του παιδιού μου

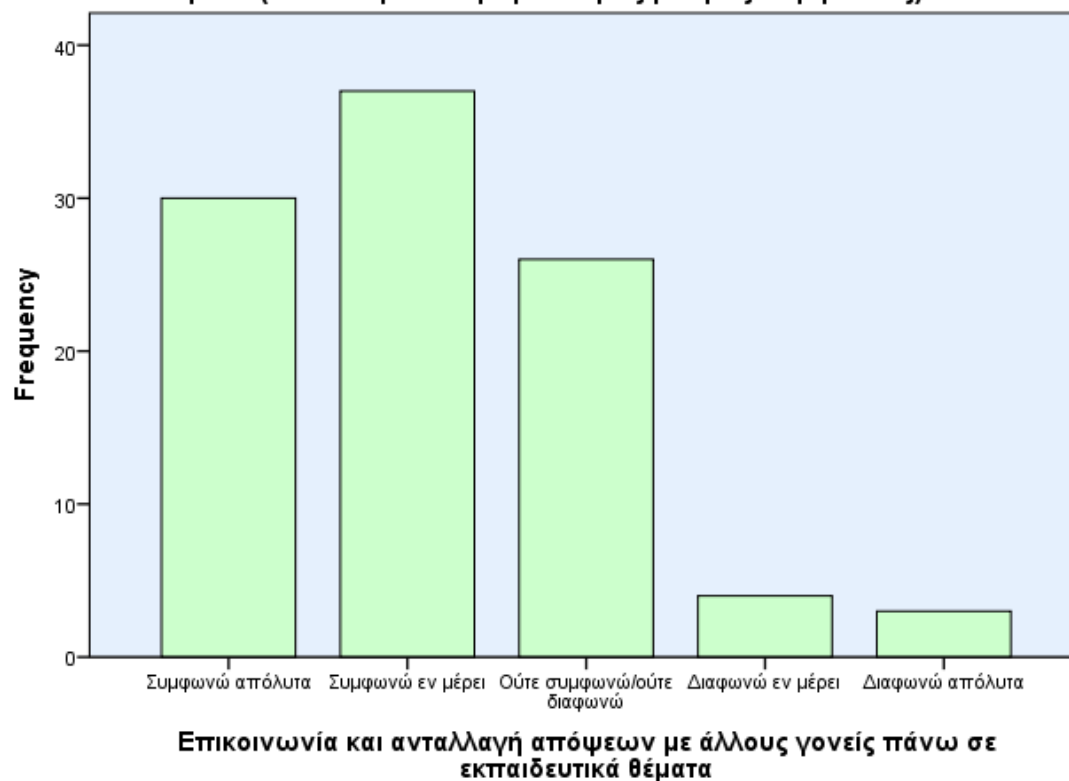
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.14: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του βαθμού ευχαρίστησης κατά την επίσκεψη στο σχολείο του παιδιού μου

Βαθμός συμφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Συμφωνώ απόλυτα	41	40,6
Συμφωνώ εν μέρει	43	42,6
Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ	15	14,9
Διαφωνώ	2	2,0
Διαφωνώ εν μέρει	0	0,0
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Σε μία ακόμη απεικόνιση γραφήματος και πίνακα 4.3.14 φαίνεται ότι η πλειοψηφία των γονέων δηλαδή το 42,6% (43 απαντήσεις) στην ερώτηση σχετικά με το πόσο ευχάριστα αισθάνονται κατά τη διάρκεια επίσκεψής τους στο σχολείο «Συμφωνούν εν μέρει», οι 41 ερωτηθέντες 40,6% «Συμφωνούν απόλυτα», οι 15 ερωτηθέντες (14,9%) διατηρούν ουδέτερη θέση «Ούτε συμφωνώ/ούτε διαφωνώ», ενώ μόνο οι 2 δηλαδή το 2% «Διαφωνούν». «Διαφωνώ εν μέρει» δεν έχει καμία απάντηση.

**Γράφημα 4.3.15 : Βαθμός συμφωνίας σχετικά με τη θέση :
«Επικοινωνώ και ανταλλάσσω απόψεις με άλλους γονείς πάνω σε
εκπαιδευτικά θέματα.**

**Επικοινωνώ και ανταλλάσσω απόψεις με άλλους γονείς πάνω σε εκπαιδευτικά
θέματα (από 1-5 με το 1 μεγαλύτερος βαθμός συμφωνίας)**

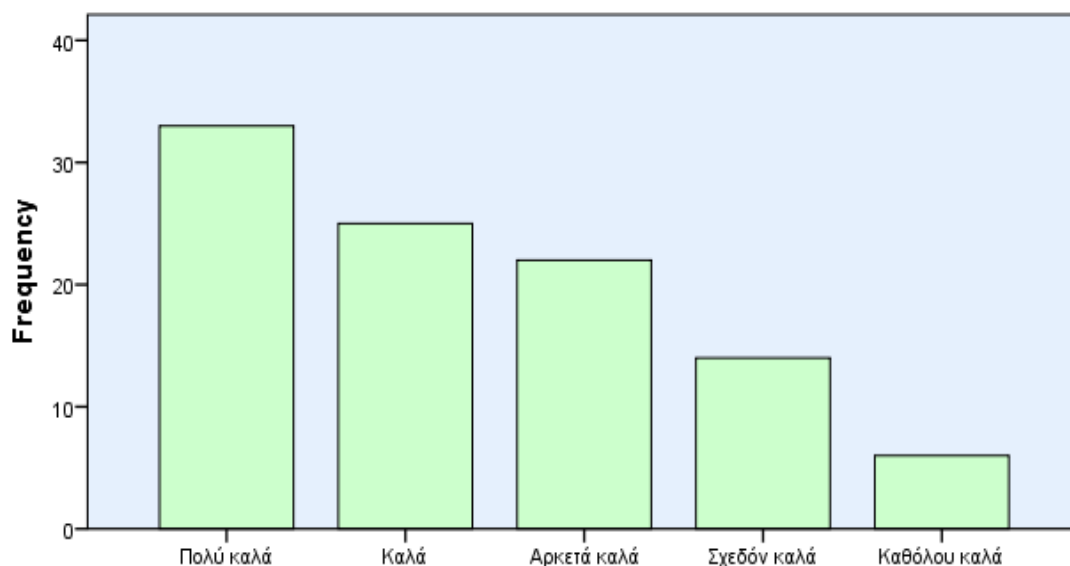
**ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.15: Απόλυτη και σχετική συχνότητα του βαθμού
συμφωνίας σχετικά με την επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων
πάνω σε εκπαιδευτικά θέματα.**

Βαθμός συμφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Συμφωνώ απόλυτα	30	29,7
Συμφωνώ εν μέρει	38	37,6
Ούτε συμφωνώ / ούτε διαφωνώ	26	25,7
Διαφωνώ εν μέρει	4	4,0
Διαφωνώ απόλυτα	3	3,0
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Τόσο στον παραπάνω πίνακα, όσο και στο γράφημα φαίνεται ότι το 28,7% ή 30 ερωτηθέντες «Συμφωνούν απόλυτα» με τη θέση «Επικοινωνώ και ανταλλάσσω απόψεις με άλλους γονείς σχετικά με εκπαιδευτικά θέματα», το 37.6% ή 38 άτομα «Συμφωνούν απόλυτα», οι 26 ερωτηθέντες ή 25,7% «Ούτε συμφωνούν/ούτε διαφωνούν», οι 4 ή 4% «Διαφωνούν εν μέρει» και 3% (3 άτομα) «Διαφωνούν απόλυτα»

Γράφημα 4.3.16 Νόμιμα δικαιώματα και υποχρεώσεις των γονέων σε σχέση με το σχολείο [ποιες πληροφορίες και πότε πρέπει να ζητηθούν, αιτήσεις και βεβαιώσεις, δικαιολογητικά απουσιών και άλλα επίσημα έγγραφα που οφείλουν να προσκομίσουν ή να ζητήσουν από τη διεύθυνση του σχολείου κλπ . Πόσο καλά τα γνωρίζουν οι γονείς

Πόσο καλά γνωρίζετε τα νόμιμα δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχετε σαν γονέας σε σχέση με το σχολείο [ποιες πληροφορίες και πότε πρέπει να ζητήσετε, αιτήσεις και βεβαιώσεις που δικαιούστε, δικαιολογητικά απουσιών και άλλα επίσημα έγγραφα που οφείλετε να προσκομίσετε στη διεύθυνση του σχολείου κλπ

Πόσο καλά γνωρίζετε τα νόμιμα δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχετε σαν γονέας σε σχέση με το σχολείο [ποιες πληροφορίες και πότε πρέπει να ζητήσετε, αιτήσεις και βεβαιώσεις που δικαιούστε, δικαιολογητικά απουσιών και άλλα επίσημα έγγραφα που οφείλετε να προσκομίσετε στη διεύθυνση του σχολείου κλπ

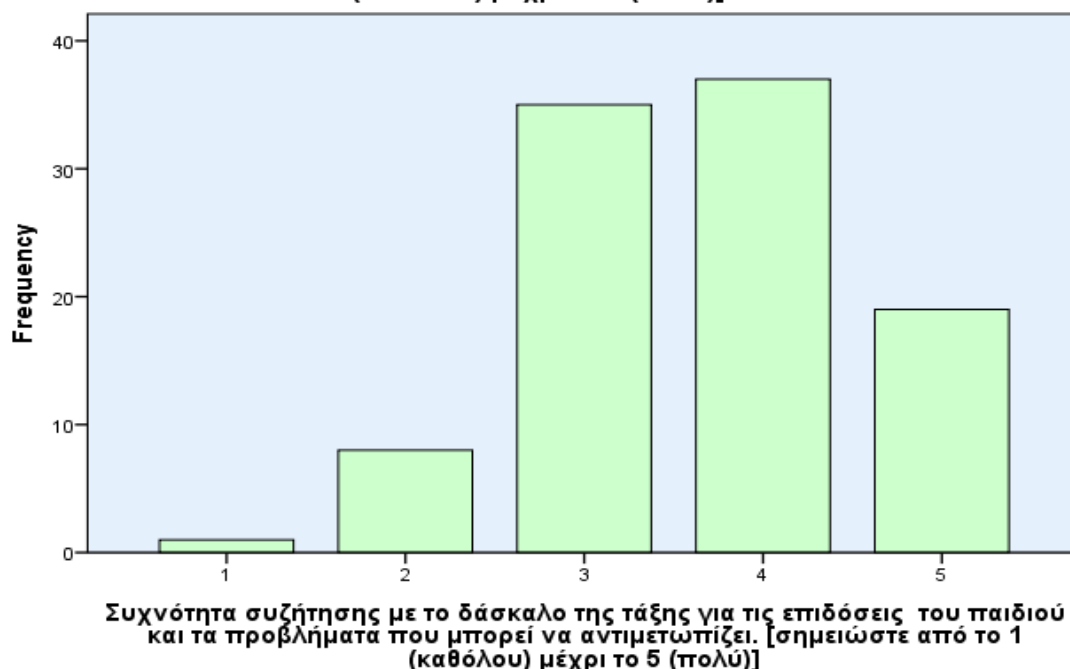
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.16: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το πόσο καλά γνωρίζουν οι γονείς τα νόμιμα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με το σχολείο.

Βαθμός συμφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Πολύ καλά	33	32,7
Καλά	26	25,7
Αρκετά καλά	21	20,8
Λίγο	15	14,9
Καθόλου	6	5,9
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Από τον πίνακα και το γράφημα παραπάνω φαίνεται ότι οι περισσότεροι γονείς το 32,7% (33 απαντήσεις) θεωρούν ότι γνωρίζουν «Πολύ καλά» τόσο τα δικαιώματα, όσο και τις υποχρεώσεις τους βάσει νόμου. Οι 26 γονείς (25,7%) τα γνωρίζουν «Καλά», οι 21 δηλαδή 20,8% έχουν «Αρκετά καλή» γνώση, ενώ «Λίγα» γνωρίζουν οι 15 το 14,9% και «Καθόλου» οι 6 ή το 5,9%.

Γράφημα 4.3.17: Συχνότητα συζήτησης με το δάσκαλο της τάξης για τις επιδόσεις του παιδιού και τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει

Πόσο συχνά συζητάτε με το δάσκαλο της τάξης σας για τις επιδόσεις του παιδιού σας και τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει. [σημειώστε από το 1 (καθόλου) μέχρι το 5 (πολύ)]

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.17: Απόλυτη και σχετική συχνότητα συζήτησης με το δάσκαλο της τάξης για τις επιδόσεις του παιδιού και τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει

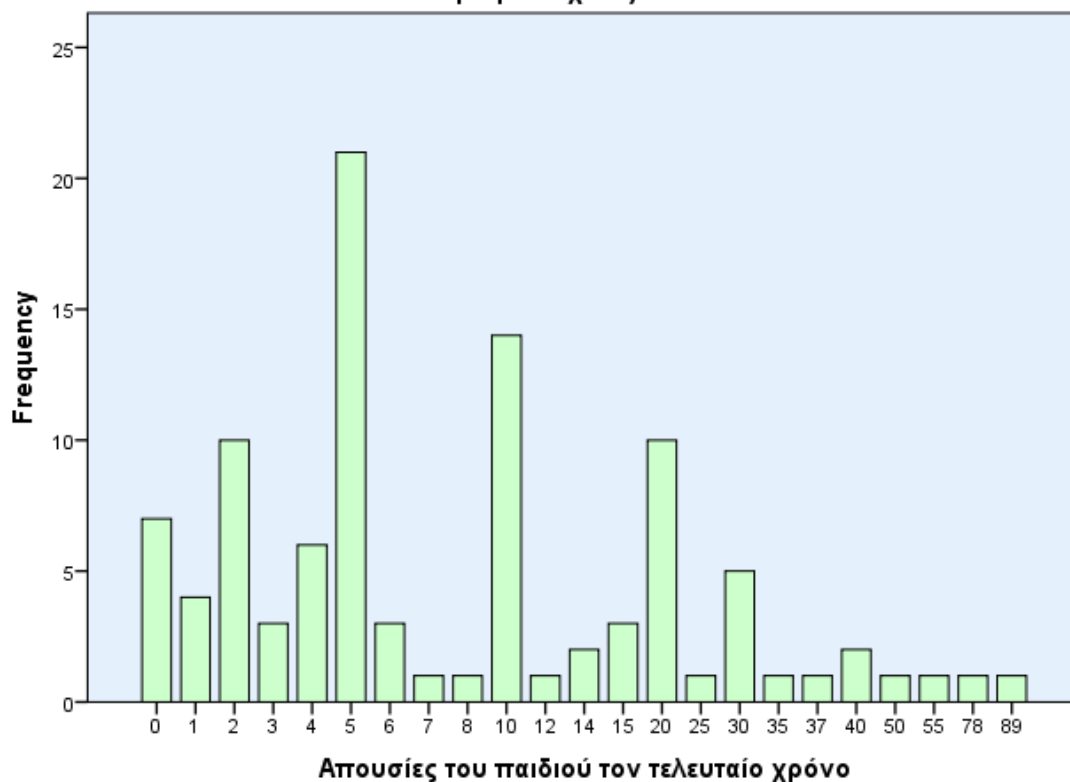
Βαθμός συμφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
1- Καθόλου	1	1%
2- Λίγο	8	7,9
3- Μέτρια	36	35,6
4- Αρκετά	37	36,6
5- Πολύ συχνά	19	18,8
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Από τις παρατηρήσεις του γραφήματος και του πίνακα 4.3.17 φαίνεται ότι οι 19 ερωτηθέντες, το 18,8% συζητούν «Πολύ συχνά» τις επιδόσεις και τα προβλήματα

των παιδιών τους με τους δασκάλους, οι 37 δηλαδή το 36,6% που αποτελούν και την πλειοψηφία συζητούν «Αρκετά» και πολύ κοντά με το 35,6% (36 απαντήσεις) βρίσκεται η κατηγορία που δηλώνει «Μέτρια». «Λίγο» συζητούν οι 8 ερωτηθέντες (7,9%) και τέλος 1 (1%) δεν συζητά «Καθόλου».

Γράφημα 4.3.18: Απουσίες του παιδιού τον τελευταίο χρόνο

Πόσες περίπου απουσίες έκανε το παιδί σας τον τελευταίο χρόνο? (γράψτε μόνο αριθμό π.χ. 14)

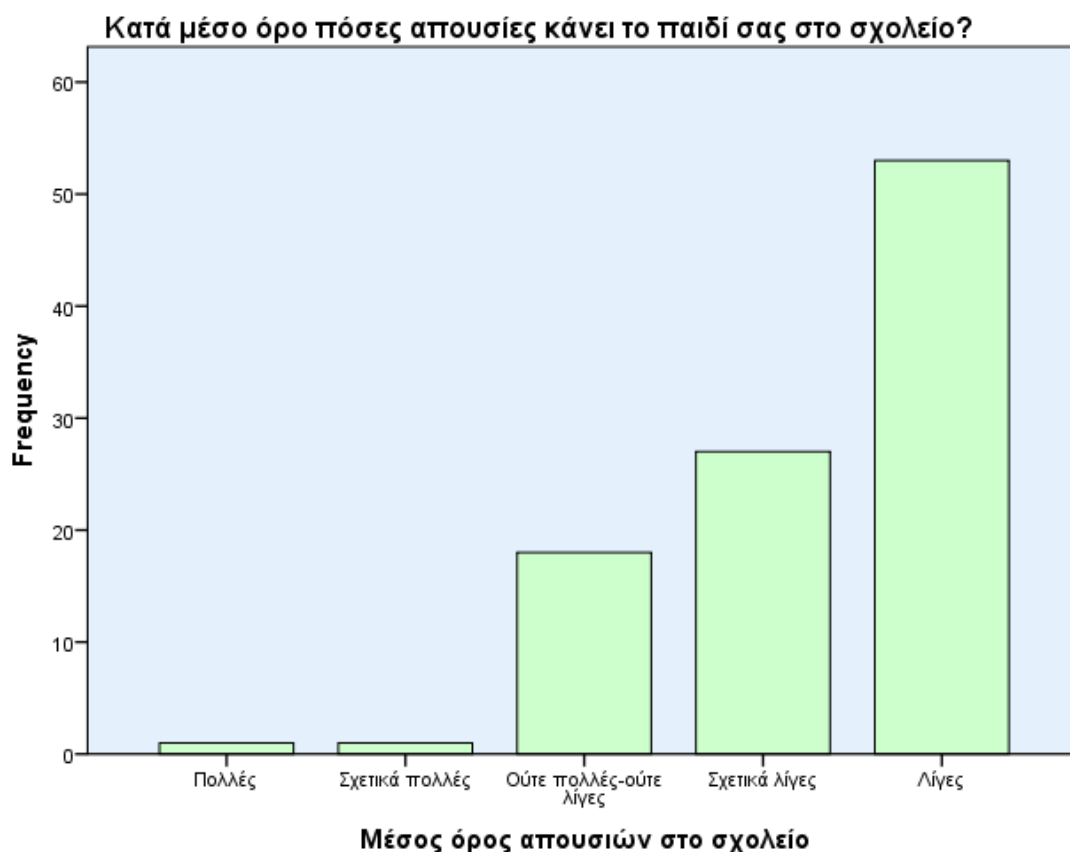

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.18: Απόλυτη και σχετική συχνότητα των απουσιών

Απουσίες	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Από 0 έως 10	67	66,4
Από 11 έως 20	17	16,9
Από 21 έως 30	7	6,9
Από 31 έως 40	3	2,9
Από 41 και πάνω	7	6,9
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Σε ότι αφορά τις απουσίες στο σχολείο και φαίνεται από το γράφημα και τον πίνακα 4.3.18 η πλειονοψηφία των ερωτηθέντων το 66,7% (67 απαντήσεις), δηλώνει από «0-10 απουσίες», το 16,9% (17 απαντήσεις) δηλώνει «από 11 έως 20», το 6,9% (7 απαντήσεις) λένε «21 έως 30», ενώ το 2,9% ή 3 από τους γονείς δηλώνουν «31 έως 40» και το 6,9% ή 7 απαντήσεις δήλωσαν «από 41 και άνω».

Γράφημα 4.3.19: Μέσος όρος απουσιών

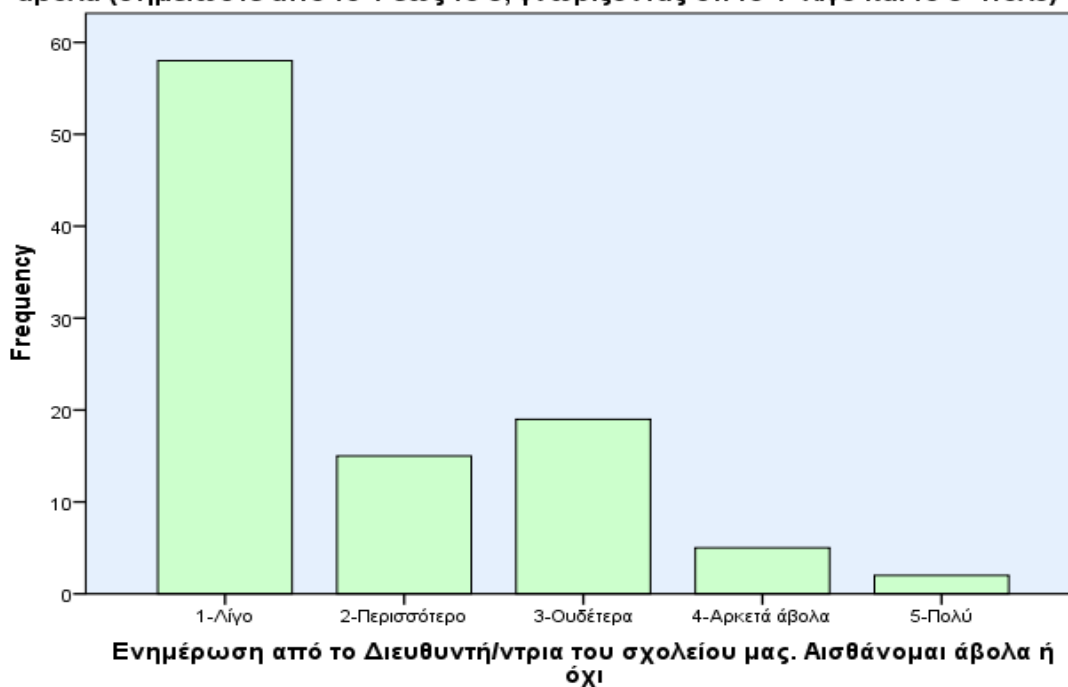
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.19: Απόλυτη και σχετική συχνότητα μέσου όρου απουσιών

Απουσίες	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Πολλές	1	1,0
Σχετικά πολλές	1	1,0
Ούτε λίγες-ούτε πολλές	18	17,8
Σχετικά λίγες	28	27,7
Πολύ λίγες	53	52,5
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Σε ότι παραπάνω απεικονίσεις γράφημα και πίνακα φαίνεται ότι παραπάνω από τους μισούς γονείς (53 ή 52,5%) έχουν απαντήσει «Πολύ λίγες» απουσίες, αμέσως μετά οι 28 ή 27,7% έχουν απαντήσει «Σχετικά λίγες», οι 18 ή 17,8% δήλωσαν «Ούτε λίγες-ούτε πολλές» και μόλις δύο (2) μοιράστηκαν τις απαντήσεις «Πολλές» και «Σχετικά πολλές».

Γράφημα 4.3.20: Πόσο άβολα αισθάνομαι όταν ενημερώνομαι από το διευθυντή/ντρια του σχολείου.

Το να μιλάω με το Διευθυντή/ντρια του σχολείου μας με κάνει να αισθάνομαι άβολα (σημειώστε από το 1 έως το 5, γνωρίζοντας ότι το 1=λίγο και το 5=πολύ)

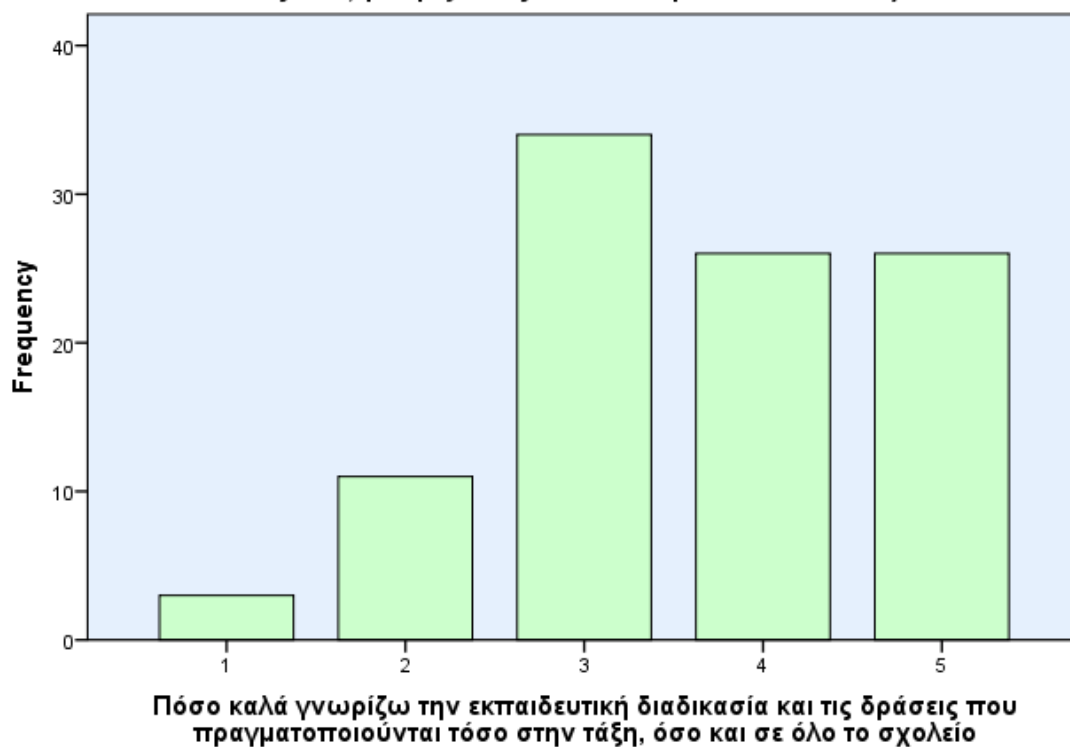
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.20: : Απόλυτη και σχετική συχνότητα σχετικά με το πόσο άβολα αισθάνομαι όταν μιλώ με το διευθυντή/ντρια του σχολείου

Βαθμός συμφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
1- Λίγο	59	58,4
2- Περισσότερο από λίγο	16	15,9
3- Ουδέτερα	19	18,8
4- Αρκετά	5	4,9
5- Πολύ	2	2,0
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Στην τοποθέτηση σχετικά με το πόσο άβολα αισθάνομαι όταν ενημερώνομαι από τον διευθυντή/ντρια του σχολείου, όπως φαίνεται από τα παραπάνω η πλειοψηφία το 58,4% (59 ερωτηθέντες) λένε «Λίγο-1», οι 16 (το 15,9%) είπαν «Περισσότερο-2», στην 3^η διαβάθμιση «Ουδέτερα» βρίσκονται οι 19 ερωτηθέντες (18,8%), «Αρκετά – 4» απάντησαν 5 (4,9%) και τέλος «Πολύ -5» απάντησαν οι 2 (2%).

Γράφημα 4.3.21: Πόσο καλά γνωρίζω την εκπαιδευτική διαδικασία και τις δράσεις που πραγματοποιούνται στην τάξη και γενικότερα στο σχολείο

Γνωρίζω αρκετά καλά την εκπαιδευτική διαδικασία και τις δράσεις που πραγματοποιούνται τόσο στην τάξη, όσο και σε όλο το σχολείο (σημειώστε από το 1 έως το 5, γνωρίζοντας ότι το 1=λίγο και το 5=πολύ)

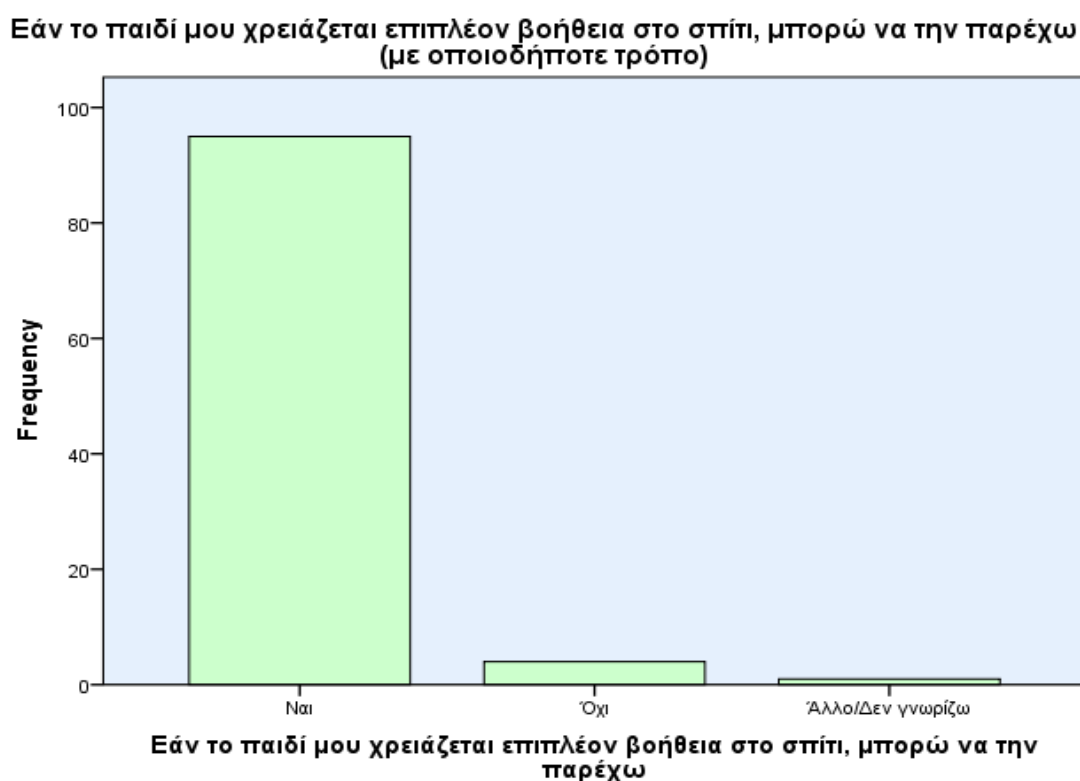

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.21: : Απόλυτη και σχετική συχνότητα σχετικά με το πόσο καλά γνωρίζω την εκπαιδευτική διαδικασία και τις δράσεις του σχολείου

Βαθμός συμφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
1- Λίγο	3	3,0
2- Περισσότερο από λίγο	11	10,9
3- Ουδέτερα	34	33,7
4- Αρκετά	27	26,7
5- Πολύ	26	25,7
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Είναι αξιοσημείωτο αυτό που παρατηρείται από το γράφημα και τον πίνακα 4.3.21 και δείχνει ότι η πλειοψηφία των γονέων το 33,7% (34 απαντήσεις) δεν είναι σίγουροι ότι γνωρίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία και τις δράσεις των σχολείων, οι 3 ή 3% γνωρίζουν πολύ λίγο και οι 11 ή 10,9% έχουν λίγη περισσότερη γνώση. «Αρκετά» στο – 4 - δηλώνουν οι 27 ή 26,7% και «Πολύ» στο -5- πιστεύουν ότι γνωρίζουν οι 26 ή 25,7%.

Γράφημα 4.3.22: Πόσο μπορώ να προσφέρω βοήθεια στο παιδί μου με εργασίες στο σπίτι

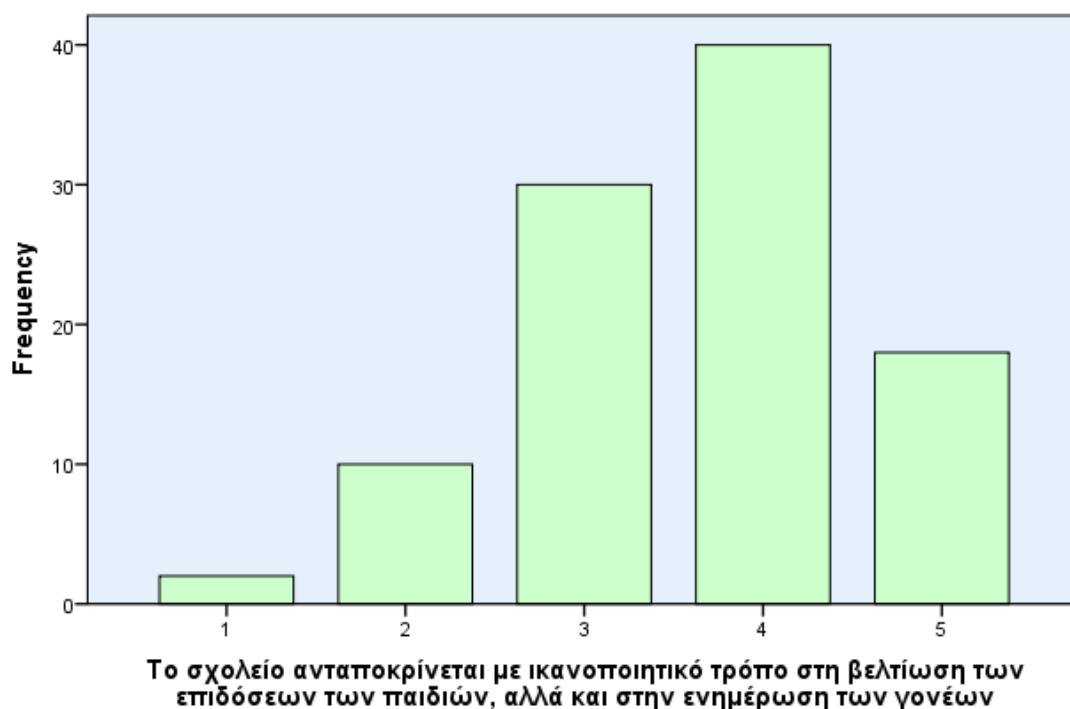
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.22: Απόλυτη και σχετική συχνότητα για το κατά πόσο μπορώ να παρέχω βοήθεια σπίτι στις εργασίες του παιδιού μου

Βαθμός συμφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Ναι	96	95,1
Όχι	4	3,9
Άλλο/Δεν γνωρίζω	1	1,0
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Είναι ξεκάθαρο από τα παραπάνω γράφημα και πίνακα ότι οι γονείς είναι διατεθειμένοι και τελικά καταφέρνουν να παρέχουν στα παιδιά τους οποιασδήποτε μορφής βοήθεια χρειάζονται. Αυτό «Ναι» δηλώνει τουλάχιστον το 95,1% (96 άτομα), ενώ μόνο 4 ή 3,9% δηλώνουν «Όχι». Ένας από τους ερωτηθέντες (1%) δηλώνει κάτι «Άλλο» ή δεν γνωρίζει...

Γράφημα 4.3.23: Πόσο ανταποκρίνεται το σχολείο στη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών, αλλά και στην ενημέρωση στων γονέων

Σε γενικές γραμμές νομίζω ότι το σχολείο ανταποκρίνεται με ικανοποιητικό τρόπο τόσο στη βελτίωση των επιδόσεων του παιδιού μου, όσο και στην ενημέρωση των γονέων (απαντήστε από το 1 έως το 5, όπου 1=λιγότερο και 5=περισσότερο)

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.23: : Απόλυτη και σχετική συχνότητα σχετικά με το πόσο ανταποκρίνεται το σχολείο στη βελτίωση των επιδόσεων των παιδιών, αλλά και στην ενημέρωση των γονέων

Βαθμός συμφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
1 Λίγο	2	2,0
2 Περισσότερο από λίγο	10	9,9
3 Ούτε λίγο/ούτε πολύ	30	29,7
4 Αρκετά	41	40,6
5 Απόλυτα	18	17,8
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Τόσο στο γράφημα, όσο και στον πίνακα φαίνεται ότι υπάρχει ικανοποίηση σε γενικές γραμμές από τους γονείς σε σχέση με τις δυνατότητες που προσφέρει στους μαθητές για βελτίωση, αλλά και στους ίδιους με ενημερώσεις. Συγκεκριμένα η πλειοψηφία το 40,6% (41 άτομα) θεωρεί ότι συμφωνεί «Αρκετά» - επίπεδο 4-, οι 18 (17,8%) συμφωνούν «Απόλυτα»- βαθμός 5- και οι 30 (29,7%) βρίσκονται σε βαθμό συμφωνίας -3- «Ούτε λίγο/ούτε πολύ». Στο βαθμό συμφωνίας -2- απάντησαν οι 10 ερωτηθέντες ή 9,9% και τέλος το 2% (2 απαντήσεις) δήλωσαν 1 «Λίγο».

**Γράφημα 4.3.24: Προτάσεις βελτίωσης επικοινωνίας του σχολείου.
Υπάρχουν ή όχι**

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3.24: : Απόλυτη και σχετική συχνότητα σχετικά με το πόσο θα μπορούσαν να συμβάλλουν με προτάσεις βελτίωσης επικοινωνίας από το σχολείο, οι γονείς.

Βαθμός συμφωνίας	Απόλυτη Τιμή	Σχετική Τιμή
Ναι	70	69,3
Όχι	31	30,7
Σύνολο	101	100

Σχόλια: Και στο γράφημα και στον πίνακα φαίνεται καθαρά ότι οι περισσότεροι γονείς θα είχαν προτάσεις με τις οποίες ενδεχομένως να μπορούσαν να βελτιώσουν την επικοινωνία μεταξύ σχολείου και οικογένειας, ώστε να είναι περισσότερο ικανοποιημένοι. Αυτό ισχυρίζονται οι 70 ερωτηθέντες ή το 69,3% του δείγματος, ενώ οι 31 ή 30,7% δηλώνουν πως δεν έχουν να προτείνουν κάτι.

4.4. Συμπεράσματα – συζήτηση

Συνοψίζοντας από όλα όσα αποτυπώνονται παραπάνω και όλα όσα έχουν παρατηρηθεί λόγω προσωπικών εμπειριών, μπορούν να διεξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα όπως ότι:

- ✓ Η ενεργή συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή και η αποτελεσματική επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς συνδέεται θετικά με την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών. Γενικά όταν οι γονείς είναι εμπλεκόμενοι τα παιδιά τους τείνουν να αποδίδουν καλύτερα.
- ✓ Η συναισθηματική υποστήριξη και ενθάρρυνση από την οικογένεια δημιουργεί ασφαλέστερο περιβάλλον για τα παιδιά, ενισχύοντας την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθησή τους και κατ'επέκταση συμβάλλουν στη σχολική επίδοση.
- ✓ Η τακτική και στοχευμένη επικοινωνία σχολείου – οικογένειας, επιτρέπει την ανίχνευση και αντιμετώπιση προβλημάτων και δυσκολιών που μπορεί να προκύπτουν, προλαμβάνοντας έτσι πιθανή επιδείνωση των επιδόσεων.

Πιο συγκεκριμένα, από τη σκοπιά των εκπαιδευτικών φαίνεται ότι:

- Οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν και επιδιώκουν την συνεργασία με τους γονείς αναφέρουν βελτίωση των σχολικών επιδόσεων. Η συνεργασία αυτή μπορεί να είναι αποτέλεσμα συναντήσεων στο σχολείο, τηλεφωνικής επικοινωνίας, ενημέρωσης μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας ή αναρτήσεων στην ιστοσελίδα, παρακολούθησης δράσεων και εκδηλώσεων και συνεργασίας με τη διεύθυνση του σχολείου.
- Οι εκπαιδευτικοί που παρέχουν υποστήριξη και καθοδήγηση στους γονείς με συμβουλές για το πως μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους με τη μελέτη στο σπίτι, με τις εργασίες τους και στο πως να αναπτύξουν καλές συνήθειες, όταν εκείνοι είναι δεκτικοί, διαπιστώνουν θετικές αντιδράσεις στη συμπεριφορά και τις επιδόσεις των παιδιών.
- Όσοι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν και σέβονται τις διαφορές και τις ιδιαιτερότητες της κάθε οικογένειας, όπως πολιτισμικές διαφορές, κοινωνικο-οικονομικές διαφορές των οικογενειών, έλλειψη χρόνου και πόρων, διαφορετικές στάσεις και προσδοκίες, είναι πιθανό να ενισχύσουν τα πλαίσια της συνεργασίας και να συμβάλλουν σε ένα θετικό μαθησιακό περιβάλλον.

Η κατανόηση των διαφορών αυτών άλλωστε και η προσαρμογή των εκπαιδευτικών προσεγγίσεων στις ανάγκες των μαθητών μπορεί να αποτελέσει λύση στην εύρεση κοινού εδάφους και δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης.

Από την πλευρά των γονέων υπάρχει μία μικρή μερίδα που δεν θεωρεί ότι υπάρχει συνάφεια της συνεργασίας σχολείου – οικογένειας και ακαδημαϊκών επιδόσεων, ωστόσο η συντριπτική πλειοψηφία συμφωνεί. Αναλυτικότερα :

- Όσοι συμμετέχουν ενεργά στα δρώμενα του σχολείου όπως παρακολούθηση εκδηλώσεων και ενημερωτικών ημερίδων, συμμετοχή σε συλλόγους γονέων και κηδεμόνων και παράλληλα διατηρεί συχνή επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς, «βλέπουν» θετικές επιδράσεις στις σχολικές επιδόσεις των παιδιών τους. Παράλληλα διατηρώντας «ανοιχτή γραμμή» επικοινωνίας με τους εκπαιδευτικούς, έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν την πρόοδό τους και να αντιμετωπίζουν έγκαιρα τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν, ενώ φροντίζουν για τη παροχή ενός υποστηρικτικού και ενθαρρυντικού περιβάλλοντος στο σπίτι για τη μελέτη και τις εργασίες τους.
- Οι γονείς που αισθάνονται ότι το σχολείο είναι ένας ασφαλής και υποστηρικτικός χώρος για τα παιδιά τους, εισπράττουν την αποδοχή και αναπτύσσουν δεσμούς αμοιβαίας εμπιστοσύνης, τείνουν να είναι πιο συνεργάσιμοι και εμπλεκόμενοι και κατά συνέπεια διακρίνουν βελτίωση των ακαδημαϊκών τους επιδόσεων.

Γενικότερα η καλή συνεργασία και η αμοιβαία υποστήριξη μεταξύ σχολείου και οικογένειας αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για την ακαδημαϊκή επιτυχία των μαθητών. Η δημιουργία εξάλλου ενός δικτύου υποστήριξης που περιλαμβάνει τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τους γονείς – κηδεμόνες μπορεί να ενισχύσει σημαντικά τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες και την ανάπτυξη των παιδιών.

4.5. Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες

Για να βελτιωθεί η κατανόηση του θέματος και να αναπτυχθούν αποτελεσματικότερες στρατηγικές είναι σκόπιμο για τους μελλοντικούς ερευνητές να εστιάσουν σε θέματα όπως :

Ο ρόλος της ψηφιακής επικοινωνίας ο οποίος μπορεί να συντελέσει σημαντικά στη βελτίωση των σχέσεων σχολείου – οικογένειας, εφόσον με την αυξανόμενη χρήση της τεχνολογίας και των ψηφιακών εργαλείων (πλατφόρμες ηλεκτρονικής μάθησης, εφαρμογές επικοινωνίας και ενημέρωσης) μπορεί να ενισχυθεί αυτή η συνεργασία και να μελετηθεί διεξοδικά.

Οι Διαχρονικές μελέτες, που μελετούν τις σχέσεις μεταξύ σχολείου και οικογένειας και τις επιδόσεις αυτών των μαθητών σε βάθος χρόνου αποτελούν πηγές άντλησης χρήσιμων πληροφοριών για τις μακροπρόθεσμες επιδράσεις της συνεργασίας και βοηθούν στη διεξαγωγή νέων συμπερασμάτων.

Οι Προσωπικές αφηγήσεις – και Ποιοτικές μελέτες από εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές μπορούν να αποκαλύψουν τις προσωπικές εμπειρίες και τις απόψεις ή αντιλήψεις όλων των εμπλεκομένων, προσφέροντας βαθύτερη κατανόηση των δυναμικών που επηρεάζουν τις σχέσεις σχολείου και οικογένειας.

Τέλος **οι Συγκριτικές μελέτες** μεταξύ διαφορετικών εκπαιδευτικών συστημάτων και χωρών μπορούν να αποκαλύψουν πως οι διαφορετικές εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές επηρεάζουν τις σχέσεις των εμπλεκομένων σε συνάφεια με τις σχολικές επιδόσεις, παρέχοντας πολύτιμες πληροφορίες για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών πρακτικών.

Η συνέχιση της έρευνας σε αυτούς τους τομείς μπορεί να συμβάλλει σημαντικά στη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ σχολείου και οικογένειας και να υποστηρίξει την ανάπτυξη στρατηγικών, που ενισχύουν την ακαδημαϊκή επιτυχία των μαθητών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση:

- Αθανασούλα – Ρέππα, Α. (2008). Εκπαιδευτική διοίκηση και Οργανωσιακή συμπεριφορά. Η παιδαγωγική της διοίκησης της Εκπαίδευσης. Αθήνα: Ίων.
- Άννα Βαμβάκη Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου 3ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κ. Μακεδονίας 2020 “Το αποτελεσματικό σχολείο Παράγοντες - χαρακτηριστικά -ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ
- Βασιλείου, Α. (2019). Σχολείο και Οικογένεια: Από τη Θεωρία στην Πράξη.
- Γεώργας, Δ., Μπεζεβέγκης, Η., & Γιώτσα, Α. (2008). Σχέσεις σχολείου- οικογένειας. Οικογένεια & σχολείο μαζί για τον ίδιο σκοπό, την πρόοδο του παιδιού
- Γεωργιάδου, Α. (2016). Σχολείο και Οικογένεια: Διδακτικές και Αναπτυξιακές Διαστάσεις.
- Γεωργίου, Σ. Ν. (2000). Σχέση σχολείου – οικογένειας και ανάπτυξη του παιδιού.
- Γωγώ – Κρητικού, Λ. (1994). Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις σχολείου οικογένειας. Τι λένε οι δάσκαλοι για τους γονείς; Μία κοινωνιολογική προσέγγιση
- Δασκαλάκη, Ν., Δρόσος, Β., & Κυρίδης, Α. (2002). «Συνεργασία σχολείου και οικογένειας: Θεωρητικές προσεγγίσεις, ερευνητικά δεδομένα και προτάσεις»
- Δοδοντσάκης, Γ. (2001). Κοινή πορεία στην εκπαίδευση. Μια άλλη στρατηγική συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών.
- Δεληγιάννη, Σ. (2013). Η Επίδραση της Οικογένειας στην Εκπαίδευση των Παιδιών.
- Θεοδωρόπουλος, Κ. (2012). Οικογενειακή Υποστήριξη και Σχολική Επίδοση
- Κατσαρού, Ε. (2015). Η Συνεργασία Σχολείου και Οικογένειας: Θεωρία και Πράξη.
- Κιρκιγιάννη, Φ. (2012). Επικοινωνία σχολείου και οικογένειας.
- Λαμπρινός, Ν. (2014). Η Σχέση Σχολείου και Οικογένειας: Κοινωνικές και Εκπαιδευτικές Προεκτάσεις.
- Μαυρομάτης, Π. (2015). Η Δύναμη της Οικογένειας στην Εκπαίδευση.

- Νικολαΐδου, Ε. (2014). Σχολείο και Οικογένεια: Μια Συνεχιζόμενη Συνεργασία
- Ματσαγγούρας, Η., & Πούλου, Μ. (2009). Σχέσεις σχολείου και οικογένειας, Συγκριτική αντιπαράθεση απόψεων εκπαιδευτικών και γονέων,
- Ματσαγγούρας Γ. Ηλίας, Αθανάσιος Βέρδης, Αναπλ. Καθηγητής Διδακτικής Παιδαγωγικής, Αποσπασμένος ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αθηνών στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο «Γονείς, Εταίροι στην Εκπαίδευση: Απόψεις Ελλήνων Γονέων υπό τη Σύγχρονη Προβληματική»
- Μπακάλμπαση, Ε. (2011). Γονείς και σχολική πραγματικότητα. Εμπόδια στη μειωμένη γονεϊκή συμμετοχή
- Μπεαζίδου, Ε. & Σπάθης, Α. (2019). Στάσεις των εκπαιδευτικών προς τη συνεργασία με τους γονείς. Επιστήμες Αγωγής
- Μπόνια, Α., Μπρούζος, Α. & Κοσσυβάκη, Φ. (2007). Αντιλήψεις και στάση των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τους παράγοντες που δυσχεραίνουν τη γονεϊκή εμπλοκή στο σχολείο.
- Μπρούζος, Α. (2002). Η συνεργασία σχολείου-οικογένειας: Προβλήματα και δυνατότητες ανάπτυξής της. Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Μυλωνάκου-Κεκέ, Η. (2009). Συνεργασία σχολείου, οικογένειας και κοινότητας –Θεωρητικές προσεγγίσεις και πρακτικές εφαρμογές,
- Ντινίδου, Χ. (2013). Απόψεις και στάσεις εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και γονέων για τη συνεργασία σχολείου-οικογένειας. (Διδακτορική διατριβή). Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Ξανθόπουλος, Γ. (2017). Η Συμμετοχή των Γονέων στη Σχολική Ζωή.
- Οικονόμου, Θ. (2016). Σχέσεις Σχολείου και Οικογένειας στην Ελλάδα.
- Παναγιωτόπουλος, Χ. (2018). Ενίσχυση της Συνεργασίας Σχολείου και Οικογένειας: Θεωρητικές Προσεγγίσεις.
- Παπαγεωργάκης, Π. (2013). Σύνδεση σχολείου και τοπικής κοινωνίας: η

συνεργασία του διευθυντή του σχολείου με το σύλλογο γονέων και κηδεμόνων ως παράγοντας αποτελεσματικής λειτουργίας της σχολικής μονάδας. (Διδακτορική διατριβή). Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Παπαδοπούλου, Α. (2014). Οι αντιλήψεις γονέων για τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία και οι προσδοκίες τους από τις παιδαγωγικές συναντήσεις στο δημοτικό σχολείο. Επιστημονικό Εκπαιδευτικό Περιοδικό «εκπ@ιδευτικός κύκλος»,

Παπαδοπούλου, Μ. (2017). Ο Ρόλος των Γονέων στη Σχολική Επίδοση: Έρευνες και Εφαρμογές.

Πασιαρδή Γ. (2001). Το Σχολικό κλίμα: θεωρητική και εμπειρική διερεύνηση των βασικών παραμέτρων του

Πεντέρη, Ε., & Πετρογιάννης, Κ. (2013). Σύνδεση σχολείου-οικογένειας και το ζήτημα της μεταξύ τους συνεργασίας: Κριτική παρουσίαση βασικών θεωρητικών μοντέλων.

Πνευματικός, Δ., Παπακανάκης, Π., & Γάκη, Ε., (2008). Γονεϊκή εμπλοκή στην εκπαίδευση των παιδιών: Διερεύνηση των πεποιθήσεων των γονέων στο «Σχολείο και Οικογένεια», Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδας

Ρεπούση, Μ. (2019). Η Συνεργασία Σχολείου και Οικογένειας: Αναζητώντας τη Χρυσή Τομή.

Σαΐτης Χρήστος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών (2008), Οργάνωση & Διοίκηση Δομών Εκπαίδευσης,

Στεφανάκη, Ε. (2018). Ενίσχυση της Συνεργασίας Σχολείου-Οικογένειας: Στρατηγικές και Παρεμβάσεις.

Συμεού, Α. (2002). Εμπλοκή των γονιών στο σχολείο: Η προοπτική των Διευθυντών δημοτικής.

Συμεού, Α. (2003). Σχέσεις σχολείου – οικογένειας: έννοιες, μορφές και εκπαιδευτικές συνεπαγωγές.

Συμεού, Α. (2008). Σχέσεις εκπαιδευτικών-γονέων: Μοντέλα εκπαιδευτικών της Κύπρου

- Τσακίρης, Δ. (2022). Σχολείο και Οικογένεια: Συνεργασία για την Επιτυχία των Μαθητών.
- Φωκάς, Γ. (2020). Ο Ρόλος των Γονέων στη Σχολική Εκπαίδευση.
- Χαραμή, Π. (2008). Η σχολική επιτυχία/αποτυχία ως αντικείμενο της εκπαιδευτικής έρευνας.
- Χατζιωάννου, Α. (2015). Σχολείο και Οικογένεια: Εκπαιδευτική Συνεργασία

Ξενογλώσση Βιβλιογραφία

- Althier Lazar & Frances Slostad “How to Overcome Obstacles to Parent-Teacher Partnerships” To cite this article: Althier Lazar & Frances Slostad (1999)
- Angel L. Harris and Keith Robinson “A New Framework for Understanding Parental Involvement”: Setting the Stage for Academic Success Author(s): Source: RSF: The Russell Sage Foundation Journal of the Social Sciences , September 2016”
- Araceli Martinez May 2015 “PARENT INVOLVEMENT AND ITS AFFECTS ON STUDENT ACADEMIC ACHIEVEMENT” A Thesis Presented to the Faculty of California State University, Stanislaus
- Binti Maunah, American Journal and education (2019), The contribution of family and community education in realizing the goals of education.
- Brindusa Anghel and Antonio Cabrales March, 2010, THE DETERMINANTS OF SUCCESS IN PRIMARY EDUCATION IN SPAIN
- Brian Trung Lam & Elena Ducreux: “Parental Influence and Academic Achievement among Middle School Students”: Parent Perspective 24 May 2013
- Castro, M., Expósito-Casas, E., López-Martín, E., Lizasoain, L., Navarro-Asencio, E., & Gaviria, J. L. (2015). “Parental involvement on student academic achievement”: A meta-analysis. Educational Research Review

Daniel, G. R., Wang, C., & Berthelsen, D. C. (2016). Early school-based parent involvement, children's self-regulated learning and academic achievement: An Australian longitudinal study. *Early Childhood Research Quarterly*, 36, 168-177

Elizabeth Murray Laura McFarland-Piazza & Linda J. Harrison 07 Nov 2014
“Changing patterns of parent–teacher communication and parent involvement from preschool to school”

Epstein’s Framework, Kathlene Joy Caño, Mary Grace Cape, Jacient Mar Cardoso, Carolyn Miot, Gee Rianne Pitogo, Cherrie Mae Quinio Jewish Merin (Co-Author) jewishmerin@yahoo.com Cebu Normal University “PARENTAL INVOLVEMENT ON PUPILS’ PERFORMANCE” (The Online Journal of New Horizons in Education - October 2016)

Fatma Ozmen, Cemal Akuzum, Muhammed Zincirly Gulenaz Selcuk “The Communication Barriers between Teachers and Parents in Primary Schools”

Fan, X., & Chen, M. (2001). Parental involvement and students' academic achievement: A meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 13(1)

Garbacz, S. A., Zerr, A. A., Dishion, T. J., Seeley, J. R., & Stormshak, E. A. (2018). Parent educational involvement in middle school: Longitudinal influences on student outcomes. *The Journal of Early Adolescence*

Improving Student Learning Outcomes through School Culture, Work Motivation and Teacher Performance (International Journal of Instruction October 2020 • Vol.13, No.4 e-ISSN: 1308-1470)

Hieronymus J.M. Gijssels a, Henk Ritzen b, Saskia Brand-Gruwel, “Science Direct A review of the relationship between parental involvement indicators and academic achievement”

Hill, N. E., Witherspoon, D. P., & Bartz, D. (2018). “ Parental involvement in education during middle school”: Perspectives from ethnic minority families. *Journal of Educational Research*

Hoover-Dempsey, K. V., & Sandler, H. M. (1997). “Why do parents become involved in their children's education”? *Review of Educational Research*

Javad Amani-Saribaglou¹, Ghafour Ahrari¹, Navideh Jahadi², Hojjat Mahmoudi (ISPACS), School Culture, Basic Psychological Needs, Intrinsic Motivation and Academic Achievement: Testing a Casual Model Rahim Badri¹

Jeynes, W. H. (2005). A meta-analysis of the relation of parental involvement to urban elementary school student academic achievement. *Urban Education*, 40(3)

John Ogamba King'on a¹, Misia M. M. Kadenyi ² and Florence O. Mobegi School Climate as a Determinant of Pupils' Academic Performance in Public Primary Schools in Marani Sub-County, Kenya (*International Journal of Education and Research*)

Kim, Y., & Bryan, J. (2017). A multidimensional framework for parental involvement in schools: A case of Korean immigrant parents. *Urban Education*

Kimberly S. Adarns Sandra L. Christenson "Differences in Parent and Teacher Trust" Levels: Implications for Creating Collaborative Family-School Relationships University of Minesota

Kirsten Kainz and Nikki L. Aiken, Governing the Family through Education: "A Genealogy on the Home/School Relation"

Lenida Lekli, PhD Cand. Entela Kaloti, MA "Building Parent-Teacher Partnerships as an Effective Means of Fostering Pupils' Success"

Loizos Symeou School of Humanities and Social Sciences, Cyprus College and present in the notion of school-family collaboration

Luise Porter (2008) "Teacher parent collaboration -early childhood and adolescence" Manya C. Whitaker, The Hoover-Dempsey and Sandler "Model of the Parent Involvement Process", Wiley online Library

Manya Whitaker, Kathleen Hoover-Dempsey "School Influences on Parents' Role Beliefs" *The Elementary School Journal*, Vol. 114, No. 1 (September 2013)

Menheere, Adri; Hooge, Edith H. (Authors) Publication date 2010

Parental involvement in children's education: "A review study about the effect of parental involvement on children's school education with a focus on the position of illiterate parents" Published in Journal of the European Teacher Education Network JETEN (Amsterdam University of Applied Sciences)

Milad Khajehpoura , Sayid Dabbagh Ghazvinia "The role of parental involvement affect in children's academic performance" (Procedia Social and Behavioral Sciences 15 (2011)

Misia M. M. Kadenyi² and Florence O. Mobegi (International Journal of Education and Research), School Climate as a Determinant of Pupils' Academic Performance in Public Primary Schools in Marani Sub-County, Kenya John Ogamba King'ona¹

Mo, Y., & Singh, K. (2008). Parents' relationships and involvement: Effects on students' school engagement and performance. Research in Middle Level Education Online

Muller, C. (2018). Parent involvement and academic achievement: An analysis of family resources available to the child. In The Wiley Handbook of Family, School, and Community Relationships in Education, Wiley Blackwell

Nicole Rapp Heather Duncan 2002, Multi-Dimensional Parental Involvement in Schools: A Principal's Guide

Popovska, Nalevska Gorica - Popovski, Filip - Dimova, Popovska Hristina
"Communication strategies for strengthening the parent-teacher relationships in the primary schools" (International Journal of Research Studies in Education 2021)

Sandra L. Christenson "The Family-School Partnership", University of Minnesota

S. Wilder Meta-analysis "Effects of parental involvement on academic achievement": a meta-synthesis S. Wilder

Sime, D., & Sheridan, M. (2014). 'You want the best for your kids': Improving educational outcomes for children living in poverty through parental engagement. Educational Research

Susanne Carter FALL, The Impact of Parent/Family Involvement on Student Outcomes: An Annotated Bibliography of Research from the Past Decade "Permission to reproduce and disseminate this material has been granted by P. Ham to the educational resources information center (ERIC)

Wang, M. T., & Sheikh-Khalil, S. (2014). Does parental involvement matter for student achievement and mental health in high school? Child Development

Wilder, S. (2014). "Effects of parental involvement on academic achievement": A meta-synthesis. Educational Review

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α (εκπαιδευτικοί)

Ονομάζομαι Δέσποινα Μαρίνου και στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας με θέμα που αφορά στις σχέσεις μεταξύ σχολείου και οικογένειας και το πόσο επηρεάζουν τις μαθητικές επιδόσεις, θα σας παρακαλούσα να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις, προσέχοντας και τις διευκρινίσεις.

Οι απαντήσεις σας θα υποβάλλονται ανώνυμα κι εμπιστευτικά και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς της συγκεκριμένης έρευνας.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για το χρόνο σας και τη συμβολή σας.

Εναλλαγή λογαριασμού

Δεν κοινοποιήθηκε

*** Υποδεικνύει απαιτούμενη ερώτηση**

1) Φύλο:*

Γυναίκα
Ανδρας

2) Ηλικία:*

Έως 30 ετών
30-45 ετών
46-60 ετών
61 ετών και άνω

3) Μορφωτικό επίπεδο :*

Απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ
Μεταπτυχιακός τίτλος/Διδακτορικός τίτλος
Δεύτερο πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ
Άλλο

4) Στην εκπαίδευση εργάζεστε:*

Σε ιδιωτικό οργανισμό
Σε Δημόσιο Σχολείο / οργανισμό
Άλλο

5) Η βαθμίδα που εργάζεστε είναι:*

Πρωτοβάθμια
Δευτεροβάθμια
Τριτοβάθμια

6) Πόσα χρόνια εργάζεστε ως εκπαιδευτικός :*

0-3 έτη
4-8 έτη
9-15 έτη
16-20 έτη
Ανω των 20 ετών

7) Τις σχέσεις σας με τους γονείς των μαθητών σας, στην πορεία της εξέλιξης σας, θα τις χαρακτηρίζατε ως : (σημειώστε από το 1 - πολύ κακή, έως το 5 - εξαιρετική)*

Πολύ κακή

1
2
3
4
5

Εξαιρετική

8) Θεωρείτε ότι η εμπλοκή των γονέων στη σχολική ζωή μπορεί να λύσει κάποια προβλήματα?*

Επιλογή

Συμφωνώ απόλυτα

Συμφωνώ

Δεν νομίζω ότι ισχύει

Διαφωνώ

Διαφωνώ απόλυτα

9) Κατά τη γνώμη σας οι γονείς θα πρέπει να αφιερώνουν χρόνο στο σπίτι, βοηθώντας ή επιβλέποντας τη μελέτη των παιδιών τους ?*

Επιλογή

Συμφωνώ απόλυτα

Συμφωνώ

Δεν νομίζω ότι ισχύει

Διαφωνώ

Διαφωνώ απόλυτα

10) Οι γονείς σε γενικές γραμμές έχουν τη δυνατότητα, ή τις γνώσεις να βοηθήσουν αποτελεσματικά τα παιδιά τους στο σπίτι?

(Απαντήστε σε κλίμακα από το 1 έως το 5, με το 1 να αντιστοιχεί στο λιγότερο)

*

Οπωσδήποτε ΟΧΙ

1
2
3
4
5

Οπωσδήποτε ΝΑΙ

11) Οι γονείς πιστεύουν ότι η ενημέρωση που έχουν από το σχολείο για την εκπαιδευτική διαδικασία γενικά, είναι ανεπαρκής...*

Επιλογή

Συμφωνώ απόλυτα

Συμφωνώ

Δεν νομίζω ότι ισχύει

Διαφωνώ

Διαφωνώ απόλυτα

12) Οι περισσότεροι γονείς πιστεύουν ότι δεν είναι απαραίτητο να επικοινωνούν με τους δασκάλους των παιδιών τους, παρά μόνο σε περίπτωση που υπάρχει κάποιο έντονο πρόβλημα...*

Επιλογή

Συμφωνώ απόλυτα

Συμφωνώ

Δεν νομίζω ότι ισχύει

Διαφωνώ

Διαφωνώ απόλυτα

13) Κατά τη γνώμη σας χρειάζεται ο εκπαιδευτικός ή και ο Διευθυντής/ντρια να ενθαρρύνουν τους γονείς να συμμετέχουν περισσότερο στις δράσεις του σχολείου ?

(Απαντήστε σε κλίμακα από το 1 έως το 5, με το 1 να αντιστοιχεί στο λιγότερο)

*

Σίγουρα ΟΧΙ

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Σίγουρα ΝΑΙ

14) Η εμπλοκή των γονέων μπορεί τελικά να συντελέσει στη βελτίωση των σχολικών επιδόσεων...

(Απαντήστε σε κλίμακα από το 1 έως το 5, με το 1 να αντιστοιχεί στο λιγότερο)

*

Δεν βοηθάει καθόλου

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Βοηθάει πάρα πολύ

15) Η εμπλοκή των γονέων βοηθάει ένα σχολείο να γίνει "καλύτερο"
(Απαντήστε σε κλίμακα από το 1 έως το 5, με το 1 να αντιστοιχεί στο λιγότερο)

*

Δεν βοηθάει καθόλου

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Βοηθάει πάρα πολύ

16) Σαν εκπαιδευτικός οι περισσότερες φορές που επικοινωνώ με γονείς, είναι για να αναφέρω κάποιο πρόβλημα ή κακή συμπεριφορά...*

Επιλογή

Συμφωνώ απόλυτα

Συμφωνώ

Δεν νομίζω ότι ισχύει

Διαφωνώ

Διαφωνώ απόλυτα

17) Οι γονείς επικοινωνούν μαζί μου για να ζητήσουν συμβουλές, σε ότι αφορά τον αποτελεσματικότερο τρόπο βοήθειας των παιδιών στο σπίτι, αλλά και ψυχαγωγίας τους.*

Επιλογή

Συμφωνώ απόλυτα

Συμφωνώ

Δεν νομίζω ότι ισχύει

Διαφωνώ

Διαφωνώ απόλυτα

18) Κατά την προσωπική σας εμπειρία θεωρείτε ότι οι γονείς έχουν "ξεκάθαρη εικόνα", για τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και γενικά για ότι γίνεται στο σχολείο.

(Απαντήστε σε κλίμακα από το 1 έως το 5, με το 1 να αντιστοιχεί στο λιγότερο)

*

Δεν βοηθάει καθόλου

1

2

3

4

5

Βοηθάει πάρα πολύ

Υποβολή

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Β (ΓΟΝΕΙΣ)

Ονομάζομαι Δέσποινα Μαρίνου και στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας με θέμα που αφορά στις σχέσεις μεταξύ σχολείου και οικογένειας και το πόσο επηρεάζουν τις μαθητικές επιδόσεις, θα σας παρακαλούσα να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις, προσέχοντας και τις διευκρινίσεις.
Οι απαντήσεις σας θα υποβάλλονται ανώνυμα κι εμπιστευτικά και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς της συγκεκριμένης έρευνας.
Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για το χρόνο σας και τη συμβολή σας.

Δεν κοινοποιήθηκε

* Υποδεικνύει απαιτούμενη ερώτηση

1) Φύλο*

Γυναίκα
Άνδρας

2) Ηλικία*

έως 30 ετών
30-45 ετών
46-60 ετών
61 ετών και άνω

3) Μορφωτικό επίπεδο*

Απόφοιτος Λυκείου
Απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ
Μεταπτυχιακός/ Διδακτορικός τίτλος
Άλλο

4) Σχολείο φοίτησης*

Δημόσιο Σχολείο
Ιδιωτικό Σχολείο

5) Οικογενειακή κατάσταση*

Σε γάμο/ σχέση
Σε διάσταση / διαζύγιο
Μονογονεϊκή οικογένεια

6) Πόσα παιδιά έχετε?*

1 παιδί
2 παιδιά
3 παιδιά
4 παιδιά και άνω

Σύνολο παιδιών
Σύνολο παιδιών

7) Πόσο συχνά επισκέπτεστε το σχολείο του παιδιού σας κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς?*

Επιλογή

8) Πώς θα χαρακτηρίζατε τη σχέση σας με τον δάσκαλο/ την δασκάλα του παιδιού σας?*

Πολύ καλή
Καλή
Ούτε καλή, ούτε κακή
Κακή
Πολύ κακή

Σειρά 1
Σειρά 1

9) Πόσο συχνά λαμβάνεται ενημερώσεις από το σχολείο του παιδιού σας για την πρόοδό του?*

Επιλογή

10) Πόσο συχνά βοηθάτε το παιδί σας στις εργασίες του στο σπίτι?*

Καθημερινά
Μέρα παρά μέρα
1-2 φορές την εβδομάδα
Δεν βοηθώ καθόλου

Σειρά 1
Σειρά 1

11) Έχετε παρακολουθήσει από κοντά κάποια δράση/γιορτή του σχολείου?*

Ναι
Όχι

12) Σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5 απαντήστε πόσο πιστεύετε ότι μπορείτε να βοηθήσετε το παιδί σας να πετύχει καλύτερες μαθητικές επιδόσεις? (1 το λιγότερο, 5 το περισσότερο)*

1
2
3
4
5

13) Σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5 σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι οι εκπαιδευτικοί του σχολείου σας βοηθούν το παιδί, τόσο σε επίπεδο γνωστικό, όσο και ψυχολογικό ? *

1
2
3

4
5

14) "Αισθάνομαι πολύ ευχάριστα όταν επισκέπτομαι το σχολείο του παιδιού μου" Σημειώστε τι από τα παρακάτω σας αντιπροσωπεύει*

Επιλογή

15) Επικοινωνώ και ανταλλάσσω απόψεις με άλλους γονείς πάνω σε εκπαιδευτικά θέματα

*

Συμφωνώ απόλυτα
Συμφωνώ εν μέρει
Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ
Διαφωνώ εν μέρει
Διαφωνώ απόλυτα

16) Πόσο καλά γνωρίζετε τα νόμιμα δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχετε σαν γονέας σε σχέση με το σχολείο [ποιες πληροφορίες και πότε πρέπει να ζητήσετε, αιτήσεις και βεβαιώσεις που δικαιούστε, δικαιολογητικά απουσιών και άλλα επίσημα έγγραφα που οφείλετε να προσκομίσετε στη διεύθυνση του σχολείου κλπ -(από το 1 έως το 5, όπου 1=λιγότερο και 5=περισσότερο)]*

Επιλογή

17) Πόσο συχνά συζητάτε με το δάσκαλο της τάξης σας για τις επιδόσεις του παιδιού σας και τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίζει. [σημειώστε από το **1 (καθόλου) μέχρι το 5 (πολύ)**]*

1
2
3
4
5

18) Πόσες περίπου απουσίες έκανε το παιδί σας τον τελευταίο χρόνο? (γράψτε μόνο αριθμό π.χ. 14)*

Η απάντησή σας

19) Κατά μέσο όρο πόσες απουσίες κάνει το παιδί σας στο σχολείο?

Πολλές
Σχετικά πολλές
Ούτε πολλές, ούτε λίγες
Σχετικά λίγες
Λίγες

Πείτε μας την άποψή σας για τις παρακάτω προτάσεις

20) Το να μιλάω με το Διευθυντή/ντρια του σχολείου μας με κάνει να αισθάνομαι **άβολα** (σημειώστε από το 1 έως το 5, γνωρίζοντας ότι το 1=λίγο και το 5=πολύ)

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

21) Γνωρίζω αρκετά καλά την εκπαιδευτική διαδικασία και τις δράσεις που πραγματοποιούνται τόσο στην τάξη, όσο και σε όλο το σχολείο (σημειώστε από το 1 έως το 5, γνωρίζοντας ότι το 1=λίγο και το 5=πολύ) *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

22) Εάν το παιδί μου χρειάζεται επιπλέον βοήθεια στο σπίτι, μπορώ να την παρέχω (με οποιοδήποτε τρόπο) *

Ναι
Όχι
Άλλο:

23) Σε γενικές γραμμές νομίζω ότι το σχολείο ανταποκρίνεται με ικανοποιητικό τρόπο τόσο στη βελτίωση των επιδόσεων του παιδιού μου, όσο και στην ενημέρωση των γονέων (απαντήστε από το 1 έως το 5, όπου 1=λιγότερο και 5=περισσότερο) *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

24) Εάν σας ζητούσαν να προτείνετε τρόπους για να είστε περισσότερο ικανοποιημένος/η από την επικοινωνία με το σχολείο, θα είχατε να πείτε κάτι? *

ΝΑΙ
ΟΧΙ

Υποβολή

